

ISSN 1398-2826 ISBN 978 87 7532 591 7

BIBELSTUDIUM

3

"Disse mine mindste"
Hjælp til mennesker i nød

Juli · August · September 2019

Dansk Bogforlag

BIBELSTUDIUM

FOR SABBATSSKOLEN

3. kvartal

"Disse mine mindste"
Hjælp til mennesker i nød

Forfatter

Jonathan Duffy

BIBELSTUDIUM FOR SABBATSSKOLEN

Udgiver: Adventistkirken, sabbatsskoleafdelingen

Hovedforfatter: Jonathan Duffy

Oversættelse: Marit Birch Petersen

Aktiviteter og dialog: Paul Birch Petersen

Korrektur: Elsebeth Daugaard

Grafisk opsætning: Bente Skov Schledermann

Tryk: Øko-Tryk, Skjern

© 2019 General Conference of Seventh-day Adventists®. Alle rettigheder forbeholdes. Ingen del af *Bibelstudium for sabbatsskolen* må redigeres, ændres, omformes, tilpasses, oversættes, gengives eller udgives af nogen enkeltperson eller organisation uden forudgående skriftlig godkendelse fra The General Conference of Seventh-day Adventists®. Divisionskontorerne under The General Conference of Seventh-day Adventists® har ret til at sørge for oversættelse af *Bibelstudium for sabbatsskolen* efter særlige retningslinjer. Ophavsretten til sådanne oversættelser og deres udgivelse forbliver hos Generalkonferensen. *Seventh-day Adventist*, *Adventist* og flammelogoet er registrerede varemærker tilhørende The General Conference of Seventh-day Adventists® og må ikke benyttes uden forudgående godkendelse af Generalkonferensen.

	Solnedgangstider	4
	Andagtsvers	5
	INDLEDNING TIL 3. KVARTAL	6
6. juli	1. Gud skabte	8
13. juli	2. Planen for en bedre verden	18
20. juli	3. Sabbatten, en frihedsdag	28
27. juli	4. Nåde og retfærdighed i Salmernes Bog og Ordsprogenes Bog	38
3. august	5. Profeternes råd	48
10. august	6. Tilbed Skaberens	58
17. august	7. Jesus og mennesker i nød	68
24. august	8. Disse mine mindste	78
31. august	9. Hjælpearbejde i den første menighed	88
7. september	10. Evangeliet omsat i praksis	98
14. september	11. Adventhåbet omsat i praksis	108
21. september	12. Vis trofast kærlighed	118
28. september	13. Et fællesskab af tjenere	128

SOLNEDGANGSTIDER

	Tejn	København	Ringsted	Odense	Vejle	Århus	Herning	Hjørring	Tórshavn
JULI									
5.	21.42	21.54	21.55	22.00	22.06	22.06	22.11	22.18	23.12
12.	21.35	21.47	21.49	21.54	22.00	22.00	22.05	22.10	23.01
19.	21.27	21.38	21.40	21.45	21.51	21.51	21.56	22.00	22.46
26.	21.16	21.27	21.29	21.34	21.39	21.39	21.44	21.48	22.29
AUGUST									
2.	21.03	21.14	21.16	21.21	21.26	21.26	21.31	21.33	22.09
9.	20.48	20.59	21.01	21.07	21.11	21.11	21.16	21.17	21.49
16.	20.33	20.43	20.46	20.51	20.56	20.54	20.59	21.00	21.28
23.	20.16	20.27	20.29	20.35	20.39	20.37	20.42	20.42	21.06
30.	19.59	20.09	20.12	20.17	20.21	20.20	20.24	20.24	20.43
SEPTEMBER									
6.	19.41	19.51	19.54	19.59	20.03	20.01	20.06	20.04	20.20
13.	19.23	19.33	19.36	19.41	19.45	19.43	19.48	19.45	19.58
20.	19.05	19.14	19.18	19.23	19.27	19.24	19.29	19.26	19.35
27.	19.47	18.56	18.59	19.05	19.08	19.05	19.10	19.06	19.12
OKTOBER									
4.	18.29	18.38	18.41	18.47	18.50	18.47	18.52	18.47	18.49
11.	18.12	18.20	18.24	18.29	18.32	18.29	18.34	18.28	18.26
18.	17.55	18.03	18.06	18.12	18.15	18.11	18.16	18.09	18.04
25.	17.38	17.46	17.50	17.56	17.58	17.54	17.59	17.51	17.43
NOVEMBER									
1.	16.23	16.31	16.31	16.40	16.43	16.38	16.43	16.35	16.22
8.	16.09	16.16	16.16	16.26	16.28	16.24	16.29	16.19	16.03
15.	15.56	16.03	16.03	16.13	16.15	16.11	16.16	16.05	15.44
22.	15.46	15.53	15.53	16.03	16.05	16.00	16.05	15.53	15.28
29.	15.38	15.44	15.44	15.55	15.56	15.51	15.56	15.44	15.15
DECEMBER									
6.	15.32	15.39	15.39	15.49	15.51	15.45	15.50	15.37	15.05
13.	15.30	15.36	15.36	15.47	15.48	15.43	15.48	15.34	14.59
20.	15.31	15.37	15.37	15.48	15.49	15.44	15.49	15.35	14.58
27.	15.35	15.42	15.42	15.52	15.54	15.48	15.53	15.39	15.03

ANDAGTSVERS

JULI	Joh 10,11	Joh 10,7-9	1 Pet 5,4	4 Mos 19,2	Luk 15,8	Luk 15,9
	Mal 3,2-3	Ef 5,2	2 Sam 22,29	Es 61,1-3	Luk 10,33-34	Sl 141,5
	Matt 26,28	Am 9,9	Matt 13,33	Joh 6,35	Matt 4,4	Joh 6,33
	Højs 3,6	Sl 19,10	1 Kor 10,16	Es 61,10	Jak 4,12	Matt 5,17
	Sl 119,122	Rom 14,10	2 Tim 4,8	Es 9,6	Åb 1,5	Job 9,33
	1 Tim 2,5					

AUGUST	Hebr 12,22-24	Hebr 7,25	Ef 2,14-16	1 Joh 2,1	Ef 3,1	Joh 17,12
	Es 53,5	Åb 3,3	4 Mos 35,9-15	Åb 6,10	Matt 17,27	2 Tim 1,12
	Fil 2,8	Luk 15,8	Matt 4,19	Matt 13,45-46	Matt 14,44	Matt 18,23
	Es 59,20	1 Tim 2,6	Sl 107,28-30	Luk 8,24	Hebr 6,19	Hebr 2,10
	Åb 1,8	Es 42,6-7	Gal 5,1	Sl 102,19-21	Sl 18,2	Zak 2,5
	Sl 18,2					

SEPTEMBER	Jer 31,28	Åb 19,11	Es 42,13	2 Krøn 13,12	Hebr 4,12	Es 49,2
	Sl 3,3	Matt 3,10	4 Mos 35,15	Sl 68,17-18	Es 5,26	Sl 51,2
	Matt 4,23	Matt 11,5	Gal 6,15	Hos 6,1	Ez 36,26	Sl 147,3
	Sl 6,2	Es 25,8	Jer 8,22	Åb 3,18	Joh 9,6	Es 54,5
	Matt 26,61	Ez 36,36	1 Tim 1,16	Mark 6,3	Es 22,23	Matt 7,13-14

OKTOBER	Joh 10,9	1 Pet 2,5	1 Kor 3,11	Sl 118,22	Matt 21,42	Ef 2,20-21
	Rom 9,33	1 Mos 28,12	Hebr 10,20	Joh 14,6	2 Sam 22,51	Åb 21,3
	Ordsp 9,10	Rom 11,33	Luk 2,40	Matt 9,35	Gal 3,24	2 Mos 24,11
	Joh 1,14	Præd 8,4	Joh 8,58	Mal 3,1	Luk 4,17-18	Luk 2,10
	Åb 1,8	Matt 5,1-2	Hebr 5,9	Hebr 12,2	Sl 90,9	2 Kor 3,3
	2 Kor 5,17					

NOVEMBER	Ef 2,10	1 Mos 1,26	Rom 9,21	Job 10,9	Es 64,8	Jer 18,2
	2 Kor 4,7	Ordsp 26,23	Mal 3,2	Mal 3,3	2 Mos 15,2	Sl 118,14
	Sl 42,8	Es 16,11	Sl 150,3-5	2 Mos 6,3	Matt 1,23	Matt 1,21
	Mark 8,29	Mark 15,34	ApG 17,23	Es 43,3	1 Mos 49,10	Kol 1,15
	Matt 28,3-4	Dan 7,22	Hag 2,7	Åb 3,14	2 Kor 1,20	Åb 1,8

DECEMBER	Åb 1,8	Sl 90,1-2	Joh 14,4	Sl 115,12	Joh 1,14	Åb 3,3
	Job 8,21	Sl 37,13	Matt 11,28	Luk 18,19	Joh 14,6	Højs 5,16
	Rom 10,13	Es 9,6	1 Kor 1,24	Fil 2,8	Tit 2,13-14	ApG 3,18
	Es 53,3	Kol 3,11	Luk 23,34	Jer 14,8	1 Tim 1,1	Sl 118,16
	Es 49,7	2 Tim 1,7	2 Kor 3,18	Es 63,3	Matt 28,3	4 Mos 15,37-39
	1 Mos 9,14-16					

Disse mine mindste...

Syvendedags adventister er blevet kaldet til at forkynde "et evigt evangelium" (Åb 14,6) for hele verden. Ved at gøre det adlyder vi Jesu befaling om at gøre mennesker til hans disciple, døbe dem og "lære dem at holde alt det, som jeg har befalet jer" (Matt 28,20). Indbefattet i det, han har befalet, er at hjælpe dem, der lider, de undertrykte, de fattige, de sultne og dem der er i fængsel.

Det var Jesus, som efter at have fortalt lignelsen om den barmhjertige samaritaner (Luk 10,30-36), sagde: "Gå hen og gør ligeså!" (Luk 10,37). Det var Jesus, som i sin beskrivelse af, hvordan han ved sin genkomst skal skille folkene, "som en hyrde skiller fårene fra bukkene" (Matt 25,32), talte om, hvor vigtigt det er at hjælpe de sultne, de syge, de nøgne og dem, der er i fængsel. "Sandelig siger jeg jer: Alt, hvad I har gjort mod en af disse mine mindste brødre, det har I gjort mod mig" (Matt 25,40).

I tillæg til at forkynde de store sandheder om frelse, helligdommen, de dødes tilstand og lovens evige gyldighed skal vi med andre ord hjælpe de mennesker, der er i nød. Og der er ingen bedre måde at nå mennesker på end ved også at tjene dem. Ellen Whites kendte ord siger: "Vi kan kun komme i forbindelse med offentligheden, hvis vi bruger Kristi fremgangsmåde. Frelseren færdedes blandt mennesker og viste dem, at han ønskede dem det bedste. Han havde medfølelse med dem og hjalp dem med at løse deres problemer. På den måde fik de tillid til ham. Så sagde han til dem: 'Følg mig.'" (Vejen til et bedre liv, s. 84).

Ifølge en opgørelse indeholder Bibelen 2103 vers, der udtrykker Guds særlige omsorg for de fattige og undertrykte. Sammenlignet med mange andre sider af tro, læresætninger og generel kristen levevis, er mængden af henvisninger til at hjælpe mennesker i nød overvældende. Vi må seriøst gå ind for at mindske den smerte og lidelse, som omgiver os. Det mindsker ikke vores arbejde med at forkynde evangeliet; tværtimod kan det blive en mægtig måde at gøre det på.

Det er selvfølgelig en god ting at hjælpe andre blot for at hjælpe dem. Vi bør "handle retfærdigt" (se Mika 6,8), fordi det ganske enkelt både er rigtigt og godt at "handle retfærdigt". Men er det ikke endnu bedre, når vi handler retfærdigt, når vi hjælper andre i deres umiddelbare og timelige nød, at vi også kan henvise dem til begrundelsen for "det håb, I har" (1 Pet 3,15), nemlig løftet om evigt liv i Kristus?

Jesus helbredte sygdom, gav de blinde syn, helbredte spedalske og opvakte til og med døde. Men alle dem, som han hjalp, kom alligevel før eller senere til at dø. Så på langt sigt gjorde han meget mere end alt det gode, han gjorde for dem og deres umiddelbare behov. Det er rigtigt, at han hjalp dem, der led, men dernæst bad han dem: Følg mig. Og det er lige netop derfor, at vi også bør hjælpe dem, der har det svært, og så bede dem: Følg ham.

Der er ingen tvivl om, at vi ved at stræbe efter retfærdighed og godhed i verden også præsenterer Guds rige (se Luk 4,18-19) på en måde, som er mindst ligeså trofast, ægte og måske lige så effektivt, som at forkynde det i ord. Når vi viser omsorg for de fattige og undertrykte, tilbyder vi faktisk Gud og giver ham ære (se Es 58,6-10). Men hvis vi undlader at hjælpe dem, der lider og er nedbrudte, giver vi et forkert billede af Gud (se Ordsp14,31).

I dette kvartal skal vi se på, hvad Guds Ord siger, og hvor meget det siger om vores pligt til at hjælpe mennesker i nød.

"I har fået det for intet, giv det for intet" (Matt 10,8). Det siger alt.

Jonathan Duffy har siden 2012 været leder for ADRA International. Inden han begyndte at arbejde for ADRA Australien i 2008, var Duffy leder for Adventisternes sundhedsarbejde i Det sydlige Stillehavs Division, hvor han havde stor erfaring i sundhedsfremstød og samfundsmæssig sundhedsudvikling.

Gud skabte

Ugens vers

"Den, der undertrykker den svage, håner hans skaber, den, der forbarmer sig over den fattige, ærer hans skaber" (Ordsp 14,31).

Introduktion

Har du nogen sinde forsøgt at skabe noget? Måske kunst eller håndarbejde, et måltid eller et eller andet kreativt? Og har du oplevet, at det hele blev ødelagt eller afvist af den person, det var tiltænkt? Hvis du har, kan du måske få en lille fornemmelse af Guds følelser, da han skabte vores verden, og gav menneskene liv, men oplevede, at det, han havde skabt, blev ødelagt af synd.

Bibelen siger, at verden blev skabt med stor omhu, og at alt var godt. Guds følelser med hensyn til sit skaberværk er tydelige i gengivelsen af skabelsesberetningen i 1 Mos 1 og 2. Det er i den sammenhæng, vi bør læse beretningen om syndefaldet i 1 Mos 3 og forstå, hvordan Gud med knust hjerte mødte de mennesker, han havde skabt ansigt til ansigt.

Det er bemærkelsesværdigt, at Gud bliver ved med at elske vores verden på trods af årtusinder med synd, ondskab, uretfærdighed og direkte oprør. Og endnu mere bemærkelsesværdigt er det, at mens Gud iværksatte sin plan for at frelse og genskabe verden, har han givet os som troende en rolle at udføre i opfyldelsen af hans overordnede planer. Ikke alene modtager vi hans nåde; men ved den nåde har vi fået en opgave at udføre som Guds medarbejdere. Hvilket alvorligt og helligt ansvar!

Ugens tekster

- 1 Mos 1-3
- ApG 17,28
- Sl 148
- Sl 24,1
- 1 Mos 4,1-9
- Matt 22,37-39
- Åb 14,7

Gud: et glimt af skabelsen

Denne verden og alt liv i den, både vores eget liv og alt, hvad vi gør med det, alle andres liv, og hvordan vi forholder os til det, livet i sig selv, og hvordan det bedst leves, begyndte med Gud, "for i ham lever vi, ånder vi og er vi" (ApG 17,28).

Her begynder Bibelens beretning: "I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden" (1 Mos 1,1). Og det faktum, at han talte, og det skete, viser os en kraft og en proces, som vi ikke engang kan begynde at fatte.

Alligevel skabte Gud; han var intimt involveret, især når det gjaldt skabelsen af det første menneske (se 1 Mos 2,7).

1 Mos 1,26-31

Læs beretningen om skabelsen af Adam og Eva. Hvilke vigtige ting fortæller denne gengivelse os om Gud? Hvilke vigtige ting fortæller den os om mennesker?

Det er ofte blevet sagt, at vi kan lære meget om Gud ved at tilbringe tid i naturen, ved at betragte hans skaberværk og se glimt i den af Skaberens egen karakter. Hvis Gud fx er en ordenens Gud, må vi forvente at finde orden i hans skaberværk. Eller hvis vi tror, at Gud er en kreativ Gud, bør vi ikke blive overraskede over at finde utrolige eksempler på denne kreativitet i den verden, han har skabt.

På samme måde tror vi, at Gud er en personlig Gud, og vi finder derfor, at personlige relationer er et grundlæggende element i den måde, Gud har sammensat verden. Han skabte hvert element i verden, så det står i forhold til resten af skaberværket. Han skabte dyrene i et harmonisk forhold til hinanden. Han skabte menneskene i et personligt forhold til ham selv, til hinanden og til resten af skaberværket.

Vores forståelse af Gud er på mange måder begrænset; men det, vi alligevel kan se af hans karakter, bør få os til at gennemtænke, hvordan verden bør være.

Hjælper det på din opfattelse af verden, selv med de meget tydelige følger af syndens ødelæggelser, at se den som en afspejling af Guds karakter?

Til at tænke over

En fuldendt verden

Det er let at føle hjemve efter Edens have. Der er noget ved den korte beskrivelse af den have, som Guds skabte som et hjem for Adam og Eva, der skaber en længsel i vores hjerter. Vi forstår måske ikke, hvordan en sådan verden fungerede; men vi føler, at vi gerne ville opleve den.

Det ser ud til, at følelsen af tilfredsstillelse og fuldendthed var noget, som Gud også oplevede: "Gud så alt, hvad han havde skabt, og han så, hvor godt det var" (1 Mos 1,31). Gud skabte noget, der både var smukt og funktionelt. Det var udsøgt i sit design, formfuldendt og samtidigt praktisk. Det pulserede med liv og farver, men var også fyldt med alt, der var nødvendigt, for at liv skulle blomstre. Det er derfor ikke overraskende, at Gud tog pauser for at reflektere over, at den verden, han var i gang med at skabe, var god.

1 Mos 1

Hvad tror du det gentagne udsagn om at "Gud så, at det var godt" betyder? (1 Mos 1,4.10.12.18.25.31)

Selv om hele Bibelen er skrevet efter syndefaldet, er den fuld af begejstring over naturens verden, som fx i Job 38 og 41 og Salme 148. Vi må huske, at dette ikke er skrevet som glimt af, hvordan verden var til at begynde med, da den netop var skabt før syndefaldet. Det skrives i nutid og fejrer den godhed, der endnu er tydelig i vores verden.

Jesus hentede også eksempler fra naturens verden for at vise Guds godhed og omsorg (se fx Matt 6,26.28-30). Han opfordrer os både til at stole på Gud og sætte pris på naturens enkle gaver, som fylder os med forundring. Hvis vi åbner øjnene og ser på skaberværkets undere, kan vi se, at vi får fantastiske gaver fra vores skaber. Vores reaktion, også midt i vanskeligheder, bør være taknemmelighed og ydmyg overgivelse til ham, der giver os gaverne.

Som syvendedags adventister, der både fejrer skabelsen og venter på Guds kommende rige, bør vi indse, at den skønhed, glæde og godhed, som vi ser og oplever i verden, kun er små glimt af, hvad vores verden engang var og engang igen skal blive.

Til at tænke over

Hvilke af skabelsens undere sætter du især pris på i dine oplevelser af naturens verden? Hvordan kan du i din hverdag komme til at kende Gud bedre gennem naturens undere?

Jordens forvaltere

Ifølge Bibelens beskrivelse var Edens have og den nyskabte jord et sted med overflod, skabt for at livet skulle blomstre og nydes, især af menneskene.

Men Gud gav også den første mand og kvinde – og resten af os, der nedstammer fra dem – en rolle at spille i hans skaberværk. Det blev meget hurtigt tydeligt, at Adam og Eva skulle have en særlig status i denne nyskabte verden.

Adam blev først sat til at give dyr og fugle navne (se 1 Mos 2,19). Dernæst fik han en anden rolle, som af Gud selv blev præsenteret som en velsignelse: "Og Gud velsignede dem og sagde til dem: 'Bliv frugtbar og talrige, opfyld jorden, og underlæg jer den; hersk over havets fisk, himlens fugle og alle dyr, der rører sig på jorden!'" (1 Mos 1,28).

1 Mos 1,28;
2,15

Sammenlign de to tekster. Hvordan vil du med et par sætninger karakterisere menneskets jobbeskrivelse?

Alt for ofte i kristendommens historie er 1 Mos 1,28 blevet brugt som en slags tilladelse til at udnytte naturen, til og med i en sådan grad, at det ødelagde den. Det er rigtigt, at verden tydeligvis blev skabt til menneskenes liv, fordel og glæde. Menneskenes ansvar er at "dyrke og vogte den" (1 Mos 2,15).

Når vi taler om forvaltning, er vores første tanke ofte penge; men den første befaling om forvaltning i Bibelen handler om at tage vare på den jord, som Gud har skabt og betroet os. Befalingen til Adam og Eva forudså også, at jorden skulle deles med deres børn og kommende generationer. I den oprindelige plan skulle den skabte verden blive ved med at være en kilde til liv, godhed og skønhed for alle mennesker, og Adam og Eva spillede en stor rolle i at tage vare på den.

Jorden tilhører stadigvæk Gud (se Sl 24,1), og vi er stadigvæk kaldet til at være forvaltere for alt det, Gud har givet os. Måske kan vi drage den konklusion, at vores opgave som forvaltere i en syndig verden er endnu større.

Til at
tænke over

Hvad betyder det for dig at være en forvalter af jorden i vore dage, i modsætning til Adam, i en syndig verden? Hvordan bør erkendelsen af dette ansvar påvirke dit dagligliv?

En ødelagt verden

En ting, som Gud gav Adam og Eva, men ingen andre af sine skabninger, var moralsk frihed. De var moralske skabninger på en måde, som planter, dyr eller træer aldrig kunne blive det. Gud værdsætter denne moralske frihed så højt, at han tillod den mulighed, at de kunne vælge at være ulydige. Dermed risikerede han alt det, han havde skabt, til fordel for at få muligheden for et personligt forhold til sine menneskelige skabninger, baseret på kærlighed og en fri vilje.

1 Mos 3,1-5

Men der fandtes også en ødelægger. Den moralske frihed eksisterede også for englene. Ødelæggeren ønskede at fordærve den gode og fuldkomne verden, som Gud havde skabt, og forsøgte at benytte Guds særlige skabning på jorden, mennesket, til at opnå det. Ved at tale gennem slangen stillede djævelen spørgsmålstegn ved, at det, Gud havde givet, var fuldkomment og tilstrækkeligt. Den primære fristelse var at ønske mere, end Gud havde givet dem, tvivle på Guds godhed og stole på sig selv.

1 Mos 3,8-10

I det valg og den handling blev de personlige forhold brudt, som var en uadskillelig del af Guds design og hans skaberværk. Adam og Eva kunne ikke længere nyde forholdet til deres Skaber, som de var skabt til. De opdagede pludselig, at de var nøgne og skamfulde, og deres indbyrdes forhold blev næsten uopretteligt forandret. Deres forhold til resten af jorden blev også anspændt og brudt.

1 Mos 3,16-19

Hvad siger disse vers om de ændrede forhold, der opstod mellem menneskene og naturen?

På grund af syndens realitet blev tilværelsen pludselig langt vanskeligere for Adam og Eva og for resten af skaberværket. Syndens følger er virkelige, især dem, der rammer menneskeheden og menneskers indbyrdes forhold. På en måde er vi blevet fjernet fra Gud, vores skaber. Vores familier er også på mange måder ramt, og vores forhold til andre bliver ofte en udfordring. Vi har også problemer med vores forhold til naturen. Alle sider af vores tilværelse viser den ødelæggelse, som synden har forårsaget.

Men det var ikke sådan, Gud skabte verden til at være. "Forbandedelserne" i 1 Mos 3 gives også med et løfte om, at Gud ville sørge for en måde at genskabe vores verden på og reparere de personforhold, der var blevet ødelagt af synd. Mens vi bliver ved med at kæmpe med synden og dens følger i vores liv, er vi blevet kaldet til at fremme verdens oprindelige godhed. Vi skal forsøge, i vores måde at leve på, at vise, hvordan Guds plan for verden er.

Menneskehedens familienetværk

Da synden kom ind i verden, gik der ikke lang tid, før verden begyndte at bryde sammen. Antændt af misundelse, misforståelser og vrede involverede det første mord det første brødrepar. Da Gud udspurgte Kain om hans synd, var hans svar sandsynligvis både ironisk og retorisk: "Skal jeg vogte min bror?" (1 Mos 4,9). Svaret, indikeret ved Guds oprindelige spørgsmål, var: "Ja, absolut! Du er din brors vogter."

Ordsp 22,2

Hvad er underforstået i dette enkle udsagn? Hvad siger det om vores forhold til vores medmennesker?

Hver person, vi møder, er en af Guds skabninger, skabt i hans billede og en del af det netværk af personforhold, som forbinder os alle i Guds skaberværk, selv om det er ødelagt og brudt. "Hele menneskeheden er en stor familie. Når en del af det store broderskab rammes af en ulykke, er alle i fare." (Ellen White, *Vejen til et bedre liv*, s. 215). Enten vi bryder os om det eller ej, har vi på grund af denne fælles forbindelse et gudgivent ansvar over for Gud og hinanden (Se Matt 22,37-39).

Overalt i Bibelen gentages påstanden om, at Gud er vores skaber. Det er fx en af begrundelserne for, at vi skal holde sabbat (se 2 Mos 20,11) og for tilbedelse af Gud i de sidste tider (se Åb 14,7). Det er også den primære motivation for, at vi skal tage os af andre og hjælpe dem, der er dårligere stillet end os selv.

Vi er alle bundet sammen af vores fælles oprindelse i Gud. "Den, der undertrykker den svage, håner hans skaber, den, der forbarmer sig over den fattige, ærer hans skaber" (Ordsp 14,31). Hvor meget mere tydeligt kan det siges?

Som Guds skabninger står vi til ansvar over for ham med hele vores tilværelse, også vores tilbedelse og vores tjeneste og omsorg for andre. Selv om det fra tid til anden kan være både frustrerende og ubejlignet, er vi virkelig "vores brors vogter".

Til at tænke over

Hvorfor tror du, at Gud så ofte gennem hele Bibelen fremhæver, at han er Skaber? Hvorfor er det vigtigt, og hvordan bør det påvirke den måde, vi behandler andre på?

Til videre studium

· Ellen White, *Patriarker og profeter*, "Skabelsen", s. 17-21.

"'Gud er kærlighed'. Hans natur og hans lov er kærlighed. Sådan har det altid været, og sådan vil det vedblive at være. 'Den højt op-højede, som troner for evigt', hvis 'vej er fra ældgammel tid', han, 'hos hvem der ikke findes forandring eller skiftende skygge'. Enhver åbenbarelse af skabermagt er et udtryk for uendelig kærlighed. Guds herredømme indbefatter en fylde af velsignelse over alle skabte væsener" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 11).

"Hvis mennesker ville gøre deres pligt som trofaste forvaltere af deres Herres ejendom, ville der ikke være nogen, der råbte på brød, ingen der led i fattigdom, ingen nøgne og nødlidende. Det er menneskenes utroskab, som fører til den tilstand af lidelse, som menneskeheden er kastet ud i ... Gud har gjort menneskene til sine forvaltere, og han må ikke gives skylden for menneskehedens lidelse, elendighed, nøgenhed og fattigdom. Herren har sørget for, at der er rigeligt til alle" (Ellen White, *Welfare Ministry*, s. 16).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Hvad siger Ellen White i citatet ovenfor om fattigdom og forvaltning?**
- 2. Hvordan kan vi efter tusinder af år med syndens ødelæggelse se godheden i skaberværket? Hvordan kan vi være med til at hjælpe andre til at se godheden i Guds skaberværk?**
- 3. Er der noget i denne uges studium, som har ændret din opfattelse af, hvad forvaltning betyder, og hvad det indebærer at være kaldet af Gud til at være forvalter?**
- 4. Ville vi behandle andre mennesker på en anden måde, hvis alle, vi mødte, bar et tydeligt tegn på, at de var 'skabt af Gud i hans billede og elsket af ham'?**

Resumé

Gud skabte en god og fuldkommen verden, og han udvalgte mennesker, skabt i hans billede, til at 'dyrke og vogte' hans skaberværk. Selv om synden ødelagde det forhold, som Gud oprindeligt havde tænkt til os, har vi stadigvæk en opgave at udføre som forvaltere af skaberværkets godhed og vores medmenneskers vogtere. Opfyldelsen af denne opgave er en af de måder, hvorpå vi kan ære Gud som vores skaber.

Aktiviteter og dialog

Klassens aktiviteter

Hvad kan en sabbatsskoleklasse eller en menighed gøre for at skabe en mere spændende og interessant sabbatsskole i dette kvartal? Meget afhænger af menighedens størrelse; men her følger nogle forslag – mange af dem er det bedst at have aftalt eller forberedt i god tid:

- Invitér en gæst, der har været udsendt som missionær i kortere eller længere tid. Det kan naturligvis være en repræsentant fra ADRA eller en person, som er aktiv i HappyHand.
  - I kan naturligvis også arrangere en udflugt til nærmeste HappyHand!
- Indsaml oplysninger om udsatte og nødlidende i Danmark, specielt i den by, du bor i, eller det område, hvor jeres kirke ligger. Det kan være statistiske data, information om, hvad der gøres fra det offentlige eller fra frivillige hjælpeorganisationer.
  - Invitér evt. en person fra en af disse institutioner eller organisationer til at fortælle om nogle af udfordringerne.
- Find evt. et projekt, som I kan deltage i, hvor I kan hjælpe mennesker i nød.
- Saml ud fra lektiernes henvisninger til bibelske tekster og til kirkens historier
  - spørgsmål, som I vil have undersøgt, eller
  - eksempler fra den kristne kirkes eller Adventistkirken historie på, hvorledes kirken har forsøgt at hjælpe nødlidende.
- Find selv på flere ideer!

Guds Ord

- Lav en liste over de forbandelser, som ifølge 1 Mosebog ramte menneskeheden som en følge af syndefaldet.
- Hvilke velsignelser er omtalt? Hvornår kommer de? Hvad går de ud på?

Planen for en bedre verden

Ugens vers

"Du må ikke hævne dig på dine landsmænd eller bære nag til dem; du skal elske din næste som dig selv. Jeg er Herren" (3 Mos 19,18).

Introduktion

I sin barmhjertighed har Gud altid opretholdt et særligt forhold til nogle mennesker. I beretningerne om bl.a. Enok, Noa, Abraham, Isak og Jakob kan vi se, hvordan Gud længes efter at genopbygge det brudte forhold til menneskene. Men det var ikke kun til disse få personer og deres familiers fordel. Når de fik forbindelse med Gud og blev velsignet af ham, var det en del af en større plan om at dele velsignelserne fra deres forhold til Gud med andre. Gud sagde til Abraham: "Jeg vil gøre dig til et stort folk og velsigne dig. Jeg vil gøre dit navn stort, og du skal være en velsignelse. Jeg vil velsigne dem, der velsigner dig, og den, der forbander dig, vil jeg forbande. I dig skal alle jordens slægter velsignes" (1 Mos 12,2-3). Når han blev velsignet, kunne han være en velsignelse for andre.

Denne velsignelse skulle komme gennem Israel som et folk, og til sidst skulle Messias komme som en del af dette folk. Da Gud oprettede Israel som sit folk, arbejdede han med en hel nation. Han gav dem derfor love, regler, fester og skikke, der skulle være en måde at leve på, sådan at de, som blev velsignet af Gud, kunne blive til velsignelse for andre.

Der er ingen tvivl om, at dette princip også gælder i dag.

Ugens tekster

- 2 Mos 3,7
- Matt 22,37-40
- 2 Mos 22,21-23
- 5 Mos 14,22-29; 26,1-11
- 3 Mos 25,9-23

Gud, som hører

2 Mos 3,7

Fire hundrede år er lang tid at vente, især hvis man venter under forhold med tiltagende hårdt slavearbejde. Gud havde lovet, at han vil vende tilbage til sit folk og føre dem ud af Egypten, men i den ene generation efter den anden blev de overladt til at opbygge deres afgudsdyrkende undertrykkers rigdom og fremgang, mens Gud tilsyneladende blev ved med at være tavs.

Men så åbenbarede Gud sig på en helt speciel måde. Han viste sig i en brændende busk langt ude i en fjern ørken for en usandsynlig leder, en prins på flugt, nu en ydmyg hyrde ved navn Moses. Han gav den tøvende Moses en opgave, og den første del af jobbet var at tage tilbage til israelitterne i Egypten med budskabet om, at Gud havde hørt og set deres undertrykkelse. Og han havde ikke glemt dem. Han var faktisk ved at gøre noget, som ville ændre deres situation dramatisk.

2 Mos 3,16-17

Hvorfor er det vigtigt for Gud at begynde med at forklare sin plan for disse mennesker med dette specielle budskab? Hvad er der ved dette budskab fra Gud, som fanger din opmærksomhed?

Men Gud standser ikke der. Ikke alene har han en plan om et bedre land; men det er ikke hans hensigt, at folket skal forlade Egypten tomhændet. I hundreder af år havde de været med til at opbygge Egyptens rigdom. Gud forudså den indledende modstand hos farao; men han forsikrede Moses om, at israelitterne skulle få kompensation for alle deres år med hårdt arbejde: "Og jeg vil lade egypterne fatte velvilje for dette folk, så I ikke kommer til at drage tomhændet bort" (2 Mos 3,21).

Israelitterne havde været undertrykt i mange år. Nu benyttede Gud anledningen til at oprette en ny form for samfund med disse tidligere slaver. Han ønskede, at de skulle leve på en anden måde og oprette et samfund, som ville blive bæredygtigt og levedygtigt. Hans plan var, at denne nye form for samfund skulle være en model for de omkringliggende folk, og at de velsignelser, de fik fra Gud, ligesom Abrahams, kunne blive til velsignelse for hele verden.

Til at tænke over

Hvor vigtigt er det for dig, at Gud er en Gud, som ser verdens menneskers lidelser og hører deres råb om hjælp? Hvad siger det os om Gud? Tænk over 2 Mos 4,31.

De ti bud

Matt 22,37-40
2 Mos 20,1-17

Hvordan hjælper Jesu resume af buddene din forståelse, når du læser hvert af de ti bud?

De ti bud er ligesom en grundlov. Efter en kort indledning, som tilkendegiver det grundlag, som disse udtalelser bygger på – i dette tilfælde det faktum, at Gud befriede sit folk – opstiller dokumentet hovedprincipperne, som nationen er grundlagt på. I dette tilfælde var der specifikke bud om, hvordan mennesker i praksis bedst kan udvise deres kærlighed til Gud og deres medmennesker. Det er ikke så mærkeligt, at mange nationer med en kristen arv har opstillet deres lands love på baggrund af disse vejledende principper.

Selv om mange af buddene er kortfattede, må vi ikke undervurdere rækkevidden af deres effekt og de ti buds vidtspændende omfang som livets lov. Det sjette bud, "Du må ikke begå drab" (2 Mos 20,13), opsummerer og indbefatter fx både "alle uretfærdige handlinger, der bidrager til at forkorte livet" og "forsømmelse af de trængende eller lidende på grund af egenkærlighed" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 154). På samme måde fordømmer forbudet om at stjæle (se 2 Mos 20,15) "slavehandel samt ... erobningskrige ... Det ... kræver fuld betaling af gæld eller løn" og forbyder "ethvert forsøg på at drage fordel af andres uvidenhed, svaghed eller ulykke" (*Ibid.*, s. 154).

Det er let at sige til os selv, at vi ikke er dårlige mennesker. Hvis vi fx ikke direkte er involveret i drab eller indlysende tyveri, kan det virke, som om vi er OK. Men da Jesus talte om buddene, gjorde han det klart, at de ikke opfyldes ved kun at lade være med at gøre specifikke handlinger. I stedet kan vi bryde Guds lov med vores tanker, motiver eller ved at undlade at gøre noget, vi ved, vi burde gøre (se Matt 5,21-30).

Forestil dig et samfund, hvor hvert eneste af de ti bud blev taget alvorligt og fuldkomment omsat i praksis. Det ville være et aktivt, levende samfund, hvor alle med iver viste deres kærlighed til Gud ved at elske og vise omsorg for hinanden.

Hvorfor har vi en tendens til at læse de ti bud så "snævert" og ofte ignorere den bredere anvendelse af disse vigtige principper i vores liv? Hvorfor er det lettere at følge den mere snævre opfattelse i vores liv?

Til at
tænke over

Slaver, enker, faderløse, fremmede

2 Mos 23,9

Hvad er Guds budskab til Israel i disse vers?

Som nyligt befriede slaver vidste israelitterne, hvad det ville sige at være undertrykt, udnyttet og marginaliseret. Og mens de fejrede deres frihed, var Gud bekymret over, at de skulle glemme, hvor de kom fra, hvad det ville sige at være ekskluderet, og hvad han havde gjort for at redde dem. Han indstiftede påsken som en mindehøjtid og en mulighed for at genfortælle historien: "Med stærk hånd førte Herren os ud af Egypten, af trællehuset" (2 Mos 13,14).

2 Mos 22,21-23

Hvilken betydning havde mindet om deres eget slaveri i instrukserne om, hvordan folket skulle behandle de svageste i deres nye samfund?

Ekkoet fra, at Gud gav de ti bud, var knapt døet hen, da Moses blev bedt om at tilbringe mere tid sammen med Gud, som gav ham detaljerede instrukser om, hvordan disse storslåede bud skulle virkeliggøres i det israelitiske samfund. Før instrukserne om at bygge tabernaklet giver Gud tre kapitler med love om emner som fx behandlingen af slaver. Disse love stod i stærk modsætning til den behandling, som mange af israelitterne selv havde oplevet. Der var love om voldelige forbrydelser, om beskyttelse af ejendom, love for livet i al almindelighed, og principper for, hvordan man skulle oprette domstole til at holde lovene i hævd og udøve ret (se 2 Mos 21-23).

Fremtrædende blandt disse love var omsorg for medborgerne i dette nye samfund, men også for de svageste og dem, der stod udenfor. Disse mennesker skulle ikke udnyttes; de fik til og med retten til at skaffe sig mad på måder, der respekterede deres værdighed, som fx at samle det, der var ladet tilbage på markerne efter høsten. En sådan behandling af de fremmede og svage var ikke almindelig i datidens verden. Selv i dag er der mange, der tilsyneladende glemmer de vigtige moralske principper, vi finder her med hensyn til, hvordan vi skal behandle andre mennesker i samfundet.

Til at tænke over

Hvilke minder fra din egen erfaring gør dig mere medfølelse og omsorgsfuld over for andres lidelse og uretfærdige behandling?

En ekstra tiende

Mange kristne anerkender og følger Bibelens instruktion om at betale – eller returnere – tiende. Med henvisning til Mal 3,10 er det en enkel formel, hvor de troende giver 10 procent af deres indkomst til at støtte kirkens arbejde med at forkynde evangeliet. Kirken, som bliver betroet denne tiende, har i reglen strenge regler for, hvordan disse midler skal bruges, og anvender dem primært til at støtte direkte evangelisk arbejde.

5 Mos 14,22-29

Hvad er hovedhensigten med tienden ifølge disse vers?

Det kan være en fristelse for os at tro, at vi har opfyldt vores forpligtelse til at give, når vi har givet de 10 procent. Men de instruktioner, der blev givet til israelitterne, antyder, at de 10 procent kun var et startsted. Studier antyder, at de gamle israelitter, der levede op til retningslinjerne i de levitiske love, regelmæssigt gav mellem en fjerdedel og en tredjedel af deres årsindkomst til Guds sag for at støtte præsterne og helligdommen, og for at hjælpe de fattige.

Nogle forskere beskriver denne gavmildhed, især støtten til ud-lændinge, faderløse og enker, som en ekstra tiende. Det er indlysende, at folket skulle glæde sig over resultatet af deres arbejde og fejre høsten. Gud lovede at velsigne dem, specielt i deres nye land; men de skulle ikke tage disse velsignelser for givet eller glemme dem, som ikke var lige så velsignet.

I de almindelige år skulle denne del af høsten bringes til helligdommen og uddeles derfra. Men hvert tredje år skulle der være særlig fokus på at dele velsignelserne i deres eget lokalsamfund. Under disse høstfester var der specielt fokus på dem, som let kunne være blevet overset eller glemt: "Giv den til levitterne, de fremmede, de faderløse og enkerne i dine byer" (5 Mos 26,12).

Ifølge Guds anvisning skulle i hvert fald en del af israeliternes gaver bruges til at give økonomisk støtte og praktisk hjælp til dem, der havde størst behov for det. Igen var dette baseret på folkets minde om og taknemmelighed for, hvordan Gud havde vist barmhjertighed og retfærdighed mod dem.

Læs 5 Mos 26,1-11. Hvad siger Herren? Hvordan kan vi anvende dette i vores egen holdning til mennesker i nød?

Til at tænke over

Jubelåret

Da Gud kaldte Israel som et folk, havde de ikke noget selvstændigt land. De ventede på at komme ind i det lovede land. Gud vidste, hvilken betydning landet ville få, når de bosatte sig i deres nye samfund i Kanaan. Under Josvas ledelse sørgede Gud for en velordnet fordeling af landet mellem stammer og familiegupper.

Men han vidste også, at der ville blive en tendens til, at den rigdom, de muligheder og resurser, som fulgte med jordbesiddelse, med tiden ville blive koncentreret hos nogle få. Familieproblemer, sygdom, forkerte valg og andre vanskeligheder kunne føre til, at nogle jordbesiddere blev nødt til at sælge deres land med en mindre fortjeneste eller for at overleve. Det betød, at familien i kommende generationer ville være frataget muligheden for at eje jord.

Guds løsning på dette problem var at erklære, at land aldrig helt kunne sælges. I stedet kunne det sælges indtil det næste "jubelår", hvor det igen skulle gå tilbage til den familie, der havde fået det til-delt. Al jord, som var solgt, kunne på ethvert tidspunkt blive løskøbt af sælgeren eller et andet medlem af sælgerens familie. Og igen mindede Gud folket om deres forhold til ham, og hvordan det påvirker forholdet til andre: "Der må ikke sælges land uigenkaldeligt, for landet er mit; I er fremmede og tilflyttere hos mig" (3 Mos 25,23).

3 Mos 25,8-23

Hvordan forestiller du dig, at samfundet ville være, hvis disse principper, især ordene: "I må ikke udnytte hinanden", gjaldt i dag?

"Hensigten med Guds love var at tilstræbe social lighed, I sabbatåret og jubelåret ville der for en stor del blive rådet bod på de fejltrin, der var begået på det sociale og politiske område i det mellemliggende tidsrum" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 275).

Bibelske forskere er usikre på, om disse økonomiske og sociale rytmer nogen sinde helt blev fulgt i længere perioder (se 2 Krøn 36,21). Uanset giver disse regler et fascinerende glimt af, hvordan verden kunne fungere, hvis Guds lov nøje blev fulgt. De understreger også Guds særlige omsorg for de fattige og svage i samfundet samt hans ønske om, at retfærdighed skulle komme til udtryk på praktiske måder i vores verden.

Til videre studium

- Ellen White, *Patriarker og Profeter*, "Lovgivningen på Sinaj", s. 151-157; "Guds omsorg for de fattige", s. 273-276.

"De love, som Moses gav, udmærker sig fremfor alt ved, at de næst efter at tage hensyn til Guds krav opfordrer til at vise rundhåndethed, mildhed og gæstfrihed over for de fattige. Skønt Gud havde lovet at velsigne sit folk rigt, havde han ikke til hensigt at lade fattigdom være et fuldstændigt ukendt fænomen iblandt dem. Han sagde, at der altid ville være fattige i landet. Der ville altid være nogle, som appellerede til sympati, godhed og velvilje. Folk kunne også komme ud for ulykker, sygdom og tab dengang; men så længe de rettede sig efter Gud, ville ingen tigge eller mangle det daglige brød ...

Disse bestemmelser skulle i lige så høj grad være til velsignelse for de rige som for de fattige. De ville forebygge begærlighed og tilbøjeligheden til selvophøjelse og kalde de ædle og gode karakteregenskaber frem, og efterhånden som forståelsen og tilliden mellem de forskellige befolkningsgrupper voksede, ville de sociale forhold blive forbedrede, og landets styre ville blive styrket. Vi er alle sammen celler i menneskehedens store organisme, og alt det, vi gør for at hjælpe andre, vil blive til velsignelse for os selv" (*Patriarker og profeter*, s. 273; s. 275).

Spørgsmål til drøftelse

- 1. Hvilke særpræg, love og regler fra den skitse, Gud gav Moses og israeliterne for det samfund, de skulle oprette, har fanget din opmærksomhed stærkest?**
- 2. Hvorfor tror du, at Gud i den lov, han gav sit folk, synes at være så optaget af de allersvageste?**
- 3. Hvordan bør vi forstå og forholde os til disse love i dag? Hvordan afgør vi, hvilke af dem, som er anvendelige og relevante for os? Hvad er det vigtigste, vi kan lære fra disse detaljerede instrukser for, hvordan israeliterne skulle indrette deres samfund og deres liv?**

Resumé

Gud hørte råbet fra Israels lidende folk i Egypten og greb ind for at redde dem. Han ønskede at opbygge et særligt pagtsforhold til dem og arbejde sammen med dem i at oprette et nyt samfund, som kunne være en velsignelse for alle, selv de ofte glemte, udstødte og svage.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord
og klassens
aktiviteter

- Prøv at samle en række eksempler fra Skriften, der fortæller, at Gud hører menneskers nødråb. Lav en liste og drøft den i klassen.
- Læs sammen Jesu prædiken i Nazarets synagoge i Lukasevangeliet 4,16-19. Sammenlign med den tekst fra Esajas 61,1-2, som Jesus citerer.
  - Drøft ud fra teksten, hvem Messias er sendt for at hjælpe? Hvordan vil han hjælpe dem?
  - Hvad skulle der ifølge Moseloven ske for de fattige og slaverne i jubelåret (se 3 Mos 25,10)?
- Undersøg de ti bud!
  - Hvad siges der i buddene om social omsorg?
  - Hvad siges der fx om den fremmede?
    - Prøv evt. at finde andre tekster i Moseloven om, hvordan fremmede skulle behandles.

Uddybende
spørgsmål

Forstå
det bedre

• Er de ti bud i harmoni med kapitalisme?

Jesu holdt i Nazaret, hvad der ofte kaldes en programtale. Det er første gang, Jesu ord gengives i Lukasevangeliet, og prædikenen præsenterer os for Jesu grundlæggende budskab om befrielse og frihed.

- Lukasevangeliet var skrevet til en rig mand, Teofilus, der mest sandsynligt var sponsor for Lukas. Det er interessant, at Lukasevangeliet indeholder mere materiale om rig og fattig end noget andet evangelium. Prøv selv at gå igennem evangeliet for at finde udtalelser specielt om de rige mennesker, som Teofilus repræsenterede.
- Der er ingen tvivl om, at der med "nådeåret" i Luk 4,19 er tænkt på jubelåret (se 3 Mos 25). Det er tvivlsomt, om det nogensinde blev overholdt i Israels historie. Men det opstillede et ideal, som Esajas kunne pege hen til i løftet om Messias.

Ord og udtryk

"Den fremmede, den faderløse og enken" er et treleddet udtryk, som bruges regelmæssigt i Moseloven, især i 5. Mosebog, som betegnelse for mennesker, der havde det særlig vanskeligt, og som man derfor skulle tage særligt hensyn til – se fx 2 Mos 22,21-22; 5 Mos 10,18; 14,25; 16,11.14; 24,19-21.

Personligt kristenliv

Prøv i din bønneliste at inkludere mennesker, der er specielt udsatte i samfundet, som fx fremmede eller udlændinge, du har truffet.

Noter

Sabbatten, en frihedsdag

Ugens vers

"Og Jesus sagde til dem: 'Sabbatten blev til for menneskets skyld, og ikke mennesket for sabbattens skyld'" (Mark 2,27).

Introduktion

Som den sidste handling i skabelsesugen skabte Gud sabbatten. Det er blevet sagt, at Gud ikke alene hvilede på den syvende dag, men han skabte hvile som en væsentlig del af den måde, verden skulle være på. Sabbatten var en demonstration af, hvordan vi blev skabt til at have samfund med Gud og med hinanden.

Det er derfor ikke nogen overraskelse, at vi tidligt i oprettelsen af den nye israelitiske nation finder sabbatten som et af buddene i Guds plan for sit folk. Den skulle spille en afgørende rolle i hebræernes liv. Ofte når vi taler om sabbatten, drejer samtalen hurtigt ind på, hvordan vi skal holde den. Hvad bør vi afholde os fra at gøre og lignende spørgsmål? Sådanne spørgsmål er vigtige; men vi må forstå den vigtige rolle, som sabbatten var skabt til at spille i verden og Guds folks liv som et symbol på Guds nåde og omsorg.

Som Jesus sagde, blev sabbatten til for hele menneskeheden. Når vi virkelig "husker sabbatsdagen", vil den ændre alle de andre dage i ugen. Og som Jesus viste, kan den blive et middel for os til også at velsigne andre.

Ugens tekster

- 2 Mos 16,16-18
- 2 Mos 20,8-11
- 5 Mos 5,12-15
- Matt 12,9-13
- 3 Mos 25,1-7

Nok manna

Efter mange generationer i slaveri og den sociale fornedrelse, som sådanne forhold voldte for Guds udvalgte folk, ønskede han at løfte de nyligt befriede israeliter op og vise dem en bedre måde at leve på. Han gav dem love for, hvordan de bedst kunne få orden på deres nye samfund. En af de første dele af denne proces kom i form af en praktisk og informativ lignelse.

Dette skete med mannaen, som sikrede en livsrytme i alle de 40 år i ørkenen. Den var et synligt bevis på Guds omsorg og på praktisk uselvished og burde være blevet en del af kulturen i det israelitiske samfund. Hver morgen lå der manna på jorden rundt om israeliternes lejr.

2 Mos 16,16-18

Hvilken betydning tror du, det har, at den specifikke mængde manna for hver person fremhæves i disse vers?

I 2 Kor 8,10-15 henviser Paulus til denne beretning som et eksempel på, hvordan de kristne bør give: "For øjeblikket må jeres overflod afhjælpe de andres mangel, for at deres overflod til gengæld kan afhjælpe jeres mangel. Så bliver der ligevægt" (vers 14).

Lærdommen for israeliterne og for os var, at Gud har sørget for, at der er nok til hans folk og hans skaberværk. Hvis vi kun tager, hvad vi har brug for, og er villige til at dele vores overflod med andre, vil der blive sørget for alle. Kun at tage det, der var nødvendigt til den enkelte dag, krævede folkets tillid til, at der ville komme mere næste dag. Undertrykte mennesker, som de israelitiske slaver, har en tendens til at fokusere på deres egen overlevelse. Men Gud ønskede at vise dem et liv i tillid, gavmildhed og villighed til at dele.

Men der var også en anden endnu mere bemærkelsesværdig side ved denne fremgangsmåde. Hver fredag lå der en dobbelt portion manna på jorden. På denne dag alene skulle folket samle ekstra manna som forberedelse til sabbatten. Denne specielle forsyning for sabbatten blev endnu en måde for dem at lære tillid på. Tillid til at Gud ville sørge for alle deres behov. Den ekstra portion manna, som var en nådeshandling fra Guds side, gjorde dem i stand til i endnu større grad at nyde den hvile, som Gud havde lovet dem på den syvende dag, sabbatten.

Til at tænke over

Hvad kan vi gøre om fredagen, som kan hjælpe os til i større grad at glæde os over det, Gud tilbyder os om sabbatten?

To begrundelser for sabbatten

2 Mos 20,8-11
5 Mos 5,12-15

På hvilken måde komplementerer disse to udgaver af det fjerde bud hinanden?

At huske er en vigtig del af det forhold, som Gud ønsker at genoprette med sit folk. Forholdet centrerer om den kendsgerning, at Gud er vores skaber og frelser. Begge roller udtrykkes i de to versioner af det fjerde bud og er derfor nært knyttet til sabbatten og fejringen af den.

Israelitterne kom ud af et land, der var domineret af mange falske guder. De havde brug for at blive mindet om den sande Guds rolle som skaber. Sabbatten var en vigtig måde at gøre det på. Og den blev endnu mere betydningsfuld i sammenhæng med den ugentlige cyklus af den ekstra portion manna om fredagen. Dette var et mægtigt eksempel på Guds skabende magt. I gengivelsen af det fjerde bud i 2 Mosebog 20 åbenbares Gud som skaber meget tydeligt.

Men i gengivelsen af det fjerde bud i Femte Mosebog 5 fokuseres der på befrielse, forløsning og frelse. Det var denne beretning, israelitterne ofte skulle genfortælle. Og hver sabbat kunne de på en særlig måde huske den. Deres første beretning handlede om en virkelig fysisk befrielse fra slaveriet i Egypten; men som deres forståelse af Gud og hans frelse voksede, ville sabbatten også blive et ugentligt symbol på og en fejring af deres åndelige frelse.

Begge disse begrundelser for sabbatten handlede om genoprettelse af forholdet mellem Gud og hans folk. "Også mine sabbatter gav jeg dem som tegn mellem mig og dem, så de kunne forstå, at jeg, Herren, helliger dem" (Ez 20,12). Og som vi har set, handlede dette aldrig kun om denne bestemte gruppe mennesker. På baggrund af dette forhold skulle de oprette et nyt slags samfund, som viste venlighed også mod alle udenfor og skulle være en velsignelse for hele verden.

"Derfor har Herren din Gud befalet dig at fejre sabbatsdagen" (5 Mos 5,15). Ved at fejre sabbatten som et minde om og en fejring af både vores skabelse og vores frelse, kan vi blive ved med at vokse i vores forhold, ikke alene med Gud, men også med menneskene omkring os. Gud er nådig imod os, derfor skal vi være nådige imod andre.

Hvordan bør sabbatsfejring gøre os til bedre, venligere, mere omsorgsfulde og medfølende mennesker?

Til at tænke over

En lighedens dag

En af de ting, der er tydelig, når vi hurtigt læser de ti bud både i 2 Mos 20 og 5 Mos 5 er, at det fjerde bud er det mest detaljerede af dem alle. Mens nogle af buddene udtrykkes med kun fire ord, (på hebraisk kan nogle udtrykkes med kun to ord), giver det fjerde bud plads til både hvorfor, hvordan og hvem vi skal huske i forbindelse med sabbatsdagen.

2 Mos 20,8-11

Hvad siges der om tjenere og fremmede og til og med dyrene, og hvilken betydning har det?

Slående i disse detaljer i forbindelse med sabbatten er deres fokus på andre. Sigve K. Tonstad hævder, at denne form for bud er helt enestående blandt alle verdens kulturer. Han forklarer, at sabbatsbuddet "prioriterer nedefra og op, ikke set ovenfra og ned, men tager først hensyn til de svageste og mest udsatte medlemmer af samfundet. De, som har mest brug for hvile – slaven, den fremmede, og arbejdsdyrene – er udvalgt til særlig omtale. I hvilen på den syvende dag finder de underprivilegerede og selv de stumme dyr en forbunds-fælle" (*The Lost Meaning of the Seventh Day* (Michigan: Andrews University Press, 2009) s, 126-127).

Buddet fokuserer især på at understrege, at sabbatten er en dag, der skal nydes af alle. I lyset af sabbatten er alle lige. Hvis du er arbejdsgiver i løbet af ugen, har du ingen ret til at tvinge dine ansatte til at arbejde om sabbatten. Gud gav også dem en hviledag. Hvis du er ansat – eller til og med en slave – resten af dine dage, minder sabbatten dig om, at du også er skabt og frelst af Gud, og at han inviterer dig til at fejre det på en anden måde end ved dine normale pligter. Selv dem, der står uden for det sabbatsfejrende folk – "den fremmede i dine byer" (2 Mos 20,10) – skal nyde godt af sabbatten.

Denne tanke ville have været en opsigtsvækkende ændring af israeliternes synspunkt, som var præget af deres egen erfaring som slaver og udstødte. Når de nu var etablerede i et nyt land, ønskede Gud ikke, at de skulle overtage deres tidligere undertrykkes vaner. I tillæg til at give detaljerede love for deres samfund, gav Gud dem (og os alle) en ugentlig påmindelse om, at vi alle er lige i Guds øjne.

Til at tænke over

Hvordan kan du dele sabbatten i dit lokalsamfund? Hvordan kan mennesker i dit lokalsamfund nyde godt af, at du fejrer sabbat?

En helbredelsesdag

Mens den oprindelige vision for sabbatten og sabbatsfejring var bred og inklusiv, var den for mange af de religiøse ledere på Jesu tid blevet helt anderledes. I stedet for at være en frihedens og lighedens dag var sabbatten blevet en dag med menneskelige traditioners regler og forbud. Jesus protesterede mod denne holdning, især når den blev påtvunget andre.

Det er interessant, at han gjorde dette specielt ved at udføre en række helbredelser på sabbatsdagen. Det ser ud til at Jesus med vilje udførte disse mirakler om sabbatten i modsætning til en hvilken som helst anden dag for at vise noget meget vigtigt om, hvad sabbatten skulle være. I beretningerne om disse helbredelser kom Jesus ofte med udtalelser om, hvor passende det var at helbrede om sabbatten. Og ofte benyttede farisæerne hans udtalelser som en undskyldning for at gennemføre deres sammensværgelse til at få Jesus slået ihjel.

Læs beretningerne om nogle af Jesus' sabbatshelbredelser. Hvad lægger du især mærke til i disse beretninger?

Jesus bekræftede, at sabbatten er vigtig. Vi må sætte grænser omkring sabbattens timer for at gøre den speciel og tillade denne ugentlige tidsperiode at være en anledning til at uddybe vores forhold til Gud, til vores familie, vores menighed og vores lokalsamfund. Men sabbatsfejring bør ikke kun handle om os selv. Jesus sagde: "Derfor er det tilladt at gøre noget godt på en sabbat" (Matt 12,12).

Mange menighedsmedlemmer gør meget godt for at hjælpe andre. Men mange af os føler også, at vi burde gøre mere for at hjælpe. Vi ved, at Gud har omsorg for dem, der lider, er undertrykte eller glemte, og at vi også bør gøre det. Fordi vi er befalet ikke at udføre vores almindelige arbejde, og er befriet fra ugens stress, har vi om sabbatten tid til at fokusere på denne omsorg for andre som en af de sande og aktive måder at fejre sabbatten på. "Ifølge det fjerde bud blev sabbatten indviet til hvile og religiøs tilbedelse. Alt verdsligt arbejde skulle ophøre, men arbejde med barmhjertighed og velgørenhed var i overensstemmelse med Guds hensigt... At hjælpe de plagede, at trøste de sørgende er et kærlighedsarbejde, som ærer Guds hellige dag" (Ellen White, *Welfare Ministry*, s. 77).

Hvad gør du om sabbatten, som er godt for andre?

Matt 12,9-13
Mark 1,21-26; 3,1-6
Joh 9,1-16

Til at
tænke over

Sabbatshvile til landet

Som vi har set, var sabbatten en indgroet del af livsrytmen hos israeliterne som et folk. Men sabbatsprincippet handlede ikke kun om en dag hver uge. Det indbefattede også en særlig hvile hvert syvende år og kulminerede med jubelåret efter syv omgange med syv år, det vil sige hvert 50. år.

3 Mos 25,1-7

Hvad er specielt ved denne form for instruks? Er der nogen måde, du kunne inkorporere et sådant princip i dit liv og dit arbejde?

Sabbatåret tillod jorden at ligge brak. Det er en fantastisk forvaltning af landet, og visdommen i denne dyrkningsmetode er blevet generelt anerkendt.

Det syvende år var også af stor betydning for slaverne (se 2 Mos 21,1-11). Hvis det gik så galt, at en israelit kom i så stor gæld, at han var nødt til at sælge sig selv som slave, skulle han befries i det syvende år. På samme måde skulle al udestående gæld eftergives ved afslutningen af det syvende år (se 5 Mos 15,1-11)

Ligesom med mannaen, som Gud gav israeliterne i ørkenen, var det en tillidshandling ikke at plante noget i et helt år. Man stolede på, at Gud ville sørge for nok det foregående år sammen med det, jorden selv ville frembringe i sabbatåret. At frigive slaver og eftergive gæld var en barmhjertighedshandling, men også et udtryk for tillid til, at Gud vil sørge for vores behov. På en måde havde folket brug for at lære, at det ikke var nødvendigt at undertrykke andre for selv at klare sig.

Sabbattens principper og mønster skulle være nøje forbundet med den israelitiske samfundsstruktur som et hele. På samme måde bør nutidens sabbatsfejring være en åndelig handling, som forvandler alle vores andre dage. I praktisk forstand er sabbatten en måde at efterleve Jesu befaling om at søge Guds rige først: "Jeres himmelske fader ved, at I trænger til alt dette ... alt det andet [skal] gives jer i tilgift" (Matt 6,32-33).

Til at tænke over

Hvilken forskel bør det gøre for de andre seks dage i ugen, at du holder sabbat? Hvis du er grådig, selvisk og ligeglad med andre fra søndag til fredag, hvad betyder det egentlig, hvis du ikke er det om sabbatten? Kan du virkelig lade være med at være det samme om sabbatten, som du er resten af ugen?

Til videre studium

- Ellen White, *Patriarker og profeter*, "Fra Det røde Hav til Sinaj", s. 146-148; *Jesu liv*, "Sabbatten", s. 195-201.

"Jesus forklarede dem, at helbredelse af syge er i overensstemmelse med sabbatsloven. Det er i overensstemmelse med den gerning, der udføres af Guds engle, som uophørligt stiger ned og op mellem himlen og jorden for at lindre menneskehedens lidelser ...

Også mennesket har en gerning at udføre på denne dag. Der skal sørges for livsnødvendigheder, syge skal plejes, nødlidendes behov skal dækkes. Den, som undlader at lindre lidelse på sabbatten, vil ikke blive regnet for at være skyldfri. Guds hellige hviledag blev til for menneskets skyld, og barmhjertighedsgerninger er i fuldkommen harmoni med dens intentioner. Gud ønsker ikke, at hans skabninger skal lide én times smerte, hvis den kan lindres på sabbatten eller nogen anden dag" (*Jesu liv*, s. 139.140).

Spørgsmål til drøftelse

- 1. Hvordan har du oplevet sabbatten som en tilkendegivelse af din tillid til Gud? Har du haft en manna-lignende erfaring i dit liv, hvor Gud har sørget for dig som svar på din tillid til ham? Del evt. din erfaring med klassen, og fortæl, hvad du har lært af det.**
- 2. Som vi så i det fjerde bud, som det gengives i 2 Mos 20,8-11 og 5 Mos 5,12-15, lagde Gud vægt på forskellige sider ved sabbatten. Hvilken side ved sabbatten sætter du mest pris på?**
- 3. Hold en brainstorm enten i klassen eller individuelt over, hvordan I/du kan dele sabbattens velsignelser og fordele med jeres lokalsamfund.**
- 4. Hvordan forandrer sabbatten din tilværelse? Er der andre dele af din tilværelse, hvor sabbattens principper og mønster burde have større betydning?**

Resumé

Gud gav sabbatten som en måde, hvorpå vi kan huske skabelsen og frelsen. Men den medfører også mange praktiske fordele. Den lærer os at have tillid til, at Gud vil sørge for os; den lærer os at udøve lighed; og den kan blive en åndelig praksis, som kan forvandle alle vores personforhold. Jesus viste os sit ideal for sabbatten ved at helbrede de syge og understrege, at sabbatten skulle være en dag til gavn for dem, der lider nød.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Find i fællesskab nogle af eksemplerne fra evangelierne, hvor Jesus diskuterer sabbatsarbejde med farisæerne og de skriftkloge.
- Hvad tillod Jesus, som farisæerne forbød? Hvorfor?
- Læs fx Lukas 13,10-17.
  - På hvilken måde gjorde Jesus denne kvinde fri? (Sml. med Luk 4,18).
  - Ophæver Jesus sabbatten?
  - Bryder Jesus Det Gamle Testaments sabbatsbud?
  - Hvilken forskel gør Jesu eksempel for vores forståelse af sabbatten, af dens formål og dens praktiske overholdelse?

Uddybende spørgsmål

- Er sabbatsarbejde nødvendigt? Hvilke typer af arbejde må/skal udføres om sabbatten?
- Har du stået eller står du i en situation, hvor du af og til føler, at du har et arbejde, der må udføres om sabbatten?
  - Drøft, hvordan du/I kan modvirke situationen og hjælpe til med
    - ikke at miste de personlige, åndelige velsignelser, som sabbatsfejringen giver
    - ikke at komme til at se det nødvendige sabbatsarbejdet som et middel til rutinemæssig indkomst, men som en tjeneste for andre mennesker

Mødet med dagligdagen

- I dagens samfund arbejder mange mennesker om sabbatten. Hvordan kan jeg i min sabbatsfejring tage hensyn til andre mennesker, så jeg ikke pålægger andre arbejde på sabbatsdagen, også selv om de ikke selv kender til betydningen af sabbatten?
- Hvad kan jeg gøre for at hjælpe de mennesker, jeg er sammen med, til at opleve sabbatten som en dag med fred og hvile?

Til at tænke over

- Bente Bagger Larsen, dansk luthersk teolog, har studeret sabbatten i Lukasskrifterne, altså Lukasevangeliet og Apostlenes Gerninger, i bogen *Konflikten om Gudstjenesten: Sabbatten i Lukasevangeliet*, Bibel & Historie 24 (Århus: Århus Universitetsforlag, 2003). Efter at have talt om de fire sabbatshelbredelser i

Lukasevangeliet (fx 13,10-17 og 14,1-6) i forbindelse med Israels gudstjeneste konkluderer hun på side 134:

"Gudstjenesten finder sted, hvor de befriende handlinger sker. Det gode budskab, som Jesus både introducerer og identificerer sig selv med i Nazareths synagoge (Luk 4,18-21), virkeliggøres i den befrielse, han praktiserer i sine sabbatshandlinger. Grundlæggende ses Jesu og disciplenes handlinger i de fire beretninger fra sabbatten ikke som noget brud på loven om sabbatten, men tværtimod som opfyldelse af loven og dermed af sabbattens egentlige hensigt."

- Den fremtrædende, gammeltestamentlige teolog Walter Brueggemann skriver i sin bog *Sabbath as Resistance: Saying NO to the culture of NOW* (Louisville: Westminster John Knox Press, 2014), side xiv:

"I vores stressede kulturs rotteræs er fejringen af sabbatten på én gang en modstandsaktion og et alternativ. Fejringen er en modstandsaktion, fordi den er et synligt udtryk for, at vores liv ikke defineres af produktion og forbrug og forbrugsvarer. En sådan modstandsaktion kan kun udføres med stærk bevidsthed ... midt i det arsenal af pres fra markedets umættelige tilbud ... Men sabbatten er ikke kun modstand. Den er et alternativ. Et alternativ til forbrugssamfundets stadige krav ... og presset fra reklamens overvældende tilstedeværelse, der truer hele vores 'slappe-af' tid. Sabbattens alternativ tilbyder os en bevidsthed om og en praktisering af den overbevisning, at vi modtager alle vore gaver fra Gud."

Nåde og retfærdighed i Salmernes Bog og Ordsprogenes Bog

Ugens vers

"Skaft de svage og faderløse deres ret, frikend de hjælpeløse og arme, udfri de svage og fattige, red dem fra de ugudeliges magt!"
(Sl 82,3-4).

Introduktion

Salmernes Bog og Ordsprogenes Bog beskriver, hvordan man lever med Gud i livets almindelige situationer, ikke kun i forbindelse med tilbedelse eller andre religiøse aktiviteter. Ordsprogenes Bog giver os en bred vifte af visdom lige fra personforhold og familieliv til forretningsliv og regering. Salmernes Bog er en samling sange, der dækker en lang række forskellige følelser og åndelige erfaringer lige fra klage til jublende lovpris og alt ind imellem. Det er let at se, at vores tro bør gøre en forskel i vores erfaring og i alle sider af vores tilværelse; for Gud er interesseret dem alle.

Men ingen refleksion over tilværelsen i vores syndige verden kan ignorere den uretfærdighed, som gennemsyrrer menneskelivet. Uretfærdighed bliver faktisk gentagne gange beskrevet som noget, Herren er optaget af og ønsker at fjerne. Han er de håbløses håb. Selv om vi i denne sammenhæng kun kan berøre, hvad disse bøger siger om emnet, kan denne lektie måske inspirere dig til at blive mere proaktiv i at hjælpe de fattige, de undertrykte og de glemte, som lever overalt omkring os, og som det er vores pligt at hjælpe.

Ugens tekster

- Sl 9,8-10,14-21
- Sl 82; Sl 101
- Sl 146
- Ordsp 10,4
- Ordsp 13,23.25; 30,7-9

En sang om håb for de undertrykte

Som allerede bemærket, ser og hører Gud de mennesker, der råber til ham i nød og vanskeligheder. De fleste gange i Salmernes Bog kommer disse råb fra mennesker, der har stølet på Gud, men som ikke ser retfærdigheden ske fyldest. Guds godhed, retfærdighed og magt kan se ud til at drukne i al den uretfærdighed og undertrykkelse, som salmedigterne erfarer.

Og alligevel synger de. Hverken deres liv eller deres tro er blevet knust. Der er endnu håb; og det er nødvendigt for Gud at gribe ind, før det er for sent, før det onde sejrer, før de undertrykte ødelægges af vægten af al den ondskab, de udsættes for. På denne måde forsøger salmisterne at bygge bro over den kløft, der er mellem det, de tror, Gud er i stand til, og de prøvelser og tragedier, de erfarer.

Sl 9,6-8.14-21

Kan du forestille dig Davids situation, da han skrev denne salme? Kan du føle spændingen mellem hans tro på Guds godhed og den situation, han befinder sig i? Hvad har du gjort i din kamp for at bevare troen på Gud midt i store prøvelser?

Overalt i Salmerne er der gentagne svar på dette anspændte forhold, håbet og løftet om Guds gode og retfærdige dom. Ondskab og uretfærdighed kan synes at vinde her og nu; men Gud vil dømme de onde og uretfærdige. De vil blive straffet, mens de, som de har skadet og undertrykt, vil blive genoprettet og fornyet.

I bogen *Reflections on the Psalms* [Tanker over Salmerne] beskriver C.S. Lewis sin oprindelige overraskelse over den glæde og længsel efter Guds dom, som beskrives i Salmerne. Han observerer, at mange bibellæsere i dag betragter dom som noget, der bør frygtes, og han ser i stedet det oprindelige jødiske perspektiv og skriver: "tusinder af mennesker, som er blevet frarøvet alt det, de ejer, og som helt og fuldt har retten på deres side, vil endelig blive hørt. Selvfølgelig er de ikke bange for dommen. De ved, at deres sag er uigendrivelig – hvis blot de kunne blive hørt. Når Gud kommer for at dømme, vil det ske" (C.S. Lewis, *Reflections on the Psalms* (New York: Harcourt, Brace and Company, 1958), s. 11).

I Salmernes Bog ser vi håb for de undertrykte, selv nu, selv midt i deres nuværende lidelser og skuffelser.

Til at
tænke over

Hvilke begrundelser har du for at betragte dommen som noget positivt og ikke som noget man skal frygte?

"Gør noget, Gud!"

SI 82

Hvad er denne salmes budskab?

På trods af den orden og de samfundsregler, som Gud gav Israel, levede de på forskellige tidspunkter i deres historie, som nation, ikke op til Guds plan. Alt for let kom de til at ligne folkene omkring dem og levede efter disse folkeslags mønster med uretfærdighed og undertrykkelse. Folkets ledere og dommere var kun interesserede i egen fordel, og deres gunst kunne købes med bestikelser. Uden et retssystem til at beskytte sig blev almindelige mennesker, især de fattige, udnyttet.

Salme 82 er et svar på en sådan situation. Den beskriver Guds rolle som den højeste dommer og skildrer en scene, hvor han dømmer folkets ledere og til og med dets dommere. Denne salme understreger, at de, som beklæder sådanne stillinger i samfundet, "er indsat til at være hans underdommere" (Ellen White, *Profeter og konger*, s. 99). De opretholder deres stilling og udfører deres arbejde som Guds repræsentanter og underordnede. Salmistens synspunkt er, at Guds retfærdighed er en model for, hvordan jordisk retfærdighed bør fungere, og den er også den målesnor, hvorefter al retfærdighed eller uretfærdighed – og dem, der udøver den – skal dømmes.

Salmen afsluttes med et specifikt kald til Gud om at handle (SI 82,8), at gribe ind og standse den uret, som er så fremherskende i landet. Ligesom mange andre salmer giver denne salme de tavse og undertrykte en stemme, mennesker, som er tiet ihjel af et uretfærdigt system, som de er underlagt.

Salme 82 kommer med en appel til Gud i hans stilling som universets og alle folkeslagenes højeste dommer og eneherker. En sådan appel kunne ikke fremføres til nogen højere instans eller myndighed. Og forsikringen bliver givet, at når jordiske domsstole ikke hører eller opløfter de fattiges og undertryktes nødskrig, som det så ofte er tilfældet, så er der stadigvæk en mulighed for at råbe om hjælp, og Gud vil ikke nægte den.

På forskellige tidspunkter i vores liv kan vi opleve at blive udsat for uretfærdighed; men på andre tidspunkter kan det ske, at vi er dem, der begår eller nyder godt af uret. I gengivelser som Salme 82 kan vi finde indsigt og visdom, enten vi er de undertrykte eller dem, der undertrykker. Gud er også bekymret for uretfærdige dommere og beskriver dem som sine børn og ønsker, at de skal vælge en bedre måde at leve på (se SI 82,6). Der er altså håb også for dem, der er på den etisk set forkerte side af undertrykkelsen, hvis de vil tillade at blive forandret.

En konges løfte

SI 101

Selv om denne salme blev skrevet til ledere, kan vi alle finde lærdomme i den, uanset hvilken stilling vi har i livet.

Salme 101 er en tekst til ledere. Man mener, at disse vers blev skrevet af David i løbet af de første år af hans tid som konge i Israel. Den kan til og med være en redigering af de løfter, han aflagde, da han blev konge. I sin erfaring som kriger for Saul og senere på flugt fra ham, havde David selv set, hvordan en konge, der farer vild, kan ødelægge både folket og sin familie. David besluttede sig for at være en anden slags leder.

De færreste af os er politiske eller nationale ledere; men vi har alle roller i vores liv, hvor vi har mulighed for at øve indflydelse og opmuntre andre. Det kan være på vores arbejdsplads, i vores lokalsamfund, i familien eller i menigheden. Ellen White kommenterer et af disse ansvarsområder, når hun siger: "Davids løfter i Salme 101 bør gives af enhver, som har ansvar for at beskytte hjemmet mod dårlig indflydelse" (*Counsels to Parents, Teachers, and Students*, s. 119).

Når vi har mulighed for det, bør vi være rede til at fremholde og opløfte disse principper over for dem, der har en lederrolle i forhold til os. Og i vores ledelse og indflydelse har vi alle mulighed for at anvende Davids ledelsesprincipper, så vi kan blive til større velsignelse for andre.

David tager sit udgangspunkt i at ære Gud for hans troskab og ret (SI 101,1). Det blev grundvolden for alt det, David søgte at opretholde i sin ledelse. Han ønskede at lære og praktisere disse egenskaber i sit eget liv og arbejde. For at opnå det måtte han modstå fristelsen til at handle forkert, være korrump og uærlig, som alle udgør risici for dem, der har magt og lederstillinger.

David vidste, hvor vigtigt det var at have gode rådgivere, så han lover at søge rådgivere, der er til at stole på, og at udpege ærlige embedsmænd. Troskab og ret skulle kendetegne hans ledelse, også blandt dem, der arbejdede sammen med ham og for ham.

Vi er måske ikke i en stilling, hvor vi har rådgivere og embedsmænd; men hvordan kan vi fylde vores liv med indflydelse fra andre, som kan hjælpe os til at leve og lede (hvor vi kan) med troskab og ret mod dem, der har brug for det?

Til at
tænke over

At vandre med Gud

Når vi nærmer os afslutningen af Salmernes Bog, synes lovprisningerne at vokse til det ene crescendo efter det andet. De sidste fem salmer begynder med en enkel og direkte opfordring til at lovprise Herren. Den første af disse, Salme 146, fokuserer på en særlig måde på Guds omsorg for de fattige og undertrykte som den primære begrundelse for at lovprise ham.

Sl 146

Hvad er budskabet til os i denne salme? Hvad siger Gud, specielt i vers 5-9?

Lige så sikkert som at Gud er denne verdens skaber (v. 6), beskrives han som verdens dommer, forsørger, befrier, helbreder, hjælper og forsvarer. Alle disse egenskaber fokuserer på mennesker, som har brug for hjælp. Det er et inspirerende billede af, hvad Gud gør og forsøger at gøre i vores liv, i vores lokalsamfund og vores verden.

Nogle gange tænker vi, at vi bør hjælpe mennesker i nød, fordi Gud har sagt det. Men salme 146 siger, at det er noget, Gud allerede gør, og han inviterer os til at være med til at gøre det. Når vi arbejder imod fattigdom, undertrykkelse og sygdom, samarbejder vi med Gud. Hvilket privilegium at samarbejde med Gud om at opfylde salme 146!

Der er også fordele for os selv. Kristne taler ofte om deres søgen efter Gud og deres ønske om at få et nærmere forhold til ham. Salme 146,7-9 og mange andre tekster i Bibelen antyder, at en måde at finde Gud på er at tage del i, hvad han gør. Så hvis han arbejder med at løfte de fattige, syge og undertrykte op, som Salme 146 siger, at han gør, bør vi også samarbejde med ham i dette. "Kristus kom til denne verden for at vandre og arbejde blandt de fattige og dem, der lider. De fik den største del af hans opmærksomhed. Og i dag besøger han gennem sine børn de fattige og trængende og lindrer deres nød og mildner deres lidelse.

Hvis al lidelse og nød blev fjernet, ville vi ikke have nogen måde at forstå Guds barmhjertighed og kærlighed, ingen måde at kende vor medfølelse og forståelsesfulde himmelske far på. Aldrig bliver evangeliet præsenteret i større skønhed, end når det bringes til de fattigste og mest forarmede områder" (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 7. bind, s. 226).

På hvilken måde har du erfaret, at du fik et nærmere forhold til Gud ved at tjene andre?

Til at tænke over

Ordsprogenes Bog: Barmhjertighed for de nødstedte

Ordsprogenes Bog er en samling af visdomsord, og beskæftiger sig med et bredt område af emner og livserfaringer. Blandt disse finder vi refleksioner over fattigdom, rigdom, tilfredshed, ret og uret, og ofte ses det fra forskellige synsvinkler. Livet er ikke altid enkelt og ligetil, og Ordsprogene gør os opmærksom på de forskellige omstændigheder og valg, som påvirker, hvordan tilværelsen er, også blandt dem der er tro imod Gud.

Ordsp 10,4;
13,23.25;
14,31; 15,15-16;
19,15.17; 30,7-9

Læs og sammenlign teksterne. Hvad siges der, som er relevant i forbindelse med rigdom, fattigdom og hjælp til mennesker i nød?

Ordsprogenes Bog lægger vægt på den omsorg og opmærksomhed, som Gud har for de fattige og svage. Nogle gange er mennesker fattige på grund af omstændigheder, dårlige valg eller udnyttelse. Men uanset, hvad deres situation skyldes, beskrives Gud stadigvæk som deres skaber (se Ordsp 22,22-23). Disse mennesker skal ikke undertrykkes eller udnyttes, uanset hvilke fejl de har begået.

Ordsprogenes Bog tilbyder os en bedre tilværelse gennem valget af visdom og lydighed mod Gud; men den fortæller også, at Guds velsignelse ikke altid fører til rigdom. Troskab mod Gud ses altid som vigtigere og i sidste ende mere tilfredsstillende end materiel vinding. "Hellere få en smule med rette end stort udbytte med urette" (Ordsp 16,8).

En anden ting, Ordsprogenes Bog beskæftiger sig meget med, er ærlighed og retfærdighed inden for forretningsliv, regering og retsvæsenet (se Ordsp 14,5.25; 16,11-13; 17,15; 20,23; 21,28; 28,14-16). Ordsprogenes Bog bekymrer sig ikke kun om enkeltindviders liv, men giver også orientering om, hvordan samfundet som et hele bør fungere til alles fordel, især for dem, der har brug for beskyttelse. Igen og igen bliver vi mindet om, at når de, som styrer, gør det bedst, gør de det med Guds hjælp (se Ordsp 8,15-16) og bør fungere som redskaber for Guds nåde og barmhjertighed over for mennesker i nød.

Til at
tænke over

Det er let for de fleste at have medlidenhed med dem, der havner i frygtelige situationer. Men hvordan kan vi omsætte denne følelse af medlidenhed til handling?

Til videre studium

· Ellen White, *Patriarker og profeter*, "Davids sidste år", s. 389-394.

"Davids salmer gennemløber hele den menneskelige erfarings skala. De spænder lige fra skyldbevidsthedens og selvførdømmelsens dyb til den mest ophøjede tro og den mest sublime forbindelse med Gud. Hans liv er et vidnesbyrd om, at synden kun bringer skam og ulykke, men at Guds kærlighed og nåde rækker ned til det største dyb, og at troen vil løfte den angrende sjæl op og anbringe ham mellem Guds sønner. Af alle de løfter, som Guds ord indeholder, er dette et af de stærkeste vidnesbyrd om hans trofasthed og retfærdighed og den nåde, som er bekræftet i hans pagt" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 393).

Ellen White om visdommen i Ordsprogenes Bog: "Det er disse principper, der betrykker liv og ejendom. For alt, hvad der skaber tillid og samarbejde, står verden i gæld til Guds lov, sådan som den findes i hans ord, og sådan som den kan spores, om end ofte i dunkle og næsten udslettede træk, i menneskers hjerter" (*Uddannelse*, s. 137).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. På hvilke områder opfatter du dig selv som en leder eller i en position med indflydelse? Hvordan kan du være et redskab for retfærdighed på dette område af din tilværelse?**
- 2. Tænk over kulturen og de sociale strukturer, hvor du bor. Hvordan kan du arbejde for at forbedre tilværelsen for mennesker, som er i nød?**
- 3. Hvorfor har principperne om ret og retfærdighed så stor betydning for opbygningen af et stærkt samfund?**
- 4. Hvad siger Ordsprogenes Bog om, hvordan Gud er, selv om den mest fokuserer på visdom for at få et godt liv?**

Resumé

Salmernes Bog og Ordsprogenes Bog beskæftiger sig i særlig grad med udfordringerne ved at leve trofast midt i livets almindelige erfaringer og prøvelser. Begge giver os indsigt i Guds vision for et samfund og hans særlige omsorg for de fattige og undertrykte. Salmernes råb og Ordsprogenes visdom siger, at Gud hører og vil gribe ind for at beskytte dem, der alt for ofte bliver overset eller udnyttet. Og hvis det er, hvad Gud gør, bør det også være, hvad vi gør.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord	• Læs Salmernes Bog og Ordsprogenes Bog igennem. - Notér under læsningen tekster, som · Giver eksempler på uretfærdighed, som fx korrupsion, bestikkelse m.m. · Fortæller om Guds omsorg for de fattige og nødlidende · Opfordrer læseren til at udvise samme omsorg.
Klassens aktiviteter	• Prøv at lade hvert medlem af klassen finde et ordsprog om retfærdighed eller uretfærdighed, som passer på en situation i vores samfund i dag. - Del jeres "ordsprog" med hinanden og drøft dem.
Uddybende spørgsmål	• Hvad har Gud overladt til mennesker at gøre mht. retfærdighed/ uretfærdighed? Hvorfor har han overladt så meget til os? Hvorfor gør han ikke selv noget mere? • Findes der korrupsion og bestikkelse i dagens Danmark? • Bør vi som en kirke tale stærkere og tydeligere offentligt imod social uretfærdighed? - Hvorfor – eller hvorfor ikke? - Hvad vil være den positive side? Hvad vil være vanskelighederne ved at gøre det? Hvilke udfordringer og problemer vil vi evt. løbe ind i? - Tror du, at vi som kirke kan blive enige om, på hvilke områder vi bør udtale os?
Personligt kristenliv	• Har du selv oplevet, at mennesker blev uretfærdigt eller urimeligt behandlet af samfundsinstitutioner, arbejdsgivere m.m.? - Er der noget, du kan/skal gøre ved sådanne situationer?
Mødet med dagligdagen	• Find evt. eksempler fra ugens medier på korrupsion, social uretfærdighed m.m.

5

Profeternes råb

Ugens vers

"Menneske, du har fået at vide, hvad der er godt, hvad Herren kræver af dig: Du skal handle retfærdigt, vise trofast kærlighed og årvågent vandre med din Gud" (Mika 6,8).

Introduktion

Det Gamle Testaments profeter er blandt de mest interessante personer i Bibelen. Deres markante stemmer, deres modige budskaber, deres følelse af sorg, vrede og forargelse, og deres til tider praktiske måde at formidle deres budskab på gjorde dem til mennesker, som ikke kunne ignoreres, selv om det ikke altid var særlig behageligt at være i nærheden af dem.

Profeterne blev primært sendt til Israel og Juda, og de kaldte Guds udvalgte folk tilbage til at efterleve deres oprindelige formål. Folket og dets ledere blev alt for let ført på afveje af deres afguder og nabolandenes levemåde. Profeternes utaknemmelige opgave var at formane dem til omvendelse, nogle gange ved at minde dem om Guds kærlighed til dem og det, han tidligere havde gjort for dem, andre gange ved at advare dem om følgerne, hvis de blev ved med at vandre bort fra Gud.

Vi vil også opdage, at noget af det værste blandt de synder og onde gerninger, som de advarede folket og dets ledere imod, var undertrykkelse af de fattige, trængende og hjælpeløse iblandt dem. Ja, det var frygteligt at tilbede afguder; ja, det var slemt at følge falske religioners skikke; men at udnytte de svage og fattige var også noget, der fortjente fordømmelse.

Ugens tekster

- 1 Sam 8,10-18
- Amos 5,10-15
- Mika 6,8
- 1 Mos 19,1-13
- Ez 16,49
- Es 1,15-23

Det gentagne kald om retfærdighed

På trods af Guds detaljerede plan for israeliterne som et folk, levede de sjældent op til deres kald. Ikke mange generationer efter, at de slog sig ned som et folk i landet, bad de Samuel, som var profet og dommer, om at udpege en konge til at lede deres nation, "ligesom hos alle de andre folk" (1 Sam 8,5).

1 Sam 8,10-18

Hvilken advarsel gav Samuel som et svar på folkets krav om en konge?

Samuel var klar over, at dette var et skridt på vejen til at blive som de andre folk – også på andre områder. Samuel forsøgte at rådgive Saul, den første konge, men der gik ikke lang tid, før hans profeti begyndte at gå i opfyldelse. Selv da det israelitiske kongedømme var på sit højeste, undgik hverken David eller Salomo fristelserne, korruptionen og udsvævelserne ved deres magt.

En af de måder, Gud svarede på under Israels og Judas konger, var ved at sende profeter til at fortælle, hvad Guds vilje var og minde folket og deres ledere om deres ansvar over for de glemte i samfundet.

I de hebraiske profeters skrifter ser vi gentagne kald til at leve retfærdigt og udøve ret i samfundet. Ved at påpege Israels og dets ledes utroskab var profeterne en hyppig og indtrængende røst for dem, der led som en følge af, at Israel ikke fulgte Guds vilje.

I sine refleksioner over de gammeltestamentlige profeters lidenskab, opstiller Abraham Joshua Heschel kontrasten mellem vores ligegyldighed og deres indtrængende kald om retfærdighed: "Det, der rystede profeterne er nu daglige foreteelser over alt i verden ... Deres hæsbæsende utålmodighed med uretfærdighed synes for os som hysteri. Vi er hele tiden selv vidne til uretfærdighed, hykleri, falskhed, krænkelser, elendighed, men vi bliver sjældent foragede eller særligt ophidsede. For profeterne fik selv en lille uretfærdighed kosmiske proportioner" (*The Prophets* (New York: Jewish Publication Society of America, 1962), s. 3-4).

Profeterne taler på Guds vegne, og hjælper os til at se uretten og lidelsen i vores verden gennem Guds øjne. Men deres lidenskab er også et kald til handling, til samarbejde med Gud om at lindre og afhjælpe undertrykkelse og sorg hos mennesker omkring os.

Til at tænke over

På hvilke måder, som måske kan være skadelige både for os selv og andre, forsøger vi af og til at blive ligesom "alle de andre folk"?

Amos

"Jeg er ikke profet, jeg er ikke profetdiscipel; jeg er kvægavler og dyrker morbærfigner. Men Herren tog mig bort fra hjorden og sagde til mig: 'Gå hen og profetér for mit folk Israel!'" (Amos 7,14-15).

Amos var ret åben i sin indrømmelse af sine manglende kvalifikationer som profet, men da han gav sit budskab til Israels folk, udviser han en tydelig evne til at drage sine lyttere ind i det, han ønsker at fortælle dem.

Han begynder på en populær måde ved at opremse alle de omkringliggende folk – Syrien, Filistien, Fønikien, Edom, Ammon og Moab - og i detaljer nævne alle deres forbrydelser, uhyrligheder og ugerninger, som Gud ville straffe dem for (se Amos 1,3-2,3). Det er let at forestille sig israeliternes bifald over disse anklager mod deres fjender, især fordi mange af disse forbrydelser var blevet begået direkte mod israeliterne selv.

Men så nærmer Amos sig lidt mere de hjemlige trakter og udtaler Guds dom over Juda, Israels sydlige nabo i de nu opdelte kongedømmer. Idet Amos taler på Guds vegne, beskriver han deres afvisning af Gud, deres ulydighed mod hans bud og den straf, der skulle ramme dem (se Amos 2,4-5). Igen kan vi forestille os folket i det nordlige riges bifald, idet Amos påpeger fejlene hos dem, der omgav dem. Men så vender Amos sig til sine tilhørere. Resten af bogen fokuserer på Israels ondskab, afgudsdyrkelse, uretfærdighed og gentagne forømmelser i Guds øjne.

Amos 3,9-11;
4,1-2; 5,10-15;
8,4-6

Hvilke synder advarer han imod?

Mens Amos ikke er diplomatisk i sit sprog og hans advarsler handler om dom, og hans budskab er blandet med formaninger om at vende tilbage til deres Gud. Det vil betyde en fornyelse af deres retfærdighedssans og omsorg for de fattige iblandt dem: "Men ret skal strømme som vand, retfærdighed som en stadig rindende bæk" (Amos 5,24). De sidste få vers i Amos' profeti peger på en fremtidig genoprettelse af Guds folk (se Amos 9,11-15): "Da frafaldet var størst og de trængte mest til hjælp, sendte Gud dem et budskab med tilgivelse og håb" (Ellen White, *Profeter og konger*, s. 138).

Til at
tænke over

Er der tidspunkter, hvor vi må være parate til at tale hårdt for at rette op på fejl? Hvordan kan vi afgøre, hvornår den form for irettesættelse er nødvendig?

Mika

"Menneske, du har fået at vide, hvad der er godt, hvad Herren kræver af dig: Du skal handle retfærdigt, vise trofast kærlighed og årvågent vandre med din Gud" (Mika 6,8).

Hvordan kan du lige nu omsætte disse opfordringer i praksis?

Mika 6,8 er måske et af de mest kendte vers i Bibelen. Men som med så mange af de vers, vi gør til slagord eller plakater, kender vi måske meget lidt til den sammenhæng, hvori verset blev givet.

Mika 2,8-11;
3,8-12

Hvad gjorde folket, som Mika fordømte?

Under kong Akaz' regering i Juda nåede Guds folk et nyt lavpunkt i deres nations åndelige historie. Afgudsdyrkelse og dens forskellige onde handlinger tog til. Og som andre profeter på den tid også bemærkede, blev de fattige ved med at blive udnyttet og udplyndret. Mika er ikke mindre dommedagsprofet end de andre på hans tid. Det meste af hans tre første kapitler udtrykker Guds vrede og sorg over det onde, hans folk har gjort, og også den ødelæggelse, som skulle ramme dem.

Men Gud havde ikke opgivet sit folk. Selv profeternes gennemtrængende stemmer og barske budskaber var en indikation på Guds vedvarende interesse i sig folk. Han gav dem advarsler, fordi han elskede dem og ønskede det bedste for dem. Han længtes efter at tilgive og genoprette dem. Hans vrede ville vare evigt (se Mika 7,18-20).

Det er i denne sammenhæng, at den velkendte "formel" gives: handle retfærdigt, vise trofast kærlighed, årvågent vandre med din Gud. Det lyder så enkelt, men at leve en sådan tro i praksis er faktisk en stor udfordring, især når det synes totalt fremmed for det samfund, vi omgives af. Når andre har fordel af uretfærdighed, håner barmhjertighed og kører stolte rundt, kræver det mod og udholdenhed at handle retfærdigt, elske barmhjertighed og vandre i ydmyghed. Men vi er ikke alene. Når vi handler på denne måde, vandrer vi med Gud.

Til at
tænke over

Hvilken sammenhæng er der mellem at handle retfærdigt, vise trofast kærlighed og årvågent (ydmygt) vandre med Gud?

Ezekiel

Hvis man spurgte en gruppe kristne om "Sodomas synder", ville mange sandsynligvis kaste sig ud i en beskrivelse af dens forskellige seksuelle synder og andre former for moralsk fordærv. 1 Mos 19,1-13 beskriver trods alt et sygt og forkvaklet samfund, som var modent til ødelæggelse.

Men det er interessant, at svaret er mere kompliceret end som så. Tænk over Ezekiels beskrivelse: "For dette var din søster Sodomas synd: Hun og hendes døtre levede i storhed, overflod og sorgløs tryghed, men rakte ikke de hjælpeløse og fattige hånden" (Ez 16,49). Det er ret sikkert, at Gud ikke ville ignorere de andre former for moralsk fordærv i byen, men Ezekiels fokus her var på den økonomiske uretfærdighed og manglen på omsorg for mennesker i nød.

Kunne det tænkes, at disse økonomiske synder i Guds øjne var lige så slemme som de seksuelle?

Ezekiel levede i tiden efter Amos, Mika og Esajas, og hans profetier bringer en tilsvarende advarsel om en kommende ødelæggelse. Men efter Jerusalems fald og folket tages til fange af babylonierne, skifter Ezekiels fokus helt til Guds løfter om genoprettelse.

Ez 34,2-4.7-16

Sammenlign Guds vurdering af Israels korrupte ledere med hans egen omsorg for fårene. Hvilken kontrast er der mellem deres behandling af de svageste "får" og Guds metoder?

Selv om de havde været så fordærvede, at de blev sammenlignet med Sodoma, søger Gud stadigvæk efter dem i håbet om at vende dem bort fra deres ondskab. I Guds fornyede plan for sit folk ville de komme tilbage til deres eget land, Jerusalem skulle genrejses og templet genopbygges. De fester, som Gud havde givet, skulle igen blive fejret og landet skulle deles ligeligt mellem folket som deres arvelod (se Ez 47,13 - 48,29). Det synes indlysende, at det var Guds hensigt, at hans plan for sit folk, som først blev givet til Moses og israeliterne efter deres udfrielse af Egypten, skulle genoptages, når folket vendte hjem fra fangenskab. Dette indbefattede omsorg for de svageste i samfundet tillige med dem, der blev betragtet som udenforstående.

Til at tænke over

Hvor vigtigt er det for dig, at vores Gud er en Gud, der giver nye chancer, til og med til sit eget folk, som er gået på afveje efter at have fået muligheden for at foretage bedre valg?

Esajas

Es 1,15-23;
3,13-15; 5,7-8

Hvordan vil du beskrive profetens reaktion på det, han ser i samfundet omkring sig?

Esajas' åbningsprædiken – de første fem kapitler - er en blanding af skarp kritik af den type samfund, som Guds folk var blevet, advarsler om en nært forestående dom som følge af deres forkastelse af Gud og fortsatte synd, og håb hvis folket ville vende tilbage til Gud og reformere deres liv og samfund. Men den allerstærkeste følelse, som kommer til udtryk i hans ord, er måske sorg. Baseret på profetens opfattelse af, hvem Gud er, og hvad han ønsker for sit folk, sørger han over det, der er gået tabt, de utallige glemte mennesker, som bliver såret, og dommen, som vil ramme folket.

Esajas fortsætter dette mønster hele vejen gennem sin profetgøring. Han formaner folket om at huske, hvad Gud har gjort for dem. Han tilbyder også folket håbet om, hvad Gud ønsker at gøre for dem i fremtiden. Derfor bør de søge Herren nu, for dette fornyede forhold til ham vil indbefatte omvendelse fra deres nuværende synd og en ændring af den måde, de behandler andre på.

I kapitel 58 og 59 vender Esajas specifikt tilbage til bekymringen om retfærdighed. Igen beskriver han et samfund, hvor "retten er trængt tilbage, og retfærdigheden holder sig langt borte; for sandhed snubler på torvet, og ærlighed kan ikke komme frem" (Es 59,14). Men han bekræfter også, at Gud kender til det, og at Gud vil frelse sit folk, at "en løskøber skal komme" (Es 59,20).

I Esajas' Bog er en stor del af profetens opmærksomhed rettet mod at forkynde den kommende Messias, han, som til sidst skulle genoprette Guds herredømme på jorden og bringe retfærdighed, barmhjertighed, helbredelse og genoprettelse.

Til at
tænke over

Læs Es 9,6-7; 11,1-5; 42,1-7 og 53,4-6. Hvordan passer disse profetier med din opfattelse af Jesu liv, tjeneste og død? Hvad antyder disse profetier om hensigten med hans komme til denne verden?

Til videre studium

- Ellen White, *Profeter og konger*, "Israel i assyrisk fangenskab", s. 136-141; "Esajas' kald", s. 149-152

"Profeterne hævdede røsten imod tidens skrigende magtmisbrug, himmelråbende uretfærdighed, grænseløse luksus og overdådighed, skandaløs fråseri og drukkenskab og den kolossale løsslupenhed. Men det var forgæves, at de protesterede og fordømte synden" (Ellen White, *Profeter og konger*, s. 137).

For Esajas var det "især samfundsforholdene, der gav anledning til ængstelse. Indbyggerne var så begærlige, at de opkøbte hus og marker i stor stil ... Lov og ret blev tilsidesat, og man viste ikke de fattige skånsel ... Selv embedsmændene, som havde pligt til at beskytte de hjælpeløse, vendte det døde øre til de fattiges og trængendes, enkernes og de faderløses skrig ...

Det er ikke så mærkeligt, at disse forhold fik Esajas til at vige tilbage for ansvaret, da han i de sidste år af Uzzijas regeringstid blev kaldet til at overbringe Juda en række advarsler og irettesættelser fra Gud. Han vidste, at han ville møde hårdnakket modstand" (*Ibid.*, s. 150).

Spørgsmål til drøftelse

- 1. Ofte opfatter vi hensigten med profetier som forudsigelser om fremtiden. Hvordan ændrer det din opfattelse af en profets rolle, når du ser, hvordan de gammeltestamentlige profeter fokuserede så meget på den verden, de levede i?**
- 2. Profeternes liv og budskab viser, hvor vanskeligt og farligt det kan være at forsvare sandhed. Hvorfor tror du, de gjorde, hvad de gjorde og talte på den måde, de talte på?**
- 3. I profeternes skrifter ser det ud til, at Gud skifter mellem vrede og dyb bekymring for sit folk. Hvordan får du disse to sider ved Guds karakter til at passe sammen?**

Resumé

De gammeltestamentlige profeter var lidenskabelige og ofte vrede og fortørnede forsvarere af Guds vej og vilje over for deres folk. Idet de udtrykte Guds egen bekymring, indbefattede denne lidenskab et stærkt fokus på retfærdighed for de fattige og undertrykte. Profeternes kald til folket om at vende tilbage til Gud indbefattede, at de ophørte med at øve uret. Dette var også en del af Guds løfte om, hvad han ville gøre i sine planer for en bedre fremtid for folket.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord
og klassens
aktiviteter

- Læs nogle af de såkaldt små profeter igennem og find eksempler på social kritik. For at gøre det lettere, kan klassen evt. fordele profeterne imellem sig – og samle og sammenligne resultaterne.
  - Find hos hver af profeterne en eller to tydelige, særligt stærke udsagn, hvor de taler imod social uretfærdighed.
    - Drøft, hvad profeterne især taler imod – og hvorfor!
    - Drøft, hvilken betydning det har for vores forkyndelse i dag?
- Lad en fra klassen forberede en skematisk oversigt over profeterne til næste sabbat
  - Hvornår levede og skrev de?
  - Hvilken periode i Israels historie tilhørte de?
  - Hvad var den gældende magtstruktur? Osv.
- Læs sammen tekster: Jer 14,14; Ez 13,1-10; Klag 2,14
  - Hvem tror I lønnede de falske profeter?
  - Hvem har magt eller autoritet over en sand profet?

Uddybende
spørgsmål

Syvendedags adventister lærer og bekender, at Gud har givet kirken i de sidste dage en profetisk opgave: vi skal som profeterne frembære Guds budskab til verden!

- Betyder dette profetiske kald, at vi også er sat til at påpege social uretfærdighed, magthaveres udnyttelse og undertrykkelse af de svage m.m.?

Forstå
det bedre

Et af de mest brugte udtryk i forbindelse med profeterne i Det Gamle Testamente er i forskellige variationer sætningen: "Herrens ord kom til... " (Jer 30,1; Ez 1,3; Mika 1,1 og mange flere). Dette udtryk har en omfattende teologisk betydning:

- Profetens autoritet kom fra Gud alene.
- Det er Guds Ord og dermed indholdet af budskabet, som er afgørende for autoriteten, ikke den formelle rolle i et hierarki, hvad enten det er religiøst eller politisk.
- Profeterne skulle derfor være uafhængige af religiøse eller politiske myndigheder. De skulle ikke være ansatte af og afhængige af fx kongerne i Juda og Israel.

Tilbed Skaberen

Ugens vers

"Nej, den faste, jeg ønsker, er at løse ondskabens lænker og sprænge ågets bånd, at sætte de undertrykte i frihed, og bryde hvert åg; ja, at du deler dit brød med den sultne, giver husly til hjemløse stakler, at du har klæder til den nøgne og ikke vender ryggen til dine egne" (Es 58,6-7).

Introduktion

Selv en hurtig gennemlæsning af de gammeltestamentlige profeter gør os opmærksomme på deres bekymring for de fattige og undertrykte. Profeterne og den Gud, de talte på vegne af, var vrede over alt det, de så ske hos de omkringliggende folkeslag (se fx Amos 1 og 2). Men de var fulde af sorg og endnu mere vrede over de ugerninger, som blev gjort af Guds eget folk, der havde modtaget så mange velsignelser fra Gud. Når man tænker på deres historie og deres gud-givne love, burde disse mennesker have vidst bedre. Desværre var det ikke altid tilfældet, og profeterne havde meget at sige om denne sørgelige tilstand.

Det er interessant også at opdage, at mange af de bedst kendte udtalelser mht. ret og uret hos de gammeltestamentlige profeter faktisk blev givet i forbindelse med undervisning om tilbedelse. Vi vil opdage, at sand tilbedelse ikke kun sker i forbindelse med religiøse ritualer. Sand tilbedelse handler også om at leve et liv, der deler Guds ønske om andres velbefindende, og som forsøger at løfte de undertrykte og glemte op.

Ugens tekster

- Sl 115,1-8
- 5 Mos 10,17-22
- Sl 101,1
- Es 1,10-17
- Es 58
- Mark 12,38-40

Afgudsdyrkelse og undertrykkelse

Kort tid efter, at Gud førte Israel ud af Egypten, mødte han dem ved Sinais bjerg, hvor han gav dem de ti bud på skrift. Det indbefattede de første to bud om ikke at tilbede andre guder og ikke lave afguder (se 2 Mos 20,2-6). Folket svarede ved at love at gøre alt det, de var blevet befalet og leve som hans folk (se 2 Mos 24,1-13).

Moses var oppe på bjerget, væk fra folket i seks uger, og de begyndte at undres over, hvad der var sket med ham. Presset af hoben lavede Aron en guldkalv og fik folket til at bringe ofre til den. Derefter satte de "sig ned og spiste og drak; og de rejste sig for at danse" (2 Mos 32,6). Både Moses og Herren var vrede over, hvor hurtigt folket havde vendt sig bort fra Gud til afgudsdyrkelse, og det ser ud til, at det kun var Moses' forbøn, der frelste Israel fra den straf, de fortjente (se 2 Mos 32,30-34).

Afgudsdyrkelse var en fristelse, som Guds folk alt for ofte faldt for. Historien om Israels og Judas konger er fyldt med perioder med afskyelige handlinger, som nogle af kongerne fik folket til at gøre i forbindelse med tilbedelsen af disse afguder. Denne utroskab var et tilbagevendende tema hos de profeter, som Gud sendte til at kalde folket tilbage til sig. Og i forbindelse med disse kald til vækkelse og reformation gav de ofte også kaldet til en bedre behandling af de fattige, de trængende og de hjælpeløse.

Sl 115,1-8

Hvilken vigtig pointe kommer salmisten med i disse vers?

Det er en menneskelig tendens at komme til at ligne det eller den, vi tilbeder eller fokuserer på. Det var derfor helt naturligt, at Guds folk blev mindre optaget af retfærdighed og af at hjælpe andre, når de vendte sig fra at tilbede en retfærdig Gud til at tilbede de omkringliggende folks falske guder, som ofte var fremstillet som krigs- eller frugtbarhedsguder. Hver gang folket valgte andre guder, ændrede de deres holdning i mange af livets sammenhænge, deriblandt den måde, de behandlede andre på. Hvis de var forblevet tro imod Herren, ville de have delt Guds bekymring for de nødlidende blandt dem.

Til at
tænke over

Tænk over, at vi kommer til at ligne dem, vi tilbeder. Hvordan oplever vi, at dette princip viser sig i vores egen tid?

Begrundelse for tilbedelse

I hele Bibelen tilskyndes Guds folk til at tilbede Gud, og vi får også gentagne gange begrundelser for at gøre det. Vi opfordres til at tilbede ham på grund af, hvem han er, og for hvad han har gjort. Blandt hans egenskaber fremhæves godhed, retfærdighed og barmhjertighed. Når vi bliver mindet om, hvordan Gud er, og hvad han har gjort for os, især ved Jesu kors, og hvad han lover at gøre, bør ingen af os mangle begrundelse for at tilbede og lovprise ham.

Hvilken motivation for tilbedelse og lovprisning af Gud giver disse vers?

Disse begrundelser for tilbedelse var ikke nye for Guds folk. Nogle af de mest ivrige perioder af tilbedelse hos de nyligt befriede israeliter fandt sted som svar på Guds tydelige indgriben på deres vegne. Efter at de fx var blevet ført ud af Egypten og havde krydset Rødehavet, ledte Moses og Mirjam folket til at synge lovprisning til Gud for, hvad de netop havde oplevet og var blevet reddet fra (se 2 Mos 15).

Guds retfærdighed og barmhjertighed, som viser sig i sådanne begivenheder, skulle ikke glemmes. Folket holdt disse beretninger i live ved regelmæssigt at genfortælle dem, og derved blev Guds retfærdighedshandlinger ved med at være en inspiration i deres tilbedelse mange år senere for kommende generationer. Vi finder et eksempel på en sådan genfortælling og tilbedelse i 5 Mos 10,17-22.

Guds retfærdighed er for det første ganske enkelt en del af, hvem han er, en grundlæggende side ved hans karakter. "Gud handler bestemt ikke uretfærdigt, den Almægtige fordrejer ikke retten" (Job 34,12). Gud er retfærdig og er optaget af, at retfærdighed skal ske. Det er en begrundelse for at tilbede og lovprise ham.

For det andet ser vi Guds retfærdighed i hans retfærdige handlinger for sit folk og for alle, som er fattige og undertrykte. Hans ret og retfærdighed er aldrig kun en teoretisk beskrivelse af hans karakter. I stedet beskriver Bibelen en Gud, som "måtte høre de hjælpeløse skrig" (Job 34,28), og er aktiv og ivrig efter at rette op på de fejl, som er så indlysende i vores verden. Guds vilje vil til sidst blive helt gennemført i den sidste dom og hans genskabelse af verden.

Hvis det gamle Israel havde grund til at prise Herren, hvor meget mere har så ikke vi efter korset?

5 Mos 10,17-22
Sl 101,1; 146,5-10
Es 5,16; 61,11

Til at
tænke over

Religiøse undertrykkere

I de bedre tidsperioder i Israel og Juda kongerigers historie vendte folket tilbage til templet og tilbedelsen af Gud; men selv da var deres tilbedelse ofte blandet med elementer fra afgudsdyrkelse og de omkringliggende nationers religioner. Men ifølge profeterne var selv ikke deres bedste forsøg på religion nok til at vende dem fra det onde, der gennemsyrede landet i deres hverdagsliv. Og uanset, hvor meget de gjorde for at være religiøse gennem deres tilbedelsesritualer, kunne musikken fra deres religiøse sange ikke drukne råbene fra de fattige og undertrykte.

Amos beskrev folket på sin tid som dem, der "knuser den fattige og vil gøre det af med de hjælpeløse i landet" (Amos 8,4). Han så deres ønske om at blive færdige med deres ritualer, så de igen kunne åbne deres markeder og vende tilbage til deres uærlige handel, hvor de ville "købe de svage for penge og den fattige for et par sandaler" (Amos 8,6).

Hvad sagde Gud til disse religiøse mennesker om deres ritualer?

Gennem sine profeter benyttede Gud barske ord til at latterliggøre en religion og tilbedelse, som var adskilt fra og i modsætning til den lidelse og undertrykkelse, der fandt sted iblandt dem. I Amos 5,21-24 læser vi, at Gud "hader" og "forkaster" og generelt ikke bryder sig om deres tilbedelse. Deres fester og festdage accepteres ikke, og deres ofringer og musik bliver afvist som værdiløs.

I Mika 6 ser vi en række stadig større, opblæste og spottende forslag til, hvordan de bedst kan tilbede Gud. Profeten håner folket med forslag om brændofre for så at øge ofrets størrelse til "væddere i tusindtal, ... oliestrømme i titusindtal" (Mika 6,7), før han går videre til den grufulde, men ikke ukendte, yderlighed at foreslå ofringen af sit førstefødte barn for at opnå Guds nåde og tilgivelse.

Men det, Gud virkelig ønskede fra dem, var at "handle retfærdigt, vise trofast kærlighed og årvågent vandre med din Gud" (Mika 6,8).

Har du nogen sinde gjort dig skyldig i at være mere optaget af religiøse former og ritualer end af at hjælpe de mennesker, der har brug for det, lige der, hvor du er? Hvad har du lært af din erfaring?

Es 1,10-17
Amos 5,21-24
Mika 6,6-8

Til at
tænke over

En måde at tilbede på

I profeternes forklaring på forholdet mellem tilbedelse og retfærdighed lægges der vægt på endnu en side. En aktiv bekymring for at hjælpe de fattige, de undertrykte og mennesker i nød er en vigtig del af selve tilbedelsen. Esajas 58 viser tydeligt denne forbindelse.

Es 58

Howdan beskriver den første del af kapitlet, hvad der er gået galt i forholdet mellem Gud og hans folk?

Som vi har set tidligere, er denne kritik henvendt til mennesker, der er religiøst aktive. Det ser ud til, at de alvorligt søger Gud, men det virker tilsyneladende ikke. Så Gud siger, at de skal prøve at forandre den måde, de tilbeder på, forsøge at tjene Gud på en anden måde. Hvis han skulle vælge, hvordan de skulle tilbede, ville det være "at løse ondskabens lænker og sprænge ågets bånd, at sætte de undertrykte i frihed, og bryde hvert åg" (Es 58,6). De ville også dele deres brød med den sultne, give husly til hjemløse og hjælpe dem i nød.

Disse aktiviteter præsenteres ikke som den eneste måde at tilbede på; men Gud råder os til at gøre det, og siger, at denne form for tilbedelse måske er at foretrække frem for nogle menneskers mere traditionelle tilbedelsesvaner. Tilbedelse skal ikke kun have fokus indadtil, men skal bringe velsignelse til alle, der omgiver dem, der tilbeder Gud. "Det sande formål med religion er at befri mennesker fra deres syndebyrde, udrydde intolerance og undertrykkelse og fremme retfærdighed, frihed og fred" (*The SDA Bible Commentary*, 4. bind, s. 306).

I Es 58,8-12 lover Gud velsignelser til gengæld for denne form for tilbedelse. I virkeligheden siger Gud, at hvis folket var mindre fokuseret på sig selv, ville de opdage, at Gud arbejdede sammen med dem og gennem dem i at bringe helbredelse og genoprettelse.

Det er interessant, at dette kapitel også forbinder denne form for tilbedelse med en fornyelse af en "frydefuld" sabbatsfejring. Vi har allerede set på nogle af de stærke forbindelser mellem sabbatten og tjeneste; men disse vers forbinder disse to aspekter af det religiøse liv i et kald til folket om at genoplive deres tilbedelse og genopdage Guds velsignelser. I sine refleksioner over disse vers siger Ellen White: "På dem, der holder Herrens sabbat, lægges det ansvar at udføre barmhjertige og velgørende gerninger" (*Welfare Ministry*, s. 121).

Barmhjertighed og trofasthed

Da Jesus blev konfronteret med nogle af sin tids religiøse ledere, som kritiserede ham for at spise sammen med "syndere", citerede han fra profeten Hoseas, og bad dem om at gå tilbage til deres bøger og opdage, hvad Gud virkelig mente, når han siger: "Barmhjertighed ønsker jeg, ikke slagtoffer" (Matt 9,13, som citerer Hos 6,6).

Vi vil opdage, at Jesus levede et liv i omsorg og tjeneste for andre. Hans kontakt med andre, hans helbredende mirakler og mange af hans lignelser demonstrerede og tilskyndede til, at et liv, der blev levet på den måde, var den bedste måde at udtrykke sand overgivelse til Gud. De religiøse ledere var hans største kritikere, men var også målet for hans barskeste kritik. Ligesom de religiøse ledere på Esajas' tid, troede de, at de opnåede deres særlige forhold til Gud på grund af deres religiøse skikke, mens de samtidigt udnyttede de fattige og ignorerede dem, der led nød. Deres tilbedelse var ude af trit med deres handlinger, og Jesus holdt sig ikke tilbage i sin kritik af deres hykleri.

Mark 12,38-40

Er Jesu bemærkning om, at "de æder enker ud af huset" malplaceret i denne liste, eller er det netop dette, han forsøger at understrege? Hvordan vil du forklare, hvorfor "de skal dømmes så meget hårdere"?

Jesu måske mest skræmmende tale, især for religiøse mennesker, finder vi i Matt 23. Farisæernes religion hjalp ikke de svage i tilværelsen. Jesus afslørede til og med, at den lagde en ekstra byrde på deres skuldre. Han sagde, at farisæerne ved deres gerninger, eller ved manglen på omsorg og handling, lukkede "Himmeriget for mennesker" (Matt 23,13).

Som et ekko af profeterne flere århundreder tidligere omtalte Jesus også direkte kløften mellem deres alvorlige religiøse skikke og den uretfærdighed, som de accepterede, og som de selv vandt på. "Ve jer, skriftkloge og farisæere, I hyklere! I giver tiende af mynte, dild og kommen, men I forsømmer det i loven, der vejer tungere, ret og barmhjertighed og troskab. Det ene skal gøres og det andet ikke forsømmes" (Matt 23,23). Jesus var hurtig til at tilføje, at de religiøse ceremonier og skikke ikke i sig selv var forkerte; men de måtte ikke udføres på bekostning af at behandle andre retfærdigt.

Til at
tænke over

Hvordan kan vi undgå at tro, at det er nok at have og kende sandheden?

Til videre studium

· Ellen White, *Jesu liv*, "Ve over farisæerne", s. 441-449.

"Da profeten understregede betydningen af praktisk gudfrygt, gentog han blot det råd, som Israel havde fået flere hundrede år tidligere ... Herrens profeter gentog disse formaninger fra slægt til slægt af hensyn til dem, der stod i fare for at komme ind i en religiøs rutine og glemme at vise barmhjertighed" (Ellen White, *Profeter og konger*, s. 160).

"Læs dette kapitel nøje [Es 58] og forstå, hvilken slags tjeneste der vil skabe liv i vores menigheder. Evangeliets arbejde skal udbredes både gennem vores gavmildhed og gennem vores arbejde. Når du møder lidende mennesker, som har brug for hjælp, skal du give dem det. Når du finder dem, der sulter, skal du give dem mad. Ved at gøre dette vil du udføre et arbejde, som er i overensstemmelse med Kristi tjeneste" (Ellen White, *Welfare Ministry*, s. 29).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Har du tidligere tænkt over det at handle ret og vise kærlighed som en del af din tilbedelse? Kan det ændre din holdning til at hjælpe andre, og kan det ændre din holdning til tilbedelse?**
- 2. Hvordan kan vi vogte os for at komme til at forsømme "det i loven, der vejer tungere" (Matt 23,23) i vores kristenliv? Kan du komme i tanker om eksempler i din egen erfaring, hvor du er kommet til at "si myggen fra, men sluge kamelen" (Matt 23,24)?**
- 3. Hvorfor er hykleri regnet for så stor en synd? Er det ikke bedre i det mindste at forsøge at se ud, som om vi gør godt?**
- 4. Hvordan er Guds vision og lidenskab for de fattige og trængende, som den udtrykkes hos profeterne, med til at forandre din opfattelse af verden? Ville du læse og høre nyheder anderledes, hvis du så og hørte dem med profeternes øjne og ører?**

Resumé

Profeterne var optaget af det onde i landet; men de fokuserede især på det onde, der blev begået af folk, som hævdede at tilhøre og tilbede Gud. For profeterne og Jesus er tilbedelse uforenelig med uretfærdighed, og en sådan religion er hykleri. Den sande tilbedelse, Gud ønsker, indbefatter at arbejde imod undertrykkelse og at hjælpe de fattige og nødlidende.

Aktiviteter og dialog

Uddybende
spørgsmål

- Prøv sammen at opsummere lektien for denne uge i 3-4 punkter. Hvis mennesket kommer til at afspejle det/den/dem, vi tilbeder,
  - Hvem tilbeder man i dag i dagens samfund?
  - Hvem/hvad kommer man derfor til at ligne?
- Prøv at give forskellige eksempler
  - Hvad nu, hvis et menneske ikke tilbeder nogen eller noget? Hvad ligner det så?
- Som kristne tilbeder vi Gud. Det gør fx jøder og muslimer, der ligesom kristne er monoteister (altså tror på én Gud) også.
  - Hvad er de afgørende forskelle i den måde, vi opfatter Gud på?
  - Hvilken konsekvens har det/bør det have for vores tilbedelse?
    - Hvordan afspejler vores billede af Gud sig i vores praktiske liv, ikke bare i tilbedelsen, men også i vores etik og holdning til andre mennesker?

Guds Ord
og klassens
aktiviteter

- Lyt til rapporten, hvis et medlem af klassen har forberedt (jf. sidste uges aktivitetsforslag) en skematisk oversigt over profeterne
  - Hvornår levede og skrev de?
  - Hvilken periode i Israels historie tilhørte de?
  - Hvad var den gældende magtstruktur? Osv.
- Når man læser Esajas 58, opdager man, at det har to hovedemner: sand faste (v. 1-12) og sabbatshelligholdelse (v. 13-14).
  - Hvad tror du forbindelsen mellem de to åndelige aktiviteter er?
    - Faste kan fx være selvisk og uden tanke for de mennesker, vi er blevet bedt om at tjene.
    - Kan du finde eksempler fra Skriften på, at det samme kan være tilfældet for mennesker, der holder sabbatten?
- Læs Mika 6,8 omhyggeligt sammen og drøft meningen med og betydningen af dit liv.
  - Hvilke tre grundbud giver profeten os i dette vers?
    - Behøver jeg så ikke at holde andre bud, fra fx de ti bud?
  - Hvad er forskellen på at "handle retfærdigt" og at "vise ... kærlighed"?
  - Hvordan "vandrer" jeg "årvågent med Gud"? Hvad vil det sige i praksis? Hvad vil fx være det modsatte af at gøre det?

7

Jesus og mennesker i nød

Ugens vers

"Herrens ånd er over mig, fordi han har salvet mig. Han har sendt mig for at bringe godt budskab til fattige, for at udråbe frigivelse for fanger og syn til blinde, for at sætte undertrykte i frihed, for at udråbe et nådeår fra Herren" (Luk 4,18-19).

Introduktion

En af grundene til, at Jesus blev menneske, var at vise os, hvordan Gud er. Det gjorde han ved sin undervisning, sit offer og sit liv. Dette indbefatter den måde, hvorpå han havde kontakt med almindelige mennesker. Mange af hans handlinger resulterede i en øjeblikkelig og virkelig forandring i andre menneskers liv.

Indholdet af Messias' tjeneste var blevet forudsagt af de gammeltestamentlige profeter, af Jesu mor Maria og af Jesus selv, da han definerede sin opgave i sin første gengivne prædiken (Luk 4). Når evangelieforfatterne fortalte historien om Jesus, benyttede de også ofte de gammeltestamentlige profeters sprogbrug til at forklare, hvad Jesus gjorde. Derved gjorde de klart, at Jesu liv og tjeneste stod i disse profeters tradition og altså indbefattede medfølelse for de fattige og undertrykte.

Men de religiøse ledere opfattede Jesus som en trussel. I et frygteligt eksempel på uretfærdighed og ondskab fik de Jesus arresteret, uretfærdigt bragt for retten og korsfæstet. Gud ved i Jesus, hvad det vil sige at blive uretfærdigt behandlet, og ved sin død afslørede han ondskabens grusomhed. Men ved sin opstandelse vandt han sejr til liv, godhed og frelse.

Ugens tekster

- Luk 1,46-55; 4,16-21; 7,18-23
- Matt 12,15-21
- Matt 21,12-16
- Mark 11,15-19
- Es 53,3-6

Marias sang

Forestil dig scenen: Maria havde nogle få dage tidligere fået et budskab fra englen Gabriel. Han havde fortalt hende, at hun skulle blive mor til Jesus, den Højestes søn. Hun har endnu ikke fortalt det til nogen, men tager af sted for at besøge Elisabeth, sin ældre slægtning, som også ventede et mirakelbarn. Med åndelig forståelse kender Elisabeth Marias nyhed, inden Maria har haft mulighed for at sige noget, og sammen fejrer de Guds løfter og godhed.

Luk 1,46-55

Læg mærke til blandingen af lovprisning for det mere generelle og det, der kun gjaldt hende selv: "Thi den Mægtige har gjort store ting mod mig" (Luk 1,49). Hvorfor bør vores lovprisning og tilbedelse af Gud indeholde både et personligt og et generelt eftertryk?

Marias sang er en bemærkelsesværdig sang, som ville passe godt blandt Salmerne eller de jødiske profeters skrifter. Maria overvældes af forundring og tak til Gud. Hun har tydeligvis set Guds gerning i sit eget liv, men hun er også meget opmærksom på betydningen af Guds plan for sit folk og for hele menneskeheden.

I Marias opfattelse er Gud ikke alene mægtig og værdig til at lovprises, han er også barmhjertig og lader til at have en særlig omsorg for de ydmyge, de nedtrykte og de fattige. Englen havde knap nok forladt hende efter at have overbragt "de gode nyheder" om den kommende fødsel til Maria, før hun sang følgende: "Han har styrtet de mægtige fra tronen, og han har ophøjet de ringe; sultende har han mættet med gode gaver, og rige har han sendt tomhændet bort" (Luk 1,52-53).

Helt fra begyndelsen af beretningen om Jesu liv på jorden bliver han ikke blot introduceret som en hersker (se Luk 1,43), men en hersker af et anderledes kongerige. Som mange kommentatorer har beskrevet det, skulle Guds rige, som Jesus kom for at indlede og grundlægge, være "et omvendt rige" sammenlignet med denne verdens rigers normale sociale rangordning. I den beskrivelse, vi har af Jesu rige, er denne verdens mægtige og rige de mindste, og de fattige og undertrykte bliver befriet, mættet og ophøjet.

Hvis menigheden skulle være et udtryk for Guds rige, hvor god er den til at efterleve det "omvendte rige", som Maria beskrev? Hvordan kan dette lade sig gøre uden samtidigt at være unfair over for de rige og mægtige, som også er elsket af Gud?

Til at tænke over

Jesu missionserklæring

Hvad enten det var den fastlagte læsning for den dag, eller om Jesus med vilje udvalgte de bestemte vers (Es 61,1-2) i bogrullen, som han blev givet, og skulle læse fra, var det ingen tilfældighed, at disse vers var teksten for hans første offentlige prædiken. Det er heller ikke nogen tilfældighed, at beretningen om Jesu korte tale i Luk 4,16-21, "I dag er det skriftord, som lød i jeres ører, gået i opfyldelse" (Luk 4,21), indleder Lukas' gengivelse af Jesu offentlige arbejde.

Jesus synes at opfange melodien fra Marias sang om et "omvendt rige" og begynder at gøre det til virkelighed i sit arbejde. Jesus, og Lukas i sin genfortælling af Jesu beretning, benyttede Esajas' profeti til at forklare, hvad Jesus gjorde og skulle gøre; men det var også en anden måde at udtrykke det på, som Maria 30 år tidligere havde beskrevet. De fattige, de lidende og de undertrykte er specielt udvalgt til at modtage de gode nyheder, som Jesus bragte.

Jesus brugte disse vers fra Esajas 61 som sin missionserklæring. Hans tjeneste og mission skulle være både åndelig og praktisk, og han kom til at vise, at det åndelige og det praktiske ikke står så langt fra hinanden, som vi nogle gange tror. Fysisk og praktisk omsorg for mennesker var også en del af den åndelige omsorg, som Jesus og hans disciple udviste.

Luk 4,16-21
7,18-23

Sammenlign de to tekster. Hvorfor tror du, at Jesus svarede på denne måde? Hvordan ville du have svaret på tilsvarende spørgsmål om Jesu guddommelighed, og at han var Messias?

Da Jesus udsendte sine disciple, var den befaling, han gav dem, også i overensstemmelse med hans mission. De skulle forkynde, at "Himmeriget er kommet nær" (Matt 10,7); men hans videre instrukser til dem var: "Helbred syge, opvæk døde, gør spedalske rene, driv dæmoner ud. I har fået det for intet, giv det for intet" (Matt 10,8). Deres arbejde i hans navn skulle genspejle og omsætte værdierne i praksis og principperne i Jesu tjeneste og det rige, han indbød menneskene til. Disciplene skulle også tage del i Jesu opgave med at løfte de sidste, de mindste og de fortabte op.

Til at
tænke over

Hvordan finder vi balancen mellem dette arbejde og den vigtige opgave at forkynde de tre englebudskaber til en fortabt verden? Hvorfor må alt, det vi gør, på en eller anden måde hænge sammen med forkyndelsen af den nærværende sandhed?

Jesus helbreder

Evangelierne er fulde af beretninger om Jesu mirakler, især hans helbredelsesmirakler. Som Esajas havde forudsagt, gav han syn til blinde og frihed til dem, som var holdt fanget af sygdom, nogle gange efter mange års lidelse (se fx Mark 5,24-34; Joh 5,1-15). Men han gjorde mere end det. Han fik de lamme til at gå igen; han helbredte spe-dalske, ikke kun ved ord, men ved at røre ved dem, selv om de var "urene". Han konfronterede de onde ånder, som havde besat menneskers sind og krop, og han opvakte til og med døde.

Måske kunne vi forvente, at disse mirakler handlede mere om at tiltrække store skarer, så han kunne bevise sin magt over for de mange tvivlere og kritikere. Men det var ikke altid tilfældet. I stedet gav Jesus ofte befaling til dem, der var blevet helbredt, om ikke at fortælle det til nogen. Selv om det nok var usandsynligt, at de mennesker, som netop var blevet helbredt, ville holde deres fantastiske nyheder for sig selv, forsøgte Jesus at vise, at hans mirakler handlede om noget, der var vigtigere end en opvisning. Det endelige mål var selvfølgelig, at mennesker skulle modtage frelse gennem ham.

Men Jesu helbredelsesmirakler var et udtryk for hans medfølelse. Matthæus siger fx i sin indledning til historien om bespisningen af de 5000: "Og da han kom i land, så han en stor folkeskare, og han ynkedes over dem og helbredte dem, der var syge" (Matt 14,14). Jesus oplevede de menneskers smerte, som led, og han gjorde, hvad han kunne, for de mennesker, han kom i kontakt med, for at hjælpe dem og løfte dem op.

Matt 12,15-21

Læs Esajas' profeti hos Matthæus. Hvordan identificerer Esajas og Matthæus det, Jesus gør, som noget større end blot at helbrede nogle få – eller selv nogle hundrede – mennesker?

"Hvert mirakel, som Kristus udførte, var et tegn på hans guddommelighed. Han gjorde netop de gerninger, der var blevet forudsagt om Messias; men for farisæerne var disse gerninger direkte anstødelige. Jødefolkets ledere betragtede menneskelige lidelser med hjerteløs ligegyldighed. I mange tilfælde havde deres egoisme og tyranni været skyld i de lidelser, som Kristus lindrede. Derfor opfattede de hans mirakler som en bebrejdelse mod sig" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 293).

Jesu helbredelsesmirakler var handlinger, der udtrykte hans medfølelse og retfærdighed. Men ingen af dem var i sig selv den egentlige hensigt. I sidste ende havde alt, hvad Jesus gjorde, til hensigt at lede mennesker til evigt liv (se Joh 17,3).

Tempelrensningen

Når vi læser beretningerne om Jesus i evangelierne, tiltrækkes vi ofte af de blide billeder af Jesus – hans omsorg for de syge og børnene, hans historier om at lede efter de fortabte, hans tale om Guds rige. Men det kan betyde, at vi overraskes af de andre beretninger, hvor vi ser ham handle mere eftertrykkeligt og uden omsvøb, især over for sin tids religiøse ledere og nogle af deres skikke.

Matt 21,12-16
Mark 11,15-19
Luk 19,45-48
Joh 2,13-17

Hvilken betydning har det, at disse og lignende beretninger fortælleres i alle fire evangelier?

Det er egentlig ikke overraskende, at denne begivenhed omtales i alle evangelier. Det er en beretning fyldt med drama, handling og lidenskab. Jesus var tydeligvis bekymret over, at templet blev misbrugt, og at sand tilbedelse var blevet erstattet af salget af offerdyr. Det var en vanhelligelse af alt det, som disse ofringer skulle repræsentere, nemlig Jesu død for alle verdens synder!

En sådan direkte indgriben passede meget godt med de jødiske profeters tradition. Dette faktum antydes i gengivelsen i alle fire evangelier, enten af Jesus eller af evangelieforfatteren, idet de citerer fra Esajas, Jeremias eller Salmerne for at forklare, hvad der sker i situationen. Folket opfattede Jesus som en profet (se Matt 21,11) og kom til ham for at blive helbredt og undervist på tempelpladsen, efter at han havde jaget alle købmændene og pengevekslerne bort. Folket fandt helbredelse i hans berøring og håb i deres hjerter, mens de lyttede til hans lære.

De religiøse ledere så også Jesus som en profet, som en, der var farlig for deres magt og den sociale ordens stabilitet, og de gik bort for at lægge planer om at slå Jesus ihjel, ligesom deres forfædre i de foregående århundreder havde lavet en sammensværgelse mod profeterne (bemærk kontrasten i Luk 19,47-48).

Hvordan kan vi som menighedsmedlemmer gøre vores til, at vores lokale menigheder aldrig bliver sådan, at de behøver det, som templet havde brug for på Jesu tid? Hvordan kan vi undgå disse åndelige farer? Og hvad kan disse farer bestå i?

Til at tænke over

Kristi kors

Det er en stor trøst, at Gud er en Gud, som ser og hører de fattige og undertryktes råb. At Gud er en Gud, som i Jesus har erfaret og udholdt det værste af denne verdens umenneskelighed, undertrykkelse og uretfærdighed, er utroligt. På trods af al den barmhjertighed og godhed, som Jesus udviste i sit liv og sin tjeneste, var hans død et resultat af had, misundelse og uret.

Lige fra Jesu forpinte bøn i Getsemane til hans tilfangetagelse, "retssag", tortur, hån, korsfæstelse og død, udholdt han smerte, grusomhed, ondskab og undertrykkende magt. Alt dette blev forværret af Jesu uskyldighed, renhed og godhed. Han "gav afkald på det, tog en tjeners skikkelse på og blev mennesker lig; og da han var trådt frem som et menneske, ydmygede han sig og blev lydige indtil døden, ja, døden på et kors" (Fil 2,7-8). I frelseshistoriens perspektiv ser vi skønheden i Jesu offer for os; men vi må ikke glemme brutaliteten i den lidelse og uretfærdighed, han oplevede.

Es 53,3-6

Hvad fortæller denne tekst om, hvad der skete med Jesus, den uskyldige, som led for den skyldige? Hvordan hjælper det os til bedre at forstå, hvad han gik igennem for vores skyld?

I Jesus ved Gud, hvordan det føles at være udsat for ondskab og uretfærdighed. Henrettelsen af et uskyldigt menneske er en uhyrlighed; at slå Gud ihjel endnu mere. Gud har gjort sig til et med os i vores ødelagte og syndige tilstand, og vi kan derfor ikke betvivle hans medfølelse, barmhjertighed og trofasthed: "For vi har ikke en ypperstepræst [Jesus], der ikke kan have medfølelse med vore skrøbeligheder, men en, der er blevet fristet i alle ting ligesom vi, dog uden synd" (Hebr 4,15). Tænk, hvilken åbenbaring af Guds karakter! Vi fatter knapt det første af den gode nyhed om Gud, som korsset repræsenterer.

Til at
tænke over

Hvorfor må Jesu død i vores og alle menneskers sted altid være det centrale i vores mission og alt det, vi gør for Gud, især i vores arbejder for at nå mennesker i nød?

Til videre studium

- Ellen White, *Vejen til et bedre liv*, "Lange arbejdsdage", s. 17-27; *Jesu liv*, "Templet bliver atter rensset", s. 424-433; "For Pilatus' domstol", s. 525-539.

"Gud har i sit ord givet os uomstødelige vidnesbyrd om, at han vil straffe dem, der overtræder hans lov. Den, der bilder sig ind, at Gud er for barmhjertig til at straffe syndere, behøver kun at betragte Golgatas kors. Guds syndfrie søns død vidner om, at 'syndens løn er død,' og at enhver overtrædelse af Guds lov vil få sin retfærdige straf. Den syndfrie Kristus blev gjort til synd for menneskets skyld. Han bar skylden for overtrædelse, og Faderen skjulte sit ansigt for ham, indtil hans hjerte brast, og hans liv var forbi. Dette offer blev bragt, for at syndere kunne blive frelst. Det var den eneste udvej for, at mennesket kunne befries for at bøde for synden. Enhver, der nægter at få del i denne soning, der blev tilvejebragt ved så stort et offer, må selv bære skylden og tage straffen for sin overtrædelse af Guds lov" (Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, s. 434-435).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Tal om uretfærdighedens virkelighed: Kristus, den uskyldige, lider straffen for de skyldige, altså for hver eneste af os! Hvorfor må vi hele tiden huske dette? Hvordan kan dette store offer på vores vegne gøre os til nye skabninger i Kristus?**
- 2. Historien er fuld af sørgelige beretninger om mennesker, som bruger vold med det formål at hjælpe undertrykte befolkningsgrupper. Resultatet er ofte, at den ene undertrykkende magt bliver udskiftet med en anden. De kristne kan og bør altid samarbejde med de siddende regeringer om at hjælpe undertrykte. Hvordan kan vi være på vagt over for magtmisbrug?**

Resumé

I evangelierne bliver Jesu tjeneste beskrevet og forklaret med henvisning til de gammeltestamentlige profeter. Godt budskab til fattige, frihed for undertrykte og lægedom for de nedbrudte blev forkyndt som kendetegn på Messias. Jesus viste dette i hele sin gerning. Men ved sin død led han også de fulde konsekvenser af uretfærdighed og vandt sejr over den værste menneskelige og umenneskelige ondskab. Takket være hans uretfærdige død for os kan vores synd blive tilgivet, og vi kan eje løftet om evigt liv.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Hvilke ligheder kan du finde mellem disse to kvinder: Hanna (1 Sam 1-2,10) og Maria, Jesu moder, når det gælder deres sociale situation, forhold til Gud, og den måde, de er beskrevet på i Skriften?
- Kvinder på Bibelens tid (som generelt i menneskets historie) var ofte undertrykte og udnyttede, og de havde en andenrangs rolle i samfundet. Kan du finde eksempler fra Skriften på kvinder, der ved Guds hjælp hævdede sig over den generelle diskrimination og øvede en indsats af betydning for Guds folk?
- Læs Matthæus 11,1-6
  - Hvorfor tror du, at Jesus selv fremhæver, at "evangeliet forkyndes for fattige"? Hvem skulle det ellers forkyndes for?

Uddybende spørgsmål

- Prøv at opsummere lektiens hovedpointe i tre eller fire punkter.
- Er det mere vigtigt, at evangeliet forkyndes for fattige end for rige? Hvorfor fremhæver Bibelen af og til den ene af disse grupper?
- Hvis Jesus er så stærkt optaget af at hjælpe mennesker i nød, hvorfor brugte han så ikke sit liv på at etablere den bedst mulige medicinske forskning, de mest effektive uddannelsesinstitutioner samt et socialt system, der kunne sikre os mod undertrykkelse og udnyttelse – i stedet for at dø på et kors?

Personligt kristenliv

Tænk over Marias reaktion i Luk 1,38. Hvordan reagerer du og jeg, når Gud viser os en vej, vi ikke havde forudset, og som indebærer udfordringer?

Disse mine mindste

Ugens vers

"Og kongen vil svare dem: Sandelig siger jeg jer: Alt, hvad I har gjort mod en af disse mine mindste brødre, det har I gjort mod mig" (Matt 25,40).

Introduktion

Efter at have set, at Jesus i sit liv var optaget af at hjælpe andre, især nødlidende og fortabte, kan vi forvente, at Jesus også havde meget at sige om dette at tage sig af andre. Og det havde han.

Jesu lære er praktisk og fokuserer på, hvad det vil sige at leve som Guds efterfølgere. Jesus formaner os til at handle retfærdigt, venligt, og barmhjertigt, ligesom han selv gjorde, mens han var her på jorden. Hvis vi ønsker at følge hans eksempel, vil vi hjælpe andre, ligesom han gjorde.

Jesus talte også om Himmeriget. I Jesu beskrivelse er Himmeriget en virkelighed, som vi kan være en del af her og nu. Det er en levemåde med andre prioriteringer og værdinormer og moral end det, vi finder i jordiske riger. Jesu lære skitserede grundværdierne i hans rige. Den har et stærkt fokus på, hvordan vi tjener Gud og hjælper vores medmennesker. Vi opdager, at tjeneste for andre og det at have omsorg for deres behov og løfte dem op, er en af de måder, hvorpå vi direkte kan tjene Gud.

Ugens tekster

- Matt 5,2-16.38-48
- Rom 12,20-21
- Luk 16,19-31; 12,13-21
- Matt 25,31-46

Introduktion til Bjergprædikenen

Bjergprædikenen er Jesu længste prædiken eller samling af undervisning. Hans tre kapitler lange oversigt over livet i Guds rige begynder med en erklæring om værdier, der er blevet kendt som saligprisningerne.

Matt 5,2-16

Hvilke fællestræk er der mellem de ni slags mennesker, som Jesus beskriver som salige?

Ordene har en dyb åndelige anvendelse; men vi må ikke glemme deres praktiske side. Jesus talte om at se både vores egen fattigdom og verdens. Han talte også om retfærdighed, ydmyghed, barmhertighed, fredsstiftelse og hjertets renhed. Vi bør lægge mærke til den praktiske forskel, disse egenskaber vil gøre i vores liv og i verden. En sådan praktisk læsning understreges i Jesu næste udtalelse, hvor han formanede disciplene om at være verdens salt og lys (Matt 5,13-16).

Når salt og lys bruges på den rette måde, vil de gøre en forskel. Salt fremhæver smag og konserverer den mad, det tilsættes. Det symboliserer det gode, vi bør gøre for dem, vi færdes iblandt. På samme måde skubber lyset mørket bort og afslører forhindringer og farer. Dermed gør det et hus eller en by et trygkere sted og giver et navigationspunkt, selv når man er et godt stykke derfra. Som et lys i en mørk nat, sagde Jesus, "skal jeres lys skinne for menneskene, så de ser jeres gode gerninger og priser jeres fader, som er i himlene" (Matt 5,16).

Både symbolet med lys og med salt peger på vores ansvar som disciple mht. indflydelse på og forbedring af vore medmenneskers tilværelse. Vi er salt og lys, når vi lever et liv, hvori vi sørger på den rette måde, har rene hjerter, udøver ydmyghed, viser barmhertighed, stifter fred og udholder forfølgelse. Jesus begynder altså sin prædiken med et kald til at legemliggøre hans riges ofte undervurderede værdier.

Til at
tænke over

På hvilke måder fungerer din lokale menighed som salt og lys i lokalsamfundet? Hvordan er lokalsamfundet blevet et bedre sted takket være jeres menighed? Hvilken forskel ville det på den anden side gøre, hvis I nedlagde menigheden?

Overvind det onde med det gode

Når vi tænker på, hvad Jesus lærte, er det værd at huske de mennesker, han talte til, og de forhold, de levede under. Jesus var begyndt at tiltrække store skarer fra de områder, hvori han havde arbejdet (se Matt 4,25: 5,1). De fleste af dem var helt almindelige mennesker, som levede under Romerrigets styre; men nogle af dem var jødiske herskere og religiøse ledere. Almindelige menneskers tilværelse var vanskelig. De havde få muligheder, var tynget af tunge skatter og bebyrdet med religiøse traditioner.

Når Jesus underviste disse mennesker, var han tydeligt optaget af at tilbyde dem en måde, hvorved de kunne leve godt og med værdighed og mod uanset deres situation. Vi finder et eksempel i Matt 5,38-48. Disse udtalelser – "vend også den anden kind til", "giv dem også kappen", "gå en ekstra mil" – er så kendte, at de indgår som almindeligt kendte fraser i mange sprog. Men dette kan ofte komme til at skjule de radikale handlinger og holdninger, som Jesus lærer.

De scenarier, som Jesus beskrev, var almindelige hændelser for mange af hans tilhørere. Ofte blev de voldeligt angrebet af deres "overordnede" eller herrer. De stod ofte i gæld og mistede deres ejendom til udlejere eller ågersvende. Ofte blev de presset til arbejde af de okkuperende romerske soldater. Jesus lærte folket at svare med hæderlighed og at behandle deres undertrykkere bedre, end de fortjente, for på dem måde at modsætte sig tabet af deres egen menneskelighed. Selv om disse undertrykkere forsøgte at udøve deres magt, havde folket altid friheden til at vælge, hvordan de ville reagere. Ved at reagere uden vold og med gavmildhed ville de afsløre undertrykkelsens ondskab og uretfærdighed.

Matt 5,38-48
Rom 12,20-21

Til at
tænke over

Sammenlign de to tekster. Hvordan skal vi omsætte disse radikale principper i vores eget liv?

Jesus opsummerede hele "loven og profeterne", alle de hellige skrifter, som vi ofte kalder Det Gamle Testamente, i et enkelt princip, som er blevet kendt som den gyldne regel: "Alt, hvad I vil, at mennesker skal gøre mod jer, det skal I også gøre mod dem" (Matt 7,12). Hvordan kan du her og nu gøre en indsats for at følge det, Jesus her befaler os, uanset hvad det vil koste?

Den barmhjertige samaritaner

Luk 10,25-27

Den lovkyndige, som stillede Jesus spørgsmålet, kom med en standardopssummering af de gammeltestamentlige bud om, hvordan man skulle leve et gudfrygtigt liv. Hvordan hænger disse to bud sammen?

Når Jesus blev udspurgt, afsluttede han tit sine svar med en konklusion, der var meget anderledes, end spørgeren forventede. I forbindelse med påbuddet i 3 Mos 19,18: "du skal elske din næste som dig selv", lader det til, at mange af de religiøse ledere på Jesu tid havde tilbragt meget tid og energi på at debattere omfanget af og grænserne for dette "nabo"-princip.

Jesus havde allerede forsøgt at udvide sine efterfølgeres forståelse af det udtryk, idet han formanede dem til ikke alene at elske deres næste, men at gøre godt mod alle: "Men jeg siger jer: Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer, for at I må være jeres himmelske faders børn; for han lader sin sol stå op over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige" (Matt 5,44-45).

Men da en ekspert i loven forsøgte at sætte Jesus på prøve, tyede eksperten til det meget debatterede spørgsmål: "Hvem er så min næste?" (Luk 10,29). Som svar fortalte Jesus historien om den barmhjertige samaritaner; men det egentlige svar på den lovkyndiges spørgsmål var ikke at definere begrebet "næste". I realiteten sagde Jesus: "Gå og vær en næste for alle, som har brug for din hjælp" (se Luk 10,36-37).

Luk 10,30-37

Hvilken betydning har den kontrast, som Jesus opstiller mellem de tre personer, som så den nødlidende mand i vejsiden?

Som det var almindeligt i Jesu undervisning, rettede han sin hårdeste kritik mod dem, der hævdede at være religiøse, men som udviste meget lidt omsorg for andre mennesker. "I fortællingen om den barmhjertige samaritaner giver Kristus et eksempel på sand gudsfrygt. Han viser, at den ikke består af systemer, trosbekendelser eller ritualer, men i at udføre kærlige gerninger, at gøre mest muligt godt mod andre og i ægte barmhjertighed" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 359).

I sit svar peger Jesus på en udenforstående, en der ikke blev opfattet som tro imod Gud, for at vise, hvori Guds kald består til alle, der hævder at være hans efterfølgere. Når vi ligesom de første lyttere kommer til Jesus og spørger, hvad vi skal gøre for at arve evigt liv, er hans svar, at vi skal gå og være næste for enhver, som er i nød.

Den rige mand og Lazarus

I lignelsen om den rige mand og Lazarus (se Luk 16,19-31) opstiller Jesus kontrasten mellem to mænds tilværelse, den ene rige, den anden fortvivlende fattig. I et samfund, hvor der ikke fandtes social understøttelse, offentlige hospitaler eller suppekøkkener, var det almindeligt for de nødstedte, handicappede eller på anden måde underprivilegerede at tigge uden for de riges hjem. Det blev forventet, at de rige skulle være gavmilde og dele en smule af deres rigdom for at hjælpe de fattige. Men i denne historie var den rige mand "ganske uberørt af sin lidende broders trang" (Ellen White, *Lys over Hverdagen*, 2. bind, s. 55). I livet var deres forskellige omstændigheder uforandret; men i døden blev deres stilling i Guds øjne dramatisk ombyttet.

Luk 16,19-31
Luk 12,13-21

Hvilke ligheder og forskelle er der mellem disse to historier, og hvad lærer de os samlet?

Intet i disse historier antyder, at de rige mænd havde opnået deres rigdom ulovligt. Måske havde de begge arbejdet hårdt, været for-sigtige forvaltere og var blevet velsignet af Gud. Men noget synes at være gået galt i deres holdning til livet, Gud, penge og andre mennesker, og dette kom evigt og i høj grad til at koste dem.

Jesus benyttede en på den tid populær fremstilling af livet efter døden. Historien om den rige mand og Lazarus lærer os, at de valg, vi foretager i dette liv, har betydning for det næste. Den måde, vi reagerer på dem, der søger eller har brug for vores hjælp, er en af de måder, vores valg og prioritering kommer til udtryk på. Og som "Abraham" gør det klart for den lidende rige mand, giver Bibelen mere end tydelige anvisninger på, hvordan vi vælger det rette: "De har Moses og profeterne, dem kan de høre" (Luk 16,29).

Jesus lærte, at rigdommens fristelser, enten det er ønsket om at have den, beholde den eller skaffe sig den, kan drage os bort fra Guds rige, bort fra andre og gøre os selvoptagede og selvtilstrækkelige. Jesus kaldte os til først at søge hans rige og til at dele de velsignelser, vi får, med mennesker omkring os, især med mennesker i nød.

Hvordan kan du, uanset hvordan din økonomiske status er, passe på, at du ikke lader penge eller kærlighed til penge fordreje din opfattelse af, hvad en kristen bør fokusere på i livet?

Til at
tænke over

Mine mindste brødre

Ved en anden anledning blev Jesus stillet et spørgsmål, hvortil han svarede på en helt anden måde, end man måske kunne forvente. Vi finder situationen i Matt 24 og 25. Disciplene kom til Jesus og spurgte ham om ødelæggelsen af templet i Jerusalem og tidspunktet for hans genkomst (se Matt 24,1-3). I konklusionen på sit lange svar henviste Jesus til dette at give mad til de sultne, noget at drikke til de tørstige, at modtage fremmede, klæde de nøgne, tage sig af de syge og besøge dem, der er i fængsel. Han forsikrede dem om, at "når I gjorde dette – eller undlod at hjælpe – en af disse mine mindste brødre, har I gjort det mod mig" (se Matt 25,40. 45).

Dette hænger sammen med det spørgsmål, der begyndte denne undervisning. Jesus gav et billede på den sidste dom. I hele Matt 24 svarede Jesus mere direkte på disciplenes spørgsmål med tegn og advarsler om Jerusalems ødelæggelse og verdens ende; men han understregede behovet for at "våge" og leve ret i lyset af løftet om hans komme. I den første del af Matt 25 understreger historien om de kloge og tåbelige brudepiger behovet for forberedelse på et uventet eller forsinket komme. Historien om de tre tjenere fortæller om behovet for at leve ret og produktivt, mens man venter. Og så kommer lignelsen om fårene og bukkene, som handler mere specifikt om de opgaver, som Guds folk skulle være optaget af.

Matt 25,31-46

Hvad fortæller Jesus os her? Hvorfor handler dette ikke om frelse ved gerninger? Hvad lærer hans ord her om, hvad det virkelig betyder at have tro, der fører til frelse?

Jesu udtalelse om, at når vi tjener andre, gør vi det mod ham, bør forvandle alle vores medmenneskelige forhold og vores holdning. Forestil dig at være i stand til at invitere Jesus på et måltid eller besøge ham på hospitalet eller i fængslet. Jesus sagde, at når vi gør dette for mennesker i vores lokalsamfund, gør vi det mod ham. På denne måde tilbyder han os en fantastisk mulighed.

Til at tænke over

Læs, hvad Jesus sagde i Matt 25,31-46, mens du beder. Hvordan skal vi forstå tanken om, at han sidestillede sig med de sultne, de nøgne og de fængslede? Hvilket stort ansvar lægger det på os og måden, vi lever på?

Til videre studium

· Ellen White, *Jesu liv*, "Den barmhjertige samaritaner", s. 359-364; "En af disse mine mindste brødre", s. 462-467.

Lys over hverdagen, 2. bind, "Hvem er så min næste?", s. 191-206.

"Kristus nedriver adskillelsens mur, egenkærligheden, nationalismens splittende fordomme, og lærer kærlighed til hele den menneskelige familie. Han løfter menneskene ud af den snævre kreds, som deres selvskhed kræver; han afskaffer alle territoriale grænser og kunstige skillelinjer i samfundet. Han gør ingen forskel på naboer og fremmede, venner og fjender. Han lærer os at betragte ethvert menneske i nød som vores næste og verden som vores virkefelt" (Ellen White, *Thoughts From the Mount of Blessing*, s. 42).

"Den gyldne regel udgør kristendommens sande ideal; alt, der ikke står mål med den, er et bedrag. En religion, der leder til en lav vurdering af mennesker, som Kristus har sat så højt, at han gav sig selv for dem, en religion, der kan føre til, at man er ligegyldig over for et menneskes behov, lidelser eller rettigheder, er en falsk religion. Ved at tilsidesætte, hvad de fattige, lidende og de syndige har krav på, viser vi os som Kristi forrædere. Når kristendommen har så lidt magt i verden, skyldes det, at menneskene smykker sig med Kristi navn, mens de i deres opførsel fornægter hans karakter" (*Ibid.*, s. 136-137).

Spørgsmål til drøftelse

1. Se på, hvad Ellen White skrev om at en tro, "der kan føre til, at man er ligegyldig over for et menneskes behov, lidelser eller rettigheder, er en falsk religion." Hvad er af størst betydning – at søge og finde "sandheden" eller at udøve praktisk kristendom?

2. Hvordan viser versene i torsdagsafsnittet os, hvad "sandheden" indeholder og indebærer?

Resumé

Jesu lære opstiller en anderledes måde at leve på for dem, som er borgere i og ambassadører for Guds rige. Idet han byggede på de gammeltestamentlige profeters grundvold, gentog og udvidede han deres fokus til at inkludere omsorg for de fattige og undertrykte og understregede, at hans efterfølgere vil leve som mennesker, der kendetegnes af medfølelse og barmhjertighed, mens de venter på hans genkomst.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Find tre-fire bibeltekster, der fremhæver, at der ikke bør være diskrimination af mennesker, hverken med hensyn til national eller etnisk baggrund, køn eller social status.
- Læs og drøft 2 Kor 8,9 sammen.

Uddybende spørgsmål

- Hvis vi skal vende den anden kind til og give vores tøj til dem, der kræver det af os, betyder det så ikke, at vi skal lade være med at blande os i, hvordan mennesker udnytter de svage – og blot koncentrere os om at blive klar til at møde Jesus, når han kommer?
- Hvem er de små i det danske samfund i dag? Hvordan kan vi hjælpe dem?

Klassens / menighedens aktiviteter

- Prøv at indsamle forslag til, hvad jeres menighed konkret kan gøre for mennesker i nød. Vælg noget, som er realistisk, altså inden for rammerne af det umiddelbart mulige!
  - Definér evt. "nød" bredt!

Personligt kristenliv

Bed for dig selv, at du må blive bedre til at acceptere og holde af mennesker, der er anderledes!

Mødet med dagligdagen

Hvilke eksempler kan du evt. finde fra verden eller samfundet omkring os, hvor diskrimination er et udpræget onde?

Til at tænke over

Arkæologiske fund fra de første kristne kirker, bygget fra omkring år 200, viser, at de havde et rum, hvor tøj og andre genstande kunne opbevares, som kunne uddeles til de fattige. Historiske kilder bekræfter, at den tidlige kristne kirke lige fra apostlenes dage uddelte mad og fornødenheder til de fattige, og at de gjorde det uden at skele til, om de nødlidende var medlemmer eller ej.

Hjælpearbejde i den første menighed

Ugens vers

"En ren og ægte gudsdyrkelse er, for Gud, vor Fader, at tage sig af faderløse og enker i deres nød og bevare sig selv uplettet af verden" (Jak 1,27).

Introduktion

De vers, der er kendt som missionsbefalingen (Matt 28,18-20), er blandt de bedst kendte i Bibelen, i hvert fald blandt kristne. Som missionsbefaling har teksten inspireret til alle former for mission og forskellige evangeliske projekter. Inspireret af denne tekst er kristne taget ud til hele verden for at udbrede evangeliet, ofte med store personlige omkostninger.

Hvad sagde Jesus i missionsbefalingen? At gøre mennesker til disciple, døbe og lære dem "at holde alt det, som jeg har befalet jer" (Matt 28,20). Som vi har set, havde en stor del af det, Jesus befalede os, at gøre med omsorg for de nødlidende, dem der lider, dem der ikke er i stand til at sørge for sig selv. Vi må derfor huske, at disse instrukser til Jesu første disciple ikke var en ny befaling, noget de ikke tidligere havde hørt eller set, men mere en fortsættelse af den mission, som Jesus allerede havde udført iblandt dem. Denne side af Jesu lære kan tydeligt ses i de første kristnes menighedsliv, hvor menigheden netop fulgte missionsbefalingen.

Ugens tekster

- ApG 2,42-47; 4,32-37
- Matt 25,38. 40
- ApG 9,36
- 2 Kor 8,7-15
- Rom 12
- Jak 2,1-9

En ny form for fællesskab

Efter Jesu himmelfart og Helligåndens komme på Pinsedagen voksede gruppen af troende hurtigt og udgjorde den første menighed, en ny form for fællesskab blandt Jesu efterfølgere. I begyndelsen blev den ledet af Jesu oprindelige disciple. Men dette nye fællesskab var ikke blot noget, de selv fandt på. Det var bygget på Jesu lære og arbejde og baseret på Skriftens og dens profeters lange historie.

ApG 2,42-47;
4,32-37

Hvad er de vigtigste elementer i beskrivelsen af den første menigheds fællesskab?

Mens det ser ud til, at israeliterne ikke helt levede op til planen for et retfærdigt og gavmildt samfund, tog den første kristne menighed befalingen om, at "der skal ikke være fattige hos dig" (5 Mos 15,4), meget alvorligt. En praktisk måde, medlemmernes tro kom til udtryk på, var, at de delte alle deres materielle resurser. De solgte til og med ejendom og gav pengene (se ApG 4,34-5,2) til at dække deres medtroendes behov og også for at kunne være til en velsignelse for dem, som stod uden for deres nye samfund. Dette skete især gennem helbredelser (se ApG 3,1-11; 5,12-16).

Men dette fællesskab var ikke på nogen måde et utopisk samfund. Da antallet af troende steg, opstod der gnidninger mht. hvordan disse resurser skulle administreres, især den daglige uddeling af mad (se ApG 6,1). Disciplene, som var gruppens naturlige ledere, ønskede at fokusere på forkyndelsen af evangeliet. For at løse de problemer, der opstod, var de nødt til at foretage en omorganisering.

Syv personer blev derfor udvalgt til at fokusere på de praktiske sider af menighedens fællesskab. Dette var måske den første erkendelse af de forskellige tjenester og evner inden for menigheden. Samtidigt udtrykte det betydningen af praktisk missionsarbejde for menighedens liv og vidnesbyrd. "De samme principper for fromhed og retfærdighed, som skulle vejlede herskerne blandt Guds folk på Moses' og Davids tid, skulle også følges af dem, der fik til opgave at lede Guds nyoprettede kirke på den nytestamentlige tid" (Ellen White, *The Acts of the Apostles*, s. 95).

Til at
tænke over

Prøv at forestille dig, hvordan det må have været i den første menighed. Hvordan kan vi genspejle de samme principper i vores tid?

Dorkas' tjeneste og vidnesbyrd

Da kirken begyndte at brede sig, som Jesus havde forudsagt, både "i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og lige til jordens ende" (ApG 1,8), fulgte nye troende Jesu lære og hans eksempel mht. tjeneste. Blandt dem var Dorkas, også kendt som Tabitha, i byen Joppe. Det er tydeligt, at hun tog Jesu lære alvorligt, specielt når han sagde, at når man gav klæder til de nøgne, gjorde man det mod Jesus selv (se Matt 25,38-40).

ApG 9,36

Læs beskrivelsen af Dorkas og hendes arbejde. Hvordan ville dit liv og arbejde beskrives, hvis det skulle gøres lige så kort? Hvordan ville du ønske at blive beskrevet?

Det ser ud til, at Dorkas' arbejde var sådan, at beskrivelsen af hende som "discipel" (se ApG 9,36) og hendes trofasthed, energi og fokus på andre var kendt også uden for hendes hjemby.

Peter var på besøg i den nærliggende by Lydda, da folk i Joppe bad ham om at komme på grund af Dorkas' pludselige død (se ApG 9,37-41.) Da Peter ankom til Joppe, blev han mødt af mange af de mennesker, som Dorkas havde hjulpet gennem sit arbejde for de fattige. De viste ham det tøj, hun havde lavet, og fortalte utvivlsomt mange historier om, hvordan hun havde hjulpet dem og andre.

At Peter bad for Dorkas, og at Gud bragte hende til live igen, er selvfølgelig ingen garanti for, at livet altid kommer til at gå godt for dem, der vier deres liv til at tjene andre. Dorkas havde trods alt allerede oplevet sygdom og død. Og Stefanus, en af de syv, som var udvalgt til at arbejde for enkerne i menigheden, var blevet den første martyr (se ApG 7,54-60). Et liv i tjeneste er ikke en let sti. Ofte er det faktisk den vanskeligste vej.

Men Gud benyttede den kærlighed og kraft, som folk havde oplevet gennem Dorkas' liv, såvel som hendes opstandelse fra døden, til at gøre et mægtigt indtryk på beboerne i Joppe. "Det blev kendt over hele Joppe, så mange kom til tro på Herren" (ApG 9,42).

Til at tænke over

Hvis du døde, ville man da sørge over og savne din indsats, ligesom Dorkas blev savnet og husket? Hvordan kan vi efterlade en bedre arv af tjeneste? Hvilke praktiske færdigheder har du, ligesom Dorkas, der var i stand til at sy tøj, som du muligvis kan benytte i tjeneste for andre?

At dele ved at give

Efter sin omvendelse begyndte Paulus på sin opgave, nemlig at bringe evangeliet til hedningerne. Den succes, som Gud gav ham, rejste nogle væsentlige spørgsmål om forholdet mellem de nye hedningekristne og den nye kristne tros jødiske rødder. En samling af jøde-kristne og hedningekristne ledere mødtes i Jerusalem for at drøfte sagen og søge Guds ledelse i forhold til disse vanskelige spørgsmål. Mødet og dets resultat beskrives i ApG 15.

Men i Paulus' rapport fra dette møde, som vi finder i Gal 2, tilføjer han et andet vigtigt element til de instrukser, han modtog fra rådet i Jerusalem, til sit fortsatte arbejde blandt hedningerne. "Kun skulle vi huske på deres fattige, hvad jeg netop har bestræbt mig for at gøre" (Gal 2,10).

Og Paulus blev personligt ved med at fokusere netop på dette i sit arbejde (se fx ApG 20,35). Ligesom den første menighed i Jerusalem udvidede Paulus det kristne fællesskabs visioner, så det indbefattede alle de troende.

2 Kor 8,7-15

Hvordan sammenkæder Paulus evangeliet med at give rundhåndet?

Paulus benyttede også to henvisninger til Det Gamle Testamente for at opfordre de troende til gavmildhed og omsorg for de medtroende, som oplevede vanskeligheder. Han omtalte beretningen om, hvordan Gud gavmildt sørgede for manna til israeliterne under ørkenvandringen (se 2 Kor 8,15). Han citerede også fra Sl 112,9: "Han strøede ud, han gav til de fattige, hans retfærdighed består til evig tid" (2 Kor 9,9).

Paulus opfordrede sine læsere til at være bevidste om at give ved regelmæssigt at sætte en del af deres indkomst til side, så det ville være lettere for dem at give, når han eller Titus kom til deres menighed for at hente deres gave og bringe den til de fattige kristne i Jerusalem. Han henviste til en bestemt menighed som eksempel for derved at opmuntre andre menigheder til at udvise den samme gavmildhed.

"At I med den hjælp står jeres prøve," skrev Paulus, "vil få dem til at prise Gud for, at I er lydige mod bekendelsen til evangeliet om Kristus, og prise ham for jeres oprigtige fællesskab med dem og med alle" (2 Kor 9,13).

Til at
tænke over

Hvordan skal vi prioritere vores gaver, når vi ikke er i stand til at give til hver eneste sag eller alle de behov, vi bliver præsenteret for?

Paulus: Om at leve og elske ret

Paulus' brev til romerne er mest kendt for sin dybtgående forklaring på frelse ved tro gennem Kristi død. Men i kapitel 12 skifter brevet fokus. Paulus giver en praktisk vejledning til, hvordan vi skal leve og elske ret. Han baserer det på Guds kærlighed og nåde, som den kommer til udtryk i Jesus og evangeliet: "Så formaner jeg jer, brødre, ved Guds barmhjertighed, til at bringe jeres legemer som et levende og helligt offer, der er Gud til behag – det skal være jeres åndelige gudstjeneste" (Rom 12,1). Paulus siger i virkeligheden, at det er sådan, vi skal leve, på grund af det Gud har gjort for os gennem Jesus.

Rom 12

Sammenfat kapitlet og læg især mærke til opfordringen til at elske og vise omsorg for andre, specielt dem, der lider nød.

Rom 12 er på en måde et sammendrag af mange af de emner, som Paulus uddyber mere detaljeret i nogle af sine andre breve. Han taler om forskellige roller og gaver inden for menighedens fællesskab, deriblandt også at tjene og opmuntre hinanden samt at give rundhåndet (se vers 3-8). Men disse ting skal ikke alene udføres, de skal udføres godt, med entusiasme og frem for alt kærlighed (se vers 9-11).

Paulus beskriver, hvordan et sådant liv viser sig i praksis. Han formaner de troende til at have tålmodighed under vanskeligheder og forfølgelser, at tage sig af de nødlidende, stifte fred, hvor og hvornår det er muligt, og som vi tidligere har set, at gengælde ondskab og uretfærdighed med venlighed og overvinde det onde med det gode (se Rom 12,20-21).

Dette kapitel giver en oversigt over, hvad det vil sige at leve som et nyt menneske, hvor man tjener Gud både som enkeltperson og som en del af de troendes samfund. Paulus fortalte de nye kristne, at deres liv, deres prioriteringer og handlinger nu skulle være anderledes. Deres liv skulle leves som en respons på, hvad Jesus havde gjort for dem gennem sin død på korset og det håb, han havde givet dem om evigt liv. De levede i et undertrykkende og ofte ondskabsfuldt samfund midt i Romerriget, og Paulus formaner dem til at leve på en anden måde: "Og tilpas jer ikke denne verden, men lad jer forvandle, ved at sindet fornyes, så I kan skønne, hvad der er Guds vilje: det gode, det som behager ham, det fuldkomne" (Rom 12,2).

Til at
tænke over

Er der ting og holdninger i dit samfund, som du har brug for at modsætte dig for at leve og elske som en Jesu efterfølger i dag?

Jakob "den retfærdige"

Kristen tradition siger, at Jakob, Jesu bror eller stedbror, blev leder for den tidlige kristne kirke i Jerusalem. Det var denne Jakob, som var leder af drøftelserne under apostelmødet i Jerusalem (se ApG 15 og Gal 1-2). Hvis det er tilfældet, er det også sandsynligt, at det er ham, der har skrevet det brev, som i Bibelen omtales som Jakobs brev.

Jakob var et meget almindeligt navn på den tid; men hvis dette var den samme person, har han sandsynligvis også været den leder i menigheden, der var kendt som Jakob "den retfærdige". Dette tilnavn antyder en leder, som på rigtig måde prioriterede sin behandling af andre og tog sig af de glemte eller underkuede. Den bog, der bærer hans navn, er blevet beskrevet som "Det Nye Testaments Ordsprogsbog", fordi den fokuserer på praktisk gudsfrygt og på at leve med visdom som en Guds efterfølger.

Det var vigtigt for Jakobs brevs forfatter at minde sine kristne læsere om at være "ordets gørere, ikke blot dets hørere, ellers bedrager I jer selv" (Jak 1,22), og at den religion, der betyder noget, og som er ren og ægte, fokuserer på at "tage sig af faderløse og enker i deres nød og bevare sig selv uoplettet af verden" (Jak 1,27).

Jak 2,1-9; 5,1-5

Hvordan adskiller Jakobs holdning over for de rige sig fra den, der er almindelig i de fleste samfund? Hvad siger han specifikt om, hvordan rig og fattig skal behandles inden for menighedens fællesskab?

Jakob påstår, at det gavner meget lidt at ønske den sultne eller den, der ikke har tøj at tage på, Guds velsignelse og alt godt. Det vil være langt mere gavnligt at udtrykke og vise vores omsorg ved at give vedkommende virkelig mad og tøj end ved at udtrykke vores ædle sindelag og alle vores gode ønsker (se Jak 2,14-16). Jakob bruger dette som et eksempel på sammenhængen mellem tro og gerninger i vores Gudsforhold. Han gentager også i 2,8, hvad Jesus lærte om at elske sin næste som sig selv og viser, hvordan dette bud skal efterleves i hverdagen. Det omsættes i tjeneste for Gud og andre, ikke for at fortjene frelse; men fordi det er på den måde, sand tro viser sig.

Til at tænke over

Hvorfor er det så let, selv ubevidst, at foretrække de rige frem for de fattige?

Til videre studium

"Frelseren har givet sit dyrebare liv for at etablere en menighed, der er i stand til at tage sig af bedrøvede, svage sjæle. En del af de troende er måske fattige, uoplyste og ukendte; alligevel vil det, som de ved Kristi hjælp kan udrette noget i deres hjem, i nabolaget, i menigheden, endog 'i de egne, der ligger længere borte', bringe resultater, der rækker ind i evigheden" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 466).

"Gennem uselvisk gavmildhed oplevede den tidlige menighed en overvældende glæde; for de troende vidste, at deres indsats var med til at hjælpe evangeliet til at blive sendt til dem, der var i mørke. Deres gavmildhed vidnede om, at de ikke forgæves havde modtaget Guds nåde. Hvad andet end Åndens helligelse kunne skabe en sådan gavmildhed? Både i de troendes og de ikke-troendes øjne skyldtes dette mirakel Guds nåde" (Ellen White, *The Acts of the Apostles*, s. 344).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Hvordan kan vores menighedsfællesskab komme til at ligne den første menighed mere? Hvilke praktiske foranstaltninger kan vi tage for at opmuntre hinanden i denne retning?**
- 2. Syvende Dags Adventistkirken benytter nogle af de principper, vi har set på i denne uges studium, i fordelingen af tiende og gaver til de forskellige dele af verden. Hvilke fordele er der ved et sådant system?**
- 3. Er undervisning om, hvordan vi skal leve, som vi fx finder i Rom 12, realistisk og praktisk? Fungerer det i "den virkelige verden"?**
- 4. Jak 5,1-5 bruger stærke ord, som minder om de barske advarsler hos de gammeltestamentlige profeter. Hvorfor er det passende og nødvendigt med så stærke udtalelser?**

Resumé

Ansporet af Jesu befaling og Helligåndens kraft gik disciplene og de første kristne i gang med at dele Jesu budskab og mission så vidt og bredt som muligt. Ved hjælp af Jesu lære og den hebraiske skrift blev den første menighed en ny form for samfund, hvor de delte alt, hvad de havde, med mennesker i nød, både inden for og uden for deres fællesskab. Gennem deres eksempel og undervisning, som er nedskrevet i deres breve til disse menigheder, opfordrede de første kristne ledere de troende til at leve i trofasthed og tjeneste, især over for mennesker i nød.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Prøv at se på opbygningen af Pauli pastorale breve. De indeholder i reglen først en teoretisk del med teologi og frelseslære, derefter en mere praktisk. I Romerbrevet finder vi teorien fra kapitel 1-11, den praktiske vejledning fra kapitel 12-16. Det er i den praktiske del, at vi oftest finder appel til retfærdighed, barmhjertighed og praktisk kristendom.
  - Hvor finder I/du fx den praktiske del i Efeserbrevet og Filipperbrevet? Hvilke opfordringer gives der i disse kapitler af betydning for din og min holdning til mennesker i nød?
- Missionsbefalingen i Matt 28,18-20 hjælper os til at definere menighedens opgave.
  - Hvad siger Jesus her, at vi skal gøre?
  - Er der noget i missionsbefalingen, der fortæller os, at vi skal hjælpe de nødlidende?

Uddybende spørgsmål

- Tænk over den første kristne menigheds erfaring. Forestil dig, at en person påstår, at vi ikke skal hjælpe andre mennesker end vore egne familiemedlemmer, menighedsmedlemmer eller landsmænd.
  - Ville de første kristne have været enige? Hvordan ville de have argumenteret?

Personligt kristenliv

- Udvid din personlige bedeliste til at omfatte én eller flere personer, som er i nød.

Forstå det bedre

- Den første kristne menighed beskrives i ApG 2,42-47. Den kendes ved, at den deler, hvad Gud har givet den.
  - Ordet forkyndes for andre.
  - Man beder for hinanden og for andre.
  - Man deler af sit brød og sine ejendele.

Evangeliet omsat i praksis

Ugens vers

"For af den nåde er I frelst ved tro. Og det skyldes ikke jer selv, gaven er Guds. Det skyldes ikke gerninger, for at ingen skal have noget at være stolt af. For hans værk er vi, skabt i Kristus Jesus til gode gerninger, som Gud forud har lagt til rette for os at vandre i" (Ef 2,8-10).

Introduktion

Lige så snart vi begynder at tale om Guds lov, krav eller undervisning, løber vi den risiko eller til og med den fristelse at tænke, at vi derved på en eller anden måde kan gøre os fortjent til eller være med til at sikre os frelse eller på anden måde at opnå Guds gunst. Men Bibelen fortæller os igen og igen, at vi er syndere, som frelses af Guds nåde gennem Jesus og hans død for os på korset. Hvad er vi i stand til at føje til det? Eller som Ellen White har skrevet: "Hvis du ville samle alt, der er godt og helligt og ædelt og smukt i et menneske og fremstille det for Guds engle som en aktiv del af et menneskes frelse eller som fortjeneste, ville et sådant forslag blive forkastet som forræderi" (*Faith and Works*, s. 24).

Vores barmhjertighedsgerninger og medfølelse med mennesker i nød bør derfor ikke opfattes som legalistiske. Tværtimod; når vores forståelse og glæde over frelsen vokser, ser vi klarere forbindelsen mellem Guds kærlighed og hans omsorg for de fattige og undertrykte. Vi har jo selv modtaget hans kærlighed. Vi har fået, derfor vil vi give. Når vi ser, hvor højt Gud har elsket os, ser vi også, hvor meget han elsker andre og kalder os til også at elske dem.

Ugens tekster

- Rom 8,20-23
- Joh 3,16-17
- Matt 9,36
- Ef 2,8-10
- 1 Joh 3,16-17
- Åb 14,6-7

"For således elskede Gud ..."

Joh 3,16 siger: For således elskede Gud verden...". Det oprindelige græske ord for verden er *kosmos*, "som betyder verden som en skabt og organiseret enhed" (*The SDA Bible Commentary*, 5. bind, s. 929). Dette vers handler om frelse for menneskeheden; men frelsesplanen har også konsekvenser for hele skaberværket.

Rom 8,20-23

Hvad lærer disse vers om de mere omfattende emner i frelsesplanen?

Selvfølgelig handler frelse på ét plan om hver enkelt af os og vores personlige forhold til Gud. Men der er mere. Retfærdiggørelse handler ikke kun om at få vores synder tilgivet. Ideelt set bør det også handle om, hvordan Gud gennem Jesus og Helligåndens kraft skaber Guds familie, som fejrer deres tilgivelse og frelsesvished ved bl.a. at være vidner for verden gennem deres gode gerninger.

Joh 3,16-17

Hvordan er vers 17 med til at uddybe forståelsen af vers 16?

Vi kan godt acceptere, at Gud også elsker andre mennesker end os selv. Han elsker dem, vi elsker, og vi glæder os over det. Han elsker også dem, vi forsøger at nå, og denne kendsgerning er ofte vores motivation for at nå dem. Men han elsker også de mennesker, vi ikke har det så godt med, eller dem, vi ligefrem er bange for. Gud elsker alle mennesker allevegne, selv dem, vi ikke bryder os om.

Skabelsen er en måde, dette viser sig på. Bibelen peger gentagne gange på verden omkring os som bevis på Guds godhed: "Han lader sin sol stå op over onde og gode og lader det regne over retfærdige og uretfærdige" (Matt 5,45). Selve livet er i sig selv en gave fra Gud, og uanset, hvordan en persons individuelle reaktion eller svar over for Gud er, modtager alle mennesker denne gave.

Til at tænke over

Hvordan bør vores holdning over for andre og deres situation forandres, når vi indser, at de er personer, som er skabt og elsket af Gud?

Medfølelse og anger

De sammenkædede beretninger om frelse og den store strid kalder os til at indse en sandhed om vores tilværelse, som er grundlæggende for vores forståelse af både os selv og vores verden. Vi og vores verden er faldet i synd, ødelagte og nedbrudte. Vores verden er ikke længere, hvad den blev skabt til at være, og selv om vi stadigvæk afspejler Skaberens billede, er vi også en del af verdens ødelagte tilstand. Synden i vores liv er af samme natur som det onde, der skaber så meget smerte, undertrykkelse og udnyttelse over alt i verden. Det er derfor rigtigt af os at føle den smerte, ubehag, sorg og tragedie, som verden og mennesker omkring os oplever. Hvis vi ikke følte tilværelsens smerte, måtte vi være robotter. Klagesangene i Salmernes Bog, Jeremias' og de andre profeters sorg og Jesu tårer og medfølelse viser, hvor rigtigt det er at reagere på denne måde over verden og dens ondskab og især over for dem, der så ofte bliver såret af den ondskab.

Matt 9,36; 14,14
Luk 19,41-42
Joh 11,35

Hvad var det i hver af disse situationer, der berørte Jesus så stærkt? Hvordan kan vores hjerte blive mere følsomt over for den smerte, vi ser omkring os?

Vi må også huske, at synd og ondskab ikke kun er "derude" eller et resultat af andres synd: "Hvis vi siger, at vi ikke har synd, fører vi os selv på vildspor, og sandheden er ikke i os" (1 Joh 1,8). I de gammeltestamentlige profeters opfattelse var synd en tragedie, som ikke først og fremmest skyldtes, at nogen havde brudt "reglerne", men snarere, at synden havde ødelagt forholdet mellem Gud og hans folk og skader andre mennesker.

Selviskhed, begær, smålighed, fordomme, hensynsløshed og ligegyldighed ligger til grund for al ondskab, uretfærdighed, fattigdom og undertrykkelse i verden. Bekendelse af vores synd er det første skridt på vejen til at gøre noget ved denne ondskab og til at lade Guds kærlighed få den rette plads i vores hjertes: "Hvis vi bekender vore synder, er han trofast og retfærdig, så han tilgiver os vore synder og renser os for al uretfærdighed" (1 Joh 1,9).

Se på dig selv – men ikke alt for grundigt eller for længe. På hvilke måder er du ødelagt og selv en del af det overordnede problem? Hvad er det eneste svar på problemet, og hvor alene findes løsningen?

Til at
tænke over

Nåde og gode gerninger

Ef 2,8-10

Lav et resume af teksten med dine egne ord. Hvad fortæller disse vers om forholdet mellem nåde og gode gerninger?

Bibelen fortæller os bl.a., at vi blev skabt til at tilbede Gud og tjene andre. Kun i vores fantasi kan vi forsøge at forestille os, hvordan det ville ske i en syndfri verden.

Men på grund af synden er den eneste verden, vi kender, ødelagt og syndig. Heldigvis for os åbner Guds nåde gennem Jesu offer for verdens synd en vej til tilgivelse og helbredelse. Midt i vores ødelagte tilværelse bliver livet derfor gendannet af Gud, og han benytter os til at samarbejde med ham om at helbrede og reparere den skade og smerte, der præger andre menneskers liv (se Ef 2,10). "Når mennesker får gaver, skal de dele med andre. Alle vegne beder mennesker om hjælp. Gud opfordrer menneskene til med glæde at hjælpe deres medmennesker" (Ellen White, *Vejen til et bedre liv*, s. 58).

Igen skal det understreges, at vi ikke gør gode gerninger – om-sorg for de fattige, hjælp til de undertrykte, mad til de sultne - for at opnå frelse eller Guds gunst. Ved tro har vi i Kristus al den gunst fra Gud, som vi har brug for. Vi indser, at vi både er syndere og ofre for syndens følger, men også, at vi er elskede og løskøbte af Gud. Mens vi stadigvæk kæmper med fristelser til selvished og griskhed, tilbyder Guds selvpofrende og ydmyge nåde os en ny form liv og en kærlighed, som vil forvandle vores liv.

Når vi ser på korset, ser vi det fuldkomne og fuldstændige offer, der blev givet for os, og vi indser, at vi ikke kan føje noget til, hvad det tilbyder os i Kristus. Men det betyder ikke, at vi ikke skal gøre noget som svar på, hvad vi er blevet givet i Kristus. Tværtimod. Vi er nødt til at svare, og hvilket bedre svar kan vi give på den kærlighed, der er vist os, end at vise kærlighed mod andre?

Til at
tænke over

Læs 1 Joh 3,16-17. Hvordan indfanger disse vers, hvad vores svar bør være på Jesu kors?

Vores fælles menneskelighed

Gennem sin tjeneste og undervisning formanede Jesus til en radikal, ikke-diskriminerende holdning. Alle, som med et ærligt motiv søgte ham, hvad enten det var kvinder med et dårligt rygte, toldere, spe-dalske, samaritanere, romerske soldater, religiøse ledere eller børn, tog han imod med varme og omsorg. Og som den første menighed opdagede, på måder der helt forvandlede medlemmerne, tilbød Gud frelsen til alle.

Da de første troende langsomt indså, hvor altomfattende evangeliet var, tilføjede de ikke gode gerninger mod andre til deres tro som kun en "god" ting at gøre. De var afgørende for deres forståelse af evangeliet, som de havde oplevet det i Jesu liv, tjeneste og død. Mens de kæmpede med de problemer og spørgsmål, som opstod, i første omgang for individuelle ledere som Paulus og Peter (se fx ApG 10,9-20), dernæst som et menighedsfællesskab ved apostelmødet i Jerusalem (se ApG 15), begyndte det at gå op for dem, hvilken dramatisk ændring evangeliets gode nyhed havde forårsaget i deres opfattelse af Guds kærlighed og altomfattende nåde, men også, hvordan evangeliet skulle vise sig i deres liv, når de nu bekendte sig til at følge Jesus.

Hvad siger hvert af de følgende skriftsteder om vores fælles menneskelighed, og hvordan bør det påvirke vores holdning til andre?

- **Mal 2,10**
- **ApG 17,26**
- **Rom 3,23**
- **Gal 3,28**

Gal 3,28 er en teologisk opsummering af den praktiske historie, Jesus fortalte om den barmhjertige samaritaner. I stedet for at skændes om, hvem vi har pligt til at hjælpe, bør vi gå ud og hjælpe og måske endda være parate til at modtage hjælp fra dem, vi ikke forventer det fra. Hvad den menneskelige familie har fælles, kommer til udtryk på et højere plan i den evangeliets familie. Denne familie udgøres af dem, der er knyttet sammen ved Guds frelsende nåde, som kalder os til enhed i ham: "For vi er alle blevet døbt med én ånd til at være ét legeme, hvad enten vi er jøder eller grækere, trælle eller frie" (1 Kor 12,13).

Det evige evangelium

Evangeliets forvandlende indbydelse og appel til "alle folkeslag og stammer, tungemål og folk" (Åb 14,6) har lydt ned igennem kristendommens historie. Men Åbenbaringsbogen beskriver, hvorledes der i de sidste tider vil opstå en fornyet forkyndelse, med alle dets konsekvenser, af dette glade budskab om Jesus.

Åb 14,6-7

Hvordan indbefattes grundprincipperne i evangeliet, som oftest opsummeres i Joh 3,16, i englens specielle budskab i vers 7?

Åb 14,7 sammenkæder tre nøgleelementer, som vi allerede har set på i dette studium af Guds bekymring over ondskab, fattigdom og undertrykkelse ned igennem Bibelens historie.

1. Dom. Appellen om dom, om at retfærdighed skal ske, har været en gentaget bøn fra dem, som ned igennem historien er blevet undertrykt. Heldigvis beskriver Bibelen Gud som en, der hører nødlidende menneskers råb. Som det fx ofte udtrykkes i Salmernes Bog, ser de, som bliver behandlet uretfærdigt, dom som en god nyhed.

2. Tilbedelse. De hebraiske profeters skrifter sammenkæder ofte tilbedelse og gode gerninger, især når de sammenlignede deres tilbedelse, som hævdede at være Guds folk med det forkerte, de gjorde og blev ved med at gøre. I Es 58 fx sagde Gud tydeligt, at den tilbedelse, han mest af alt ønskede, var, at de viste venlighed og omsorg mod de fattige og trængende (se Es 58,6-7).

3. Skabelse. Som vi har set, er et af de grundlæggende elementer i Guds kald om retfærdighed menneskeheden fælles familie. Vi er alle skabt i hans billede og elsket af ham; vi er alle værdifulde i hans øjne; ingen skal udnyttes eller undertrykkes på grund af andres griskhed. Det synes klart, at denne forkyndelse af evangeliet i endens tid er et bredt og vidtrækkende kald til at tage imod den redning, forløsning og genoprettelse, som Gud ønsker for den faldne menneskehed. Gud vil have et folk, som midt i den værste ondskab vil stå fast på det, der er ret, på Guds bud og Jesu tro. Selv under forfølgelse vælger de ikke en falsk tilbedelse, men at tilbede Skaberens (Åb 14,8-12).

Til at tænke over

Hvordan kan vi bedst hjælpe mennesker, der lider, samtidigt med, at vi deler både det håb og den advarsel, som findes i de tre englebudskaber, med dem?

Til videre studium

- Ellen White, *Jesu liv*, "Gud med os", s. 8-13.
Vejen til et bedre liv, "Frelst for at tjene", s. 53-61.

"I Kristus er der ikke forskel på jøde eller græker, træl eller fri. Alle, som engang var langt borte, er ved Kristi blod kommet nær. (Gal 3,28; Ef 2,13). Den lidende menneskeheds råb om hjælp må høres og besvares, lige meget hvad de bekender sig til at tro ... Alle vegne omkring os findes der stakkels, fristede mennesker, som behøver deltagende ord og en hjælpende hånd. Der er enker, som behøver sympati og hjælp. Der er forældreløse, som Kristus har bedt sine efterfølgere tage sig af som et betroet hverv fra Gud. Alt for ofte bliver disse overset og forsømt. De er måske lasede, uopdragne og tilsyneladende utiltalende på alle måder; men de er alligevel Guds ejendom. De er blevet købt for en stor pris, og de er lige så dyrebare i hans øjne, som vi er det. De hører til Guds store husholdning, og de kristne er som hans tjenere ansvarlige for dem" (Ellen White, *Lys over hverdagen*, 2. bind, s. 202-203).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Hvordan kan vi modstå fristelsen til at tro, at vi, når vi udfører gode gerninger og hjælper andre, bliver bedre og skaber os fordele, som Gud bør anerkende?**
- 2. Er din menighed et fællesskab, hvor der ikke er nogen forskel, men hvor alle er et i Kristus? Hvordan kan den blive det endnu mere? Hvor gode er I til at inkludere alle?**
- 3. Hvordan finder vi den rette balance mellem at gøre godt for de nødlidende uden anden grund, end at de er i nød, og at vi kan hjælpe dem, og samtidigt tilbyde dem evangeliets sandheder? Hvordan kan vi lære at gøre begge dele, og hvorfor er det altid bedst at gøre det?**

Resumé

Guds kærlighed, som den udtrykkes i frelsesplanen og viser sig i Jesu liv og offer, tilbyder os tilgivelse, liv og håb. Som modtagere af Guds nåde ønsker vi at dele den med andre, ikke for at fortjene frelse, men fordi det er, hvad vi er skabt og genskabt til at gøre. På den måde forvandler evangeliet vores forhold til hinanden og påvirker os til at tjene, og især til at tjene dem, der har mest brug for det.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Læs og drøft Joh 3,16, den "lille bibel".
  - Hvad siger Jesus i dette vers om menneskers naturlige tilstand? Er mennesket frelst eller fortabt?
  - Hvad skal der ske, for at mennesket kan frelses?
  - Elsker Gud alle, eller har han forudbestemt særlige mennesker til frelse?

Uddybende spørgsmål

- Skal vi hjælpe mennesker i nød, hvis de ikke vil høre evangeliet?
- Skal de mennesker, vi hjælper, "tvangsindlægges" til at høre?
  - Skal alle programmer, kirken udbyder, have et åbenlyst åndeligt indhold, med fx bøn og andagt for gæster?
- Hvad er vi fælles med andre mennesker om, også selv om de ikke er troende?
  - Hvad er vi fælles med andre kristne om, også selv om de ikke er adventister?
  - Hvad er vi også fælles med andre adventister om?
  - Hvordan kan vi i vores mission bedre tage udgangspunkt i det, som vi er fælles med vore medmennesker om?
- Hvorfor er frelse nødvendig? Er verden ikke smuk og god, eller har udviklingen ikke simpelthen gjort os til de mest veletpassede skabninger nogensinde?
  - Hvad skal mennesker frelses fra og til?

Ord og udtryk

"Disinterested service". Mange steder verden over er Syvende Dags Adventistkirken kendt for, at vores hospitaler og hjælpeorganisation øver, hvad der kaldes "disinterested service". Det betyder, at vi hjælper uden at spørge, hvad mennesker tror, og uden at forlange eller forvente, at de viser eller udvikler interesse for, hvad vi tror. Ligesom Jesus døde for alle og giver mennesket sin invitation til frelse uden at manipulere, ønsker vi at tilbyde mennesker hjælp uden at udnytte deres evt. afhængighedsforhold til at påtvinge dem vore synspunkter eller religion.

Til at tænke over

Det græske ord *kosmos* havde to betydninger. Det kunne betyde "verden". Men det betød også "skønhed" (et ord afledt af den betydning er "kosmetik"). Grækerne mente, at verden i sig selv var

Adventhåbet omsat i praksis

Ugens vers

"Derfor, mine kære brødre, stå urokkeligt fast, og giv jer helt hen i arbejdet for Herren. I ved jo, at jeres slid ikke er spildt i Herren" (1 Kor 15,58).

Introduktion

Jesus forkyndte Guds rige som en nuværende realitet, som vi kan være en del af i dag. Han udsendte sine disciple for at vise, hvordan Guds rige er. De skulle forkynde evangeliet og tjene andre; altså give for intet, hvad de havde fået for intet (se Matt 10,5-8).

Men Jesus gjorde det også klart, at hans rige var en anden slags rige, som ikke er "af denne verden" (Joh 18,36), og som endnu ikke til fulde er kommet. Ved Jesu inkarnation, tjeneste, død og opstandelse blev Guds rige indledt; men Jesus så også frem til den tid, hvor hans rige helt og fuldt skulle erstatte denne verdens riger og Guds herredømme ville blive fuldendt.

Per definition er adventister – de, som venter på Guds riges komme – et håbets folk. Men dette håb handler ikke kun om en fremtidig, ny verden. Mens håb ser frem mod fremtiden, forvandler det nutiden. Med et sådant håb lever vi i nutiden på den måde, vi forventer at leve i fremtiden, og vi begynder at arbejde på at gøre en forskel i verden nu på måder, der passer med vores opfattelse af, hvordan verden en dag kommer til at se ud.

Ugens tekster

- Luk 18,1-8
- Matt 24-25
- 1 Kor 15,12-19
- Præd 8,14; 12,13-14
- Åb 21,1-5; 22,1-5

"Hvor længe, Herre?"

Ned igennem Bibelens historie gentages Guds folks råb og bøn om, at han skulle gribe ind. Dette skete ikke mindst, når de oplevede slaveri, landflygtighed, undertrykkelse, fattigdom og andre former for uretfærdighed eller tragedier. Slaverne i Egypten, israelitterne i Babylon og mange andre råbte til Gud om at se og høre deres lidelse og rette op på det, der var galt. Bibelen giver mange eksempler på Guds indgriben for at redde og genoprette sit folk og beskriver nogle gange til og med gengældelsen over deres undertrykkere og fjender.

Men disse redningsaktioner var ofte kortvarige, og de forskellige profeter blev ved med at pege frem mod en sidste indgriben, hvor Gud ville gøre en ende på alt ondt og løfte de nedtrykte op. Samtidigt blev disse profeter ved med at råbe: "Hvor længe, Herre?" For eksempel spurgte Herrens engel med hensyn til israeliternes landflygtighed: "Hærskarers Herre, hvor længe skal det vare, før du viser barmhjertighed" (Zak 1,12).

Salmernes Bog er fuld af klagesange om de ondes tilsyneladende fremgang og lykke, mens de retfærdige er misbrugt, udnyttet og fattige. Salmisten råber gentagne gange til Gud om at gribe ind, idet han har tillid til, at verden ikke nu er, som Gud ønsker eller skabte den til at være. Han gentager profeternes og de undertryktes råb: "Hvor længe, Herre?" (se fx Sl 94,3-7).

På en måde er det vanskeligere at udholde uret og uretfærdighed blandt dem, som tror på en retfærdig Gud, som ønsker ret og retfærdighed for alle sine mennesker. Guds folk vil altid have en form for utålmodighed mht. det onde i verden, og Guds tilsyneladende manglende indgriben er endnu en kilde til denne utålmodighed. Derfor hører vi til tider det meget barske råb fra profeterne: "Hvor længe, Herre, skal jeg råbe om hjælp, uden at du hører, skrigte til dig om vold, uden at du frelser?" (Hab 1,2).

Et tilsvarende råb finder vi i Det Nye Testamente, hvor hele skabningen siges at sukke og vånede sig sammen til Gud om at frelse og genskabe (se Rom 8,19-22). I Åb 6,10 lyder råbet "Hvor længe, Herre?" på vegne af alle dem, der har lidt martyrdøden på grund af deres tro på Gud. Det er det samme råb, der bønfalder Gud om at gribe ind på vegne af sit undertrykte og forfulgte folk.

Læs Luk 18,1-8. Hvad siger Jesus om Guds svar på de gentagne råb og bønner fra hans folk om at gribe ind på deres vegne? Hvad fortæller denne lignelse om, hvad tro er?

Til at tænke over

En bestemt form for håb

Religion er ofte blevet kritiseret for at have en tendens til at trække troende bort fra tilværelsen her og nu til et eller andet bedre liv her-efter. Kritikken går på, at fokus på en anden verden bliver en form for hellig virkelighedsflugt og gør den troende mindre nyttig i vores verden og samfund. Kristne har til tider selv været skyld i en sådan kritik, og de har til og med dyrket, prædikeret og praktiseret en sådan holdning.

Der findes også skrækkelige eksempler på, hvordan magthavere har sagt til de fattige og undertrykte, at de må finde sig i deres triste situation nu; for alt vil blive godt, når Jesus kommer igen.

Det er rigtigt, at vores verden er et syndigt, ødelagt og tragisk sted, og der er intet forkert i at længes efter den tid, hvor Gud vil genoprette alt, hvor han vil gøre en ende på uret, smerte og sorg, og hvor han vil erstatte det nuværende kaos med sit herlige og retfærdige rige. Uden dette løfte ville vi stå helt uden håb.

I sin tale om verdens ende (se Matt 24 og 25) gav Jesus detaljer om nødvendigheden af at flygte (Matt 24,15-20). Han talte om andre af de vanskeligheder, der ville komme; men han gav også håb. Som kristne fokuserer vi ofte på de skræmmende sider af profetierne om fremtiden. Men derved kommer vi let til at overse nogle af de mere dybtliggende sandheder, som Jesus forkyndte.

Matt 24 og 25

Hvad er de vigtigste pointer, du får ud af læsningen af den tale, som Jesus holdt? Hvordan vil du sammenfatte hans introduktion for, hvordan vi skal leve, mens vi venter på hans genkomst?

Det, vi tror med hensyn til fremtiden, har stor betydning for, hvordan vi lever nu. En sund tillid til Guds løfter om hans fremtid for vores verden bør være drivkraften for vores ivrige engagement, motivationen for et liv, som er rigt og dybt og gør en forskel for andre.

Hvordan kan og bør håbet og løftet om Jesu genkomst påvirke, hvordan vi lever nu, især i forbindelse med at hjælpe mennesker i nød?

Til at tænke over

Opstandelseshåbet

Det kristne håb om Jesu genkomst handler ikke kun om at se frem til en lys fremtid. For de første kristne gjorde Jesu legemlige opstandelse løftet om hans genkomst til en fast virkelighed. Hvis han var i stand til at komme tilbage fra døden, som de selv havde været vidne til, kunne han med sikkerhed komme igen for at fuldende opgaven med at fjerne synd og dens følger, og forny verden (se 1 Kor 15,22-23).

For Paulus var opstandelsen hovedelementet i adventhåbet. Han var parat til at satse alt det, han prædikede, på troværdigheden af dette altoverskyggende mirakel i beretningen om Jesus. "Er Kristus ikke opstået, er jeres tro forgæves" (1 Kor 15,17).

1 Kor 15,12-19

Hvordan vil du forklare for en interesseret ikke-troende, hvorfor sandheden om opstandelsen er så altafgørende for det kristne håb?

At være vidne til den opstandne Jesus forvandlede de første disciples liv. Vi har set, hvordan Jesus tidligere havde sendt dem ud for at forkynde og i praksis vise Guds rige (Matt 10,5-8); men Jesu død havde knust deres mod og tilintetgjort deres håb. Den senere missionsbefaling (se Matt 28,18-20), som blev givet af den opstandne Jesus og fik kraft gennem Helligåndens komme (se ApG 2,1-4), satte dem i gang med at forandre verden og i praksis vise, hvordan det rige var, som Jesus havde grundlagt.

Befriet fra frygt for dødens magt levede de første kristne modigt deres liv og forkyndte i Jesu navn (se fx 1 Kor 15,30-31). Det onde, der fører til død, er det samme onde, der medfører enhver form for lidelse, uret, fattigdom og undertrykkelse. Men på grund af Jesus og hans sejr over døden vil alt dette en dag få en ende. "Som den sidste fjende tilintetgøres døden" (1 Kor 15,26).

Til at
tænke over

Uanset hvem vi hjælper her og nu, vil de alle til sidst alligevel dø. Hvad lærer denne barske kendsgerning os om, hvor vigtigt det er at lade andre få kendskab til det håb, de kan finde i Jesu død og opstandelse?

Håbet om dom

Præd 8,14

Howdan oplever du den barske virkelighed af det, der beskrives i dette vers?

Det er i sig selv hårdt nok at bære lidelse, undertrykkelse og tragedier, men det føjer spot til klage, hvis det synes meningsløst eller ubemærket. Hvis sorgen synes meningsløs, vil dette gøre sorgen endnu tungere at bære. En verden, hvor man ikke skal stå til regnskab eller som er uden en afsluttende dom, er den mest grusomme form for meningsløshed. Det er ikke overraskende, at ateistiske forfattere i det tyvende århundrede klagede over det, de troede var menneskehedens "meningsløshed". Uden håb om retfærdighed, uden håb om dom, uden håb om, at alt ville blive bragt i orden, ville vores verden i sandhed være en meningsløs verden.

Men råbet i Præd 8,14 er ikke enden på historien. Ved afslutningen af sin protest kommer Salomo til et overraskende vendepunkt. Midt i sin klage over meningsløshed og tomhed, siger han: *Stop lige! Gud kommer til at dømme, så alt er alligevel ikke meningsløst. Alt og alle har faktisk betydning.*

Præd 12,13-14

Hvad siger disse vers om, hvor vigtigt alt, hvad vi gør her, er?

Håbet om dom drejer sig egentlig om, hvad man tror om Guds natur, livet og den verden, vi lever i. Vi har set, at Bibelen insisterer på, at vi lever i en verden, som Gud skabte og elsker, men at den verden er kommet på afveje, og at Gud takket være Jesu liv og død arbejder på at gennemføre sin plan om genskabelse. Guds dom er et afgørende element i genoprettelsen af verdens situation. For dem, som er modtagere af så meget af det, der er forkert i denne verden, de, som er blevet udstødt, tyranniseret, undertrykt og udnyttet, er løftet om dom virkelig gode nyheder.

Til at tænke over

Hvad betyder det for dig at vide, at den retfærdighed, som vi nu længes efter, en dag og på måder, vi ikke kan forestille os, endelig vil komme? Hvordan kan dette løfte give os håb?

Ingen tårer eller smerte

Åb 21,1-5;
22,1-5

Brug lidt tid til at forestille dig, hvordan denne fremtidige tilværelsen vil være. Hvorfor er det svært at forestille sig et liv uden synd, død, smerte og tårer?

Bibelen beskriver vores tilværelse, efter at synden er fjernet, er fantastisk og herlig og er uden tvivl kun en svag gengivelse af det, der venter os. Selv i disse vers går beskrivelsen mere ud på, hvordan der ikke kommer til at være end på, hvordan der bliver. Når denne verden er det eneste, vi kender til, kan det være vanskeligt at forestille sig en tilværelse uden smerte og lidelse, død og frygt, uretfærdighed og fattigdom.

Ikke alene vil disse ting ikke længere være der; men beskrivelsen tilføjer en personlig detalje: "Han vil tørre hver tåre af deres øjne" (Åb 21,4). Guds omsorg for dem, som frelses, og som har lidt ned igennem historien, når et klimaks i denne ene sætning. Gud gør ikke alene en ende på deres lidelse; men han tørrer personligt hver tåre af deres øjne.

Medtaget og arret af et liv i synd og en verden med uretfærdighed og tragedier kan vi i Åbenbaringsbogen se en antydning af en helbredelsesproces for alle, som på så forskellige måder har været syndens ofre. I sin beskrivelse af livets træ forklarer Johannes, at "træets blade tjener til lægedom for folkeslagene" (Åb 22,2). Igen viser Gud sin forståelse for og medfølelse med, hvad det har betydet at være menneske, at føle, opleve og til og med tage del i det onde i denne verden. Hans plan for genskabelsen af denne verden indbefatter genoprettelse og lægedom for den enkelte.

Men indtil den dag forsøger vi at være alt, vi kan være i Kristus. Vi vil stræbe efter at gøre vores del, hvor lille og snublende den end måtte være, for at hjælpe mennesker omkring os, som har brug for det, vi kan tilbyde. Uanset hvad det er, et venligt ord, et varmt måltid, medicinsk hjælp, tandlægearbejde, tøj, rådgivning, alt, vi kan gøre, bør vi gøre med den samme selvfornægtende, selvopofrende kærlighed, som Jesus viste, mens han var på jorden.

På trods af vores bedste indsats, kommer verden kun til at blive værre. Det vidste Jesus; alligevel holdt den sandhed ham ikke tilbage fra at hjælpe andre, og det bør den heller ikke gøre for os.

Til videre studium

- Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, "Jordens ødelæggelse" s. 528-535.

Når Guds stemme gør ende på hans folks fangenskab, kommer der en frygtelig opvågnen for dem, der har tabt alt i livets store strid. Så længe nådetiden varede, var de forblindede af Satans bedrag og søgte at retfærdiggøre deres syndige liv. De rige pralede af deres storhed over for dem, der var mindre begunstiget; men de havde skaffet sig deres rigdom ved at overtræde Guds lov. De havde forsømt at møtte de sultne og klæde de nøgne, at handle retfærdigt og vise barmhjerlighed... Deres sjæl har de solgt for jordiske rigdomme og fornøjelser, og de har forsømt at blive rige over for Gud. Resultatet er, at deres liv er en fiasko; deres glæder er blevet til bitterhed og deres skatte tilintetgjort. (Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, s. 529).

Den store strid er til ende. Synd og syndere er ikke mere. Hele universet er rent. Harmoni og glæde går som et pulsslag gennem hele det umådelige skaberværk. Fra ham, der skabte alt, strømmer liv og lys og glæde til universets grænseløse rige. Alle ting, fra det mindste atom til den største klode, de levende og de livløse, forkynder i deres uplettede skønhed og fuldkomne glæde, at GUD ER KÆRLIGHED! (*Ibid.*, s. 548).

Spørgsmål til drøftelse

- 1. Hvordan viser denne uges studium, at livet her og nu har betydning og hvordan hænger det sammen med, at vi ikke skal bekymre os om dette liv og denne verden?**
- 2. Syvendedags adventisternes forståelse af Bibelens profetier forventer, at ondskab, vanskeligheder og lidelser vil tage til i styrke, når vi nærmer os tiden for Jesu genkomst. Når sådanne ting sker, henviser vi ofte til Matt 24. Hvordan bør vi i lyset af Matt 25 betragte sådanne tragedier?**

Resume

Vores Gud vil ikke tillade det onde at fortsætte i al evighed. Bibelens store håb er Jesu genkomst, som vil bringe en afslutning på det onde, rette op på uret og uretfærdighed og genskabe verden, som det var meningen, den skulle være. Dette håb, som bygger på Jesu opstandelse, forvandler vores nutid og giver os mod i tjeneste for Gud og vores medmennesker, mens vi venter på hans komme.

Aktiviteter og dialog

- Prøv at finde en række eksempler fra Bibelen, hvor spørgsmålet "Hvor længe?" bliver stillet. Begynd evt. med Salme 13 og brug fodnoterne til at finde flere.
  - Læg mærke til, at spørgsmålet rejses også i bøger som Daniels Bog (Dan 8,13 og 12,6) og Åbenbaringen (6,10).
  - Læs nogle af disse tekster sammen og drøft, hvad de taler om.
  - Hvad er forskellen på at spørge "hvor længe?" og "hvorfor?"
- Læs og analyser Titus 2,11-14 sammen og drøft følgende spørgsmål:
  - For hvor mange mennesker åbenbarer Gud sin nåde?
  - Hvad opdrager Guds nåde os til i vores dagligliv?
    - Er jeg præget af Guds nåde, hvis disse resultater ikke kommer i mit liv?
  - Hvad venter vi på?
  - Hvordan skal vi leve, mens vi venter?
    - Passivt? Uden tanke for denne verden og dens nød?
- I midten af det nittende århundrede kritiserede tænkere som Ludwig Feuerbach og Karl Marx kraftigt religion, og meget af deres kritik er blevet gentaget meget kraftigt i Danmark i de senere år. Religion var "opium for folket". I århundreder havde kristne sendt al deres kærlighed opad – var det ikke på tide, at den blev rettet udad mod andre mennesker?
  - Drøft, om denne kritik er korrekt. Hvad er og har været godt – og evt. ikke godt – ved religion?
- Hvordan skal vi i dag som adventister reagere på kritikken?
  - Sender vi al vores kærlighed op mod himlen? Når vi venter på Jesu genkomst, betyder det så, at vi glemmer nutiden, fordi vi er så optaget af håbet om fremtiden?
- Når Jesus siger, at "Guds rige er midt iblandt jer" (Luk 17,21), mener han ikke, at det på en eller anden mystisk måde er inden i mig – som en nyreligiøs oplevelse af "Gud i mig" – men at Guds rige leves i de troendes fællesskab. Det er altså en anden måde at sige som i Joh 13,35: "Deraf kan alle vide, at I er mine disciple: hvis I har kærlighed til hinanden."

Uddybende
spørgsmål

Til at
tænke over

Vis trofast kærlighed

Ugens vers

**"For de retskafne bryder lys frem i mørket, han er nådig, barmhjer-
tig og retfærdig. Lykkelig den, der låner gavmildt ud og sørger for
sin ejendom på rette måde. Derfor, mine kære brødre, stå urokke-
ligt fast, og giv jer helt hen i arbejdet for Herren. I ved jo, at jeres
slid ikke er spildt i Herren" (Sl 112,4-5).**

Introduktion

Vi har set, at Bibelen er fyldt med glødende beskrivelser af Guds
bekymring for de fattige og undertrykte i tillæg til hans mange kald
til sit folk om at hjælpe dem. På trods af den store opmærksomhed,
som disse emner får, er dette bibelske påbud kun delvist blevet efter-
levet. Sådan vil det nok blive ved med at være indtil Jesu genkomst.

Indtil da vil det onde vare ved i mange forskellige former, drevet af
djævelen og hans engles mørke, åndelige indflydelse. Denne ond-
skab kommer ofte mest til syne i fattigdom, vold, undertrykkelse,
slaveri, udnyttelse, selviskhed og griskhed. I en sådan verden må
vores samfund, vores menigheder og vores familier holde stand imod
ondskaben, uanset hvor vanskeligt det til tider kan være. Som svar
på Guds kærlighed og bud må vi leve i lyset af Jesu tjeneste og offer
og få kraft og vejledning fra Helligånden til at være medfølende, kre-
ative og modige i vores indsats for at "handle retfærdigt, vise trofast
kærlighed og årvågent vandre med din Gud" (Mika 6,8).

Ugens tekster

- Matt 6,25-33
- Jak 1,5-8; 2,15-16
- Es 52,7
- 1 Joh 3,16-18
- Es 58,1-10

Guds riges prioritering

Det kommer tydeligt frem i Jesu lære og hos de nytestamentlige forfattere, at de, som vælger at leve som medlemmer af Guds rige, lever med et andet sæt værdinormer og prioriteringer, end verden gør.

Matt 6,25-33

Hvilken forsikring får vi i disse vers, og hvilken indflydelse bør det have på, hvordan vi prioriterer?

Jesu lærte, at livet er "mere end maden, og legemet mere end klæderne" (Matt 6,25). Disse ting er selvfølgelig vigtige, men vi må se dem i lyset af Guds rige. Det betyder, at vi må lave en ny og praktisk prioritetsordning for vores tilværelse. Når vi gennem Bibelen hører kaldet om at løfte andre op og vise dem omsorg, må vi også prioritere dette kald i vores ønske om at følge i Jesu fodspor. Ideelt set bør kaldet hjælpe os til at fokusere mindre på os selv og mere på andre.

Denne nye måde at prioritere på ændrer også vores forhold til dem, der har magt over os og over de undertrykte. Selv om Bibelen opfordrer de kristne til at vise respekt for og adlyde myndighederne, så vidt det er muligt (se fx Rom 13,1-7), når vi også til et punkt, hvor vi er nødt til at følge Peters ord: "Man bør adlyde Gud mere end mennesker" (ApG 5,29). Jesus bringer balance mellem disse to principper i sit svar til dem, der forsøgte at fange ham med hensyn til dette spørgsmål: "Giv kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er!" (Matt 22,21).

De som har magt, hvad enten det er i et lands regering eller på anden måde, udøver og bevarer ofte deres magt gennem trusler eller tvang. Som vi har set i Jesu liv, kræver et trofast liv ikke altid og i alle situationer, at man er passiv i mødet med ondskab. Med hensyn til slaveri i Amerika skrev Ellen White fx: "Når menneskers love er i konflikt med Guds lov, skal vi adlyde den sidstnævnte, uanset hvilke konsekvenser det måtte få. Den lov i vores land, som kræver, at vi skal udlevere en slave til sin herre, skal vi ikke adlyde; og vi må udholde følgerne af at overtræde denne lov. Slaven er intet menneskes ejendom. Gud er hans rette herre, og et menneske har ingen ret til at overtage Guds skabning og gøre krav på vedkommende som sin egen" (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 1.bind, s. 201-202).

Til at tænke over

Hvor går grænsen mellem ulydighed mod øvrigheden og forsvar af dem, som måske er ofre under en undertrykkende myndighed?

Medlidenhedstræthed

Mange af os ville gerne udrette mere for at gøre en forskel for mennesker i nød. En række holdninger og handlinger, der kan hjælpe os til en positivt respons på menneskers nød.

Medlidenhed: Første skridt på vejen til handling er at opdage andre menneskers smerte og føle med dem. Vi må opretholde vores følsomhed over for lidelse. I dag taler nogle om "medlidenhedstræthed". Vi hører om så meget ulykke, at mange af os bliver trætte af de mange gode formål, der kræver vores følelsesmæssige energi og økonomiske støtte. Jesus var meget opmærksom på ondskaben og smerten omkring ham; men han forblev medfølende. Det samme må vi.

Uddannelse: Mange situationer med uretfærdighed og fattigdom er komplicerede, og derfor er det vigtigt at lytte og lære, hvad vi kan gøre i disse situationer. Mange velmenende mennesker har forvoldt stor skade i andre menneskers liv i deres forsøg på at hjælpe. Det er ikke en undskyldning for ikke at gøre noget, men vi bør anstrenge os for at blive involveret på måder, der er oplyste og gennemtænkte.

Bøn: Når vi bliver opmærksomme på et problem, ønsker vi ofte at foretage os noget praktisk. Men Bibelen minder os om, at bøn er praktisk. Ved at bede for både de mennesker, der lever i fattigdom og undertrykkelse, og for dem, der har magt over dem, kan vi gøre en forskel i deres liv (se 1 Tim 2,1-2). Vi skal også bede Gud om at vejledes os i, hvordan vi bedst kan yde mere hjælp (se Ordsp 2,6-8).

Forventninger: En vigtig side af arbejdet for at mildne andres lidelse er at have de rette forventninger, når man ser på de indviklede sociale, politiske og personlige forhold. Vi bør arbejde på at give mennesker valg og muligheder, som de ellers ikke ville have haft. Nogle gange vil vi blive skuffet over, hvordan mennesker vælger at bruge disse muligheder; men vi må respektere deres valg. Uanset hvilken måde vi forsøger at arbejde på for dem, der lider, må vores styrende princip være: "Alt, hvad I vil, at mennesker skal gøre mod jer, det skal I også gøre mod dem" (Matt 7,12).

Læs Jak 1,5-8. Hvilken rolle bør bøn spille i kristnes gerninger? Hvad foreslår Jak 2,15-16, at vi kan gøre, for at vores bønner for andre bliver hørt?

Til at tænke over

Gavmildhed

"Gud elsker en glad giver" (2 Kor 9,7), og gavmildhed er en vigtig side af kristenlivet. Vi må tillade Bibelen at udfordre os i, hvordan vi giver og prioriterer økonomisk, men gavmildhed er mere end kun at smide penge hen til en eller anden sag, uanset hvor værdig den er.

Gavmildhed er en af de vigtigste holdninger i tilværelsen og en egenskab hos dem, "der frygter Herren", som det fremgår flere gange i Sl 112: "Lykkelig den, der låner gavmildt ud og sørger for sin ejendom på rette måde" (v. 5).

Hvad fortæller flg. tekster om gavmildhed mod mennesker i nød?

- 3 Mos 25,35-37
- 2 Kor 8,12-15
- 1 Tim 6,17-19
- Sl 119,36
- 1 Joh 3,16-18

Paulus henviser ofte i sine breve til Guds gavmildhed som en kilde til det kristne håb. Denne gavmildhed kom bedst til udtryk i, at Jesus gav sit liv for os. Hans død for os er også motivationen for, at vi lever et liv i gavmildhed: "Jeg beder om, at din delagtighed i troen må føre dig til indsigt i alt det gode, vi har fået i Kristus" (Filem 1,6).

Gavmildhed er en livsholdning, som er modig og omfattende. Meget i vores personlige liv, samfund og kultur opfordrer os til at fokusere på os selv og beholde mest muligt til os selv. Hvis vi skal være helt ærlige, så er det den automatiske indstilling for de fleste af os.

En ægte tro vil få os til at dø fra selvet og leve mere for andre. Vores tro hjælper os til at se verden og andre mennesker, som Gud ser dem, både i gode og i ødelagte liv. Den tilskynder os til at forsøge mest muligt at hjælpe dem, der har brug for det.

Gavmildhed som livsanskuelse bliver højt værdsat af velgørende organisationer og fundraisere. Denne form for gavmildhed er målbar og direkte praktisk. Men store gaver er ikke altid et tegn på gavmildhed (se Mark 12,41-44). Et gavmildt liv er større og mere værdifuldt end nogen donation. Vi har brug for at værdsætte og opelske en gavmild holdning i alt, hvad vi gør. Hos de fleste mennesker kommer gavmildhed ikke naturligt. Vi har brug for Guds nåde for at kunne være gavmilde, og det er nødvendigt at være bevidste og beslutsomme, da vi alle fristes af vores syndige og selviske menneskelige natur.

På hvilke andre måder, i tillæg til at give penge, bør vi udvise en gavmild holdning?

Til at tænke over

Fredsstiftere

Matt 5,9
Mark 13,7

**Howdan kan vi gøre det, Jesus her siger, i den verden, vi lever i?
Hvor stor succes kan vi forvente at opnå på dette område?**

Voldelige konflikter er en væsentlig årsag til lidelse. En del af omkostningerne ved krig er de direkte ofre og menneskers ødelagte tilværelse. Den opmærksomhed og de resurser, som bruges på det militære maskineri, ville gøre større gavn, hvis de blev brugt til at afbøde andre menneskelige behov og den fortsatte lidelse blandt veteraner og andre overlevende, selv blandt "sejrherrerne". Og så er der de mange mindre konflikter, der ødelægger utallige menneskers liv både i familien og samfundet. En passion for ret og retfærdighed kan derfor ikke ignorere den opgave at stifte fred.

Kernen i Jesu evangelium er, at Gud i sin nåde ønsker at stifte fred ved at forsoner syndige mennesker med deres skaber (se 2 Kor 5,18-21). Den forsoning, vi modtager, bliver mønsteret for, at vi skal være "ambassadører", så også andre får del i denne forsoning.

Es 52,7

Howdan skal vi også efterleve denne tekst?

Fredens evangelium bliver også vores motivation, opskrift og resurse til at arbejde for fred i vores voldsprægede verden. "Det hjerte, der i harmoni med Gud, får del i himlens fred og vil sprede dens velsigende indflydelse omkring sig. Fredens ånd vil lægge sig som dug på hjerter, der er trætte og besværede af jordisk strid" (Ellen White, *Thoughts From the Mount of Blessing*, s. 28).

I sin bjergprædiken sagde Jesus: "Salige er de, som stifter fred, for de skal kaldes Guds børn" (Matt 5,9). I sin udlægning gik han videre. Han stadfæstede buddet om ikke at begå drab, men sagde også, at vi ikke skulle blive vrede eller bære nag (se Matt 5,21-26), og vi skulle elske vores fjender og bede for dem, som forfølger os (se Matt 5,43-48). Det betyder, at vi aktivt skal gøre det, der er bedst for dem. Der findes mange inspirerende historier om mennesker, som har viet deres liv til at stifte fred i verdens urocentre, hvor de har bragt glimt af genforening og lægedom, idet de ofte har afbødet meget af den uret og lidelse, som disse konflikter medfører.

Til at
tænke over

**Howdan kan din lokale menighed på sit niveau fungere som
fredsstifter?**

En stemme for de tavse

Salomo skrev, at der er "en tid til at tie, en tid til at tale" (Præd 3,7). Han havde ret, og det er ikke let for nogen af os at finde den rette balance. Er det muligt, at vi som kirke har været for tavse, når det gælder at tale for de undertrykte og være en stemme for de tavse i forsøg på at overkomme det onde med det gode?

De kristne taler ofte om at være Jesu hænder og fødder i forbindelse med praktisk tjeneste for andre. Men i den profetiske rolle, som beskrives i Bibelen, er Guds første kald til mænd og kvinder at være hans røst og tale på Guds vegne, men også at tale på de menneskers vegne, som Gud ønsker at forsvare (se Sl 146,6-10).

Es 58,1-10

Hvad kan denne tekst sige os i dag? Vi lever jo i en helt anden tid og sammenhæng? Hvor meget er egentlig forandret fra Esajas' tid og til vores verden i dag?

Profeternes kald om retfærdighed var aldrig en vej til popularitet. Men disse profeter vovede at være en stemme for de tavse på deres tid og sted, på trods af modstand, ubehag og fare (se 1 Pet 3,17). De var motiveret af deres kald fra Gud, deres forståelse af Guds liden-skab for ret, deres sympati for fattiges og undertryktes kår og deres ønske om det bedste for samfundet.

Baseret på vores forståelse af evangeliet og kaldet om at vise verden, hvordan Jesus er, har syvendedagsadventisterne også meget godt at tilbyde i forbindelse med, hvordan vi kan modarbejde det onde i verden.

Som for eksempel: "Syvendedags adventister tror, at det er en vigtig del af den kristnes sociale ansvar aktivt at kæmpe for at reducere fattigdom og den uretfærdighed, som er forbundet med den. Bibelen åbenbarer tydeligt, at Gud har en særlig omsorg for de fattige, og den gør det klart, hvorledes Gud forventer, at hans efterfølgere bør hjælpe mennesker, der ikke er i stand til at klare sig selv. Alle mennesker er skabt i Guds billede og modtagere af Guds velsignelse (Luk 6,20). Ved at arbejde for de fattige følger vi Jesu eksempel og undervisning (Matt 25,35-36). Som et fællesskab ledet af Guds Ånd forsvare Syvendedagsadventister retfærdighed for de fattige, fører 'ordet for de stumme' og taler 'deres sag, når de er ved at bukke under' (Ordsp 31,8), imod de mennesker, der berøver de 'hjælpeløse deres ret' (Es 10,2). Vi deltager i Guds arbejde for at 'skaffe de fattige ret' (Sl 140,13)" (*Seventh-day Adventist Official Statement om Global Poverty*, 24. juni 2010).

Til videre studium

· Ellen White, *Vejen til et bedre liv*, "En højere erfaring", s. 325-333.

"Man kan gennemsøge himmel og jord; men man vil ikke finde nogen større sandhed åbenbaret end den, som udtrykkes gennem gerninger mod dem, der har brug for vores medlidenhed og støtte. Dette er sandheden, som den er i Jesus. Når de, som bekender Kristi navn, når så langt, at de efterlever principperne i den gyldne regel, vil den samme kraft ledsage evangeliet som på apostlenes tid" (Ellen White, *Thoughts From the Mount of Blessing*, s. 137).

"Den bedste gave, vores himmelske far kan give, er den største kærlighed til Gud og uselvisk kærlighed til hinanden. Denne kærlighed er ikke en impuls, men et guddommeligt princip, en vedvarende kraft. Det uomvendte hjerte kan ikke skabe den eller være ophav til den. Den findes kun i det hjerte, hvor Jesus hersker ... Når der hænges om en sådan kærlighed, vil den forsøde livet og have en forædlende indflydelse på alle, den kommer i kontakt med" (Ellen White, *The Acts of the Apostles*, s. 551).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Evangeliet bliver ved med at være mønsteret og motivationen for at hjælpe andre. Kan du/I nævne specifikke områder, hvor du/I er blevet inspireret af evangeliet til at hjælpe?**
- 2. At hæve røsten for de stumme, at være med til at stifte fred og lignende aktiviteter, kan medføre, at vi inddrages i offentlige og politiske kredse. Syvende Dags Adventistkirken har været forkæmper for adskillelse af kirke og stat. Hvad er forskellen på upassende politisk engagement og at hæve røsten og offentligt arbejde for at skabe fred?**
- 3. Nævn et skridt eller handling, som vi har drøftet i denne uges studium, som du kunne foretage dig i dit liv og dit lokalområde?**
- 4. Hvilket emne mht. ondskab og undertrykkelse i dit lokalområde eller i hele verden har du besluttet dig for at bede om?**

Resumé

Når vi bliver Jesu efterfølgere, forandres livet på mange måder. Det vil bl.a. føre til en iver for aktivt at tage del i Guds omsorg for de fattige og nedtrykte. Det er aldrig en let opgave og sjældent populært; men Gud vil forandre vores prioriteter, og han vil motivere os til aktivt at gøre noget for at læge den smerte, vi ser i verden omkring os.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- **Kan du finde bibelske eksempler på mennesker der var gode til at stifte fred?**
- **Eller kan du finde det modsatte, altså mennesker, der skabte yderligere strid og problemer?**
- **Udled fra disse personer nogle af de typiske karaktertræk for fredsstiftere!**

Uddybende spørgsmål

- Prøv sammen at lave en kort karakteristik af en typisk fredsstifter.
  - Hvad er fx tre eller fire karaktertræk ved et menneske, der er god til at få andre til at komme overens?
  - Eller hjælp med karakteristikken ved at beskrive det modsatte. Hvordan er det menneske, som ingen kan arbejde sammen med?
- Tænk over den officielle udtalelse om fattigdom, som vi finder i torsdagsafsnittet?
  - Synes du, at vi efterlever vores egen officielle udtalelse?

Klassens aktiviteter

- Prøv ved hjælp af cd med Ellen Whites skrifter at finde nogle af hendes udtalelser om fattigdom og hjælp til mennesker i nød.
- Hun skrev i en anden tid og et andet samfund end dagens danske, men bragte også principper og råd på bane, som er nyttige for menigheden i dag.
- Drøft, hvad vi fx kan lære af hendes råd på dette punkt.

Personligt kristenliv

- Er du en god fredsstifter? Hvad kan du gøre for at forbedre dine evner til at stifte fred?

Baggrund

- Ugens lektie citerer fra en af Syvende Dags Adventistkirkens officielle udtalelser – de såkaldte "statements". Man kan finde alle kirkens "statements" på den officielle hjemmeside for Generalkonferensen – adventist.org under "Information". De er inddelt i tre grupper, statements/udtalelser, guidelines/rettesnore og andre dokumenter.

Et fællesskab af tjenere

Ugens vers

"Lad os holde urokkeligt fast ved bekendelsen af vort håb, for han, som gav os løftet, er trofast; lad os give agt på hinanden, så vi tilskynder til kærlighed og gode gerninger" (Hebr 10,23-24).

Introduktion

I vores opgave med at opfylde den kristnes mission bør vi ikke undervurdere kirkens potentiale som et organiseret samfund af troende. Vi har allerede set, hvilke udfordringer vi kan møde, når vi kæmper for at modarbejde uret og fattigdom. Men i samarbejde med andre troende kan vi endnu blive en velsignelse for mennesker omkring os.

Fristelsen er, at vi, når vi kommer sammen som en menighed, bliver distraheret af at holde menigheden i gang og glemmer, at menigheden er til for at tjene den verden, hvori Gud har sat den. Som menighed må vi ikke ignorere den lidelse og ondskab, der findes omkring os. Kristus ignorerede den ikke. Det må vi heller ikke gøre. Vi må være tro imod befalingen om at forkynde evangeliet, og sammen med forkyndelsen går arbejdet med at hjælpe de undertrykte, de sultne, de nøgne og de hjælpeløse.

Sammen er vi som menighed og organisation Kristi legeme (se 1 Kor 12,12-20). Og som Kristi legeme bør vi som et fællesskab vandre, som Jesus vandrede, nå ud til andre, som Jesus gjorde, og tjene som Jesu hænder, fødder, stemme og hjerte i verden i dag.

Ugens tekster

- 2 Kor 2,14-16
- 2 Mos 32,1-14
- 1 Pet 2,12
- Fil 2,15
- Ef 2,19
- Hebr 10,23-25

Redskaber til forandring

I de første kapitler i Apostlenes Gerninger har vi set, hvordan de første kristne grundlagde et fællesskab, der var forskelligt fra andre, hvor de tog sig af deres nødlidende og sammen arbejdede også for dem, der stod uden for deres gruppe. De tilbød hjælp, hvor der var behov for det, og inviterede mennesker til at få del i det, Gud gjorde iblandt dem.

Paulus føjer en række andre billeder til Jesu brug af salt og lys for at beskrive menighedens gerning i verden. Han karakteriserer bl.a. dem, der lever som Guds folk, som et offer (se Rom 12,1), som Kristi legeme (se 1 Kor 12,12-20), som udsendinge (se 2 Kor 5,18-20), og som parfume (se 2 Kor 2,14-16). Alle disse billeder taler om rollen som repræsentanter eller redskaber for Guds rige her og nu, midt i en verden, som er ødelagt af den store strid.

Gennemgå hver af beskrivelserne ovenover. Hvilken af dem beskriver bedst den måde, du kunne tænke dig at repræsentere Gud på, hvor du bor? Hvorfor?

Hvert af disse billeder er knyttet sammen med handling. Vi udfører ikke disse handlinger for at blive gode nok i Guds øjne, men fordi vi allerede er accepteret af Gud gennem Jesu offer. Vi svarer på Guds kærlighed og nåde ved at være hans redskaber i en såret og døende verden.

Men der er også en dybere forståelse af disse billeder: Guds rige handler om Guds kærlighed og nåde. Når vi genspejler kærlighed og nåde mod andre, har vi del i Guds rige her og nu og er med til i praksis at vise andre mennesker, hvordan Guds rige er.

Under international lov er en nations ambassade anerkendt som en del af den nation, den repræsenterer. Det gælder også den fysiske tilstedeværelse i et fremmed land, måske langt væk fra moderlandet. På samme måde ser man her og nu glimt af Guds evige rige, når mennesker i deres liv viser, hvordan Guds rige er. Disse glimt giver os en forsmag på det ondes endelige nederlag. På denne måde kan vi som Kristi ambassadører, som hans udsendinge, erfare virkeligheden af hans kærlighed og retfærdighed i vores egne liv, i menigheden og i de menneskers liv, vi ønsker at hjælpe.

Til at
tænke over

Læs 2 Kor 2,16. Hvilken forskel er der mellem de to dufte, og hvordan kan du vide, hvilken slags du er?

En tjenende rest

Standarddefinitionen på "Guds rest" i de bibelske profetier finder vi i Åb 12,17: de "som holder fast ved Guds bud og ved Jesu vidnesbyrd" (se også Åb 14,12). I Bibelens beretning beskriver disse kendetegn Guds folk i de afsluttende faser af jordens historie. Men i Bibelens beretninger finder vi også eksempler på, hvordan en sådan rest opfører sig, og specielt hvordan disse mennesker tjener andre.

2 Mos 32,1-14
Åb 12,17

I denne sammenhæng er Moses' eksempel overvældende. Hvilken lighed er der mellem Moses i denne beretning og Guds rest, som den beskrives i Åbenbaringens Bog?

I sin vrede over Israel truede Gud med at udrydde dem og overføre løfterne til Abraham om, at hans efterkommere skulle blive et stort folk, til Moses og hans familie (se 2 Mos 32,10). Men det ønskede Moses ikke. I stedet dristede han sig til at argumentere med Gud. Han siger, at det ikke vil være godt for Guds omdømme, hvis han gjorde, som han truede med (se 2 Mos 32,11-13). Men Moses går videre endnu og er villig til at ofre sit eget liv for at formilde Gud.

Det havde været en kamp for Moses at lede disse mennesker gennem ørkenen. De havde klaget og skændtes næsten lige fra det øjeblik, han førte dem i frihed. Og alligevel siger Moses til Gud: Hvis du ikke kan tilgive dem, "så slet mig af den bog, du fører" (2 Mos 32,32). Hvilket eksempel på selvopofrelse og forbøn for dem, der slet ikke fortjener det! Og hvilket symbol på hele frelsesplanen!

"Da Moses gik i forbøn for Israel, blev hans frygtsomhed overvundet af hans dybe interesse for og kærlighed til dem, han havde været Guds redskab til at gøre så meget for. Herren lyttede til hans uegennyttige bøn og opfyldte den. Gud havde sat sin tjener på prøve. Han havde prøvet hans troskab og hans kærlighed til dette fejlede, utaknemmelige folk, og Moses havde bestået prøven med ære. Hans interesse for Israel skyldtes ikke egenkærlige motiver. Guds udvalgte folks vel betød mere for ham end personlig ære, ja, mere end at blive stamfader til et stort folk. Gud fandt behag i hans trofasthed, hans gode hjertelag og hans troskab, og fordi han var en tro hyrde, betroede Gud ham den store opgave at lede Israel til det forjættede land" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 160).

Hvad fortæller dette os om, hvordan vi, så vidt det er muligt, bør behandle dem, der begår fejl?

Til at
tænke over

At nå mennesker

Menighedens drøftelser kører af og til fast i et tilsyneladende behov for at vælge at fokusere på enten socialt arbejde eller evangelisk arbejde, velgørenhed eller vidnetjeneste, retfærdighed eller evangelisme. Men når vi får en bedre forståelse af disse begreber og ser på Jesu arbejde, forsvinder forskellen, og det går op for os, at forkyndelsen af evangeliet er nært knyttet til at hjælpe andre.

Ellen White forklarer det på denne måde: "Vi kan kun komme i forbindelse med offentligheden, hvis vi bruger Kristi fremgangsmåde. Frelseren færdedes blandt mennesker og viste dem, at han ønskede dem det bedste. Han havde medfølelse med dem og hjalp dem med at løse deres problemer. På den måde fik de tillid til ham. Så sagde han til dem: 'Følg mig.' ... Vi skal hjælpe de fattige, pleje de syge, trøste de sørgende og de efterladte, undervise de uvidende og vejlede de uerfarne. Vi skal græde med de grædende og glæde os med de glade" (Ellen White, *Vejen til et bedre liv*, s. 84).

Som vi har set, var disse to sider af Guds rige, retfærdighed og evangelisme, nært forbundet med hinanden, ikke alene i Jesu arbejde, men også i hans første befaling til disciplene: "Gå ud og prædik: Himmeriget er kommet nær! Helbred syge, opvæk døde, gød spedalske rene, driv dæmoner ud. I har fået det for intet, giv det for intet" (Matt 10,7-8). Kort sagt, en af de bedste måder at nå andre med evangeliet er at hjælpe dem med det, de har brug for.

1 Pet 2,12
Fil 2,15

Hvad siger Peter og Paulus om gode gerningers stærke vidnesbyrd?

Med en bredere forståelse af Guds gode nyheder giver evangelisme uden en stærk interesse for mennesker ingen mening. 1 Joh 3,16-18 og Jak 2,16 understreger modsætningen i forkyndelsen af evangeliet, hvor det ikke omsættes i handling. Evangelisme er bedst, når de gode nyheder om håb, frelse, omvendelse, forvandling og Guds altomfavnende kærlighed er et udtryk for ret og retfærdighed.

Både evangelisme og ønsket om retfærdighed udspringer af, at vi ser Guds kærlighed til de fortabte, nedbrudte og sårede mennesker. Vi vil ikke vælge den ene opgave frem for den anden. I stedet arbejder vi sammen med Gud for mennesker og opfylder deres største behov, idet vi benytter alle de resurser, Gud har betroet os.

Hvordan kan vi sikre os, at vi ikke forsømmer at forkynde evangeliet om frelse, mens vi udfører gode gerninger for andre?

Til at
tænke over

Nåde inden for menigheden

I begyndelsen af Jobs Bog henviser Gud til Job som et eksempel på et menneske, der lever et retfærdigt og retskaffent liv i trofasthed mod ham. Det er bemærkelsesværdigt, at Gud lader sit omdømme være afhængigt af, hvordan hans folk lever deres liv på jorden. Men Paulus udvidede den tillid, Gud har til nogle af sine "hellige" til at indbefatte hele menigheden. "Så at Guds visdom i al sin mangfoldighed nu gennem kirken kan blive gjort kendt for myndigheder og magter i himmelrummet" (Ef 3,10)

Ef 2,19

Hvad tror du er indbefattet i tanken om, at menigheden er Guds husstand? Hvordan bør dette billede påvirke den måde, den organiserede kirke fungerer?

I en hvilken som helst organisation eller gruppe vil den måde, medlemmerne bliver behandlet på, være et udtryk for gruppens grundlæggende værdier. Som Guds husstand har menigheden det allerhøjeste kald at leve op til. "For Gud er ikke forvirringens, men fredens Gud – som i alle de helliges menigheder" (1 Kor 14,33).

Værdier som ret og retfærdighed, nåde og kærlighed, som de viser sig i Guds ret, retfærdighed, nåde og kærlighed, bør styre alt, som sker i menigheden. Disse principper bør vejlede menighedens ledere lige fra de lokale menigheder til den verdensomspændende organisation i måden, hvorpå de tager beslutninger og viser omsorg for "disse mine mindste" i menighedsfællesskabet. De bør også være rettesnoren for, hvordan vi løser de konflikter, som af og til opstår blandt medlemmerne. Hvis vi ikke kan behandle vores egne med retfærdighed og værdighed, hvordan skal vi kunne gøre det over for andre?

Når kirken ansætter arbejdere, bør den være en gavmild arbejdsgiver, som sætter menneskene højere end andre hensyn. Den bør arbejde imod uretfærdig behandling af medlemmerne. Menighederne bør være sikre steder, hvor alle medlemmer gør, hvad de kan for at beskytte de svage. Og som vi ser i den første menighed, bør medlemmer af menighedens fællesskab være særligt villige til at give for at støtte dem i menighedsfamilien, som lider eller er i nød.

Jesus gav følgende bud. Han udtalte, at ikke alene ville det forvandle de troendes fællesskab, men det ville også vise dem, der så det, hvordan deres tro kom til udtryk: "Et nyt bud giver jeg jer: I skal elske hinanden. Som jeg har elsket jer, skal også I elske hinanden. Deraf kan alle vide, at I er mine disciple: hvis I har kærlighed til hinanden" (Joh 13,34-35).

Tilskynd hinanden til gode gerninger

Selv med de bedste motiver og intentioner kan det være både vanskeligt og nedslående at arbejde for Gud, selv om vi tror, at vi står på hans og det godes side. Verdens tristhed og smerte er virkelig. Dette er en af grundene til, at vi har brug for en menighed. Jesus gav os en model for denne slags støttende fællesskab i sit samvær med disciplene. Meget sjældent sendte han dem ud alene, og selv når det skete, ville de snart mødes igen for at dele deres erfaringer og forny deres energi og mod.

Hebr 10,23-25

Hebr 10,25 er det mest kendte af disse vers; men hvad siger de to foregående vers, som giver os en større forståelse af denne velkendte tekst? På hvilke måder kan vi tilskynde hinanden "til kærlighed og gode gerninger"?

I næsten en hvilken som helst opgave, sag eller projekt kan en gruppe, som arbejder sammen, udføre langt mere end, hvis alle disse mennesker arbejdede hver for sig. Det minder os igen om billedet af menigheden som Kristi legeme (se Rom 12,3-6), hvor vi alle har en forskellig, men supplerende rolle at spille. Når vi alle gør det, vi er bedst til, og gør det på en måde, som accepterer alles indsats i et samarbejde, kan vi i tro have tillid til, at vores liv og arbejde kan gøre en forskel for evigheden.

Resultater er vigtige, når vi ønsker at gøre det rette. Resultater handler om mennesker og deres tilværelse. Men nogle gange er vi nødt til at overlade det til Gud, hvad resultatet skal blive. Nogle gange, når vi arbejder for at afbøde fattigdom, beskytte de svage, befri de undertrykte og tale for de stumme, ser vi meget lidt fremgang. Men vi har håbet om, at vi arbejder for en langt større og i sidste ende vindende sag: "Lad os ikke blive trætte af at gøre det, som er ret; vi skal til sin tid høste, blot vi ikke giver op. Så lad os da gøre godt mod alle, så længe det er tid, især mod vore trosfæller" (Gal 6,9-10; se også Hebr 13,16).

Dette er grunden til, at vi er kaldet til at tilskynde hinanden. Vores retfærdige Gud og vores retfærdige fællesskab er vores største støtte. Vi inviterer andre til at slutte sig til os i dette fællesskab med Gud.

Til at tænke over

Kender du nogen eller ved du om nogen, som regelmæssigt arbejder for at afbøde andres lidelser? Hvordan kan du opmuntre den person eller gruppe i det gode arbejde, de udfører?

Til videre studium

"Vi skal gøre det samme arbejde som disciplene. Hver eneste kristen skal være missionær. Vi skal hjælpe de mennesker, som trænger til hjælp og vise dem medfølelse, og vi skal bestræbe os for at lindre den forpinte menneskeheds lidelser uden at vente noget til gengæld ... Vi skal give de sultne mad, de nøgne tøj og trøste de lidende og plagede. Vi skal hjælpe de fortvivlede og sætte mod i dem, der har opgivet det hele. Når Kristi kærlighed får mennesker til at hjælpe en forbyrder uden at vente noget til gengæld, vil det bidrage mere til at gøre ham til et bedre menneske end bøddelens sværd eller domstolens straf... Kristi kærlighed kan ofte smelte et hjerte, som ville blive hårdere af at blive irettesat" (Ellen White, *Vejen til et bedre liv*, s. 59.60).

"Slaveri, kastesystemet, uretfærdige racefordomme, undertrykkelse af de fattige, forsømmelse af de uheldige er alt sammen beskrevet som ukristeligt og en alvorlig fare for den menneskelige races velbefindende, og som noget ondt, som Kristi menighed er udpeget af sin Herre til at afskaffe" (Generalkonferensformand A.G. Daniels i sin tale ved Ellen Whites begravelse om hendes arbejde, *Life Sketches of Ellen G. White*, s. 473).

Spørgsmål til drøftelse

- 1. Der findes mange mennesker, grupper og organisationer, der arbejder for at lindre denne verdens nød. Hvilke særlige stærke sider, indsigt og resurser kan Syvende Dags Adventistkirken bidrage med i denne opgave?**
- 2. Kan du huske et tidspunkt, hvor du er blevet opmuntret og støttet af dit lokale menighedsfællesskab? Hvad kan du lære af det, så du selv kan give en lignende opmuntring og støtte til andre?**
- 3. Hvad kan, i tillæg til menighedens støtte, hjælpe dig til ikke at blive "træt af at gøre gode gerninger"?**
- 4. Nævn nogle af de retfærdigheds- og fattigdomsprojekter, du kender til, som Syvende Dags Adventistkirken er engageret i. Hvordan kan du bidrage til denne side af kirkens arbejde?**

Resumé

Som kristne er vi kaldede til at tjene andre, især dem, der lider, har det ondt og er undertrykt. Selv om vi hver især har vores individuelle ansvar på dette område, kan vi som et fællesskab, der fokuserer på at hjælpe andre, være langt mere effektive, når vi arbejder sammen som en menighedsfamilie.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord
og klassens
aktiviteter

- Opsummer, hvad du har lært i dette kvartal, og del det med klassen:
  - 3-4 bibeltekster, som du har opdaget, eller som du har set på en ny måde
  - 3-4 hovedpunkter fra studiet og drøftelserne
- Har lektiernes emner og drøftelserne i din klasse på nogen måde påvirket dit praktiske kristenliv?
  - Gør du noget andet eller mere, eller giver du anderledes?
  - Er du/I i stand til at komme med praktiske forslag til noget, menigheden kan gøre i arbejdet for at udbrede retfærdighed og hjælpe de svage og små i samfundet?

Personligt
kristenliv

- Er dit bønneliv blevet ændret i forbindelse med dette kvartals studium?
- Har du fundet mennesker at bede for, som du ikke havde på din bedeliste tidligere?

Uddybende
spørgsmål

- Findes der aktiviteter eller diskussioner, som optager vores tid internt i menigheden, så vi ikke får gjort, hvad vi bør gøre for andre?
  - Hvis svaret er "ja", hvordan kan vi så forbedre situationen?
- Tænk på de mennesker, du evt. møder i forskellige situationer i dagligdagen. Måske har nogle af disse personer det svært i livet.
  - Hvilke typer af arrangementer eller aktiviteter i kirken føler du, at du i dag kan invitere dem med til?
  - Hvad kan du/vi gøre for bedre at byde sådanne mennesker velkommen?
    - Arrangementsmæssigt, altså hvilke aktiviteter vil tiltale dem?
    - Menneskeligt, altså hvordan vi er over for dem og hinanden?

